

GRADBENI ZAKON (GZ) -1

Prvi del: SPLOŠNE DOLOČBE

I. poglavje: **Uvodne določbe**

1. člen **(vsebina in uporaba zakona)**

(1) Ta zakon ureja pogoje za graditev objektov in druga vprašanja, povezana z graditvijo objektov.

(2) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za graditev objektov, če je treba nemudoma izvesti nujne in začasne ukrepe za odvratanje nevarnosti in povzročitve nadaljnje škode ob neposredni ogroženosti ali nastanku naravnih in drugih nesreč ali če gre za vojaško-inženirske objekte, zaklonišča ali druge zaščitne objekte med izrednim ali vojnim stanjem.

(3) Določbe tega zakona se ne uporabljajo tudi za graditev objektov:

- v rudniškem prostoru, ki so v neposredni povezavi z raziskovanjem, izkoriščanjem ali opustitvijo izkoriščanja mineralnih surovin v skladu s predpisi, ki urejajo rudarstvo;
- ki pomenijo agromelioracije ali kmetijsko-gozdarsko opremo v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča.

(4) Ta zakon vsebinsko povzema:

1. Direktivo Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L št. 206 z dne 22. 7. 1992, str. 7), zadnjič spremenjeno z Direktivo Sveta 2013/17/EU z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih direktiv na področju okolja zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 193), v delu, ki se nanaša na združitev presoje sprejemljivosti nameravane gradnje objekta za naravo s postopki dovoljevanja po tem zakonu;
2. Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjeno z Direktivo Komisije 2014/101/EU z dne 30. oktobra 2014 o spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 311 z dne 31. 10. 2014, str. 32), v delu, ki se nanaša na zahtevo po predhodnem dovoljenju nad zajezovanjem sladke površinske vode ali umetno napajanje ali bogatenje podzemne vode, kadar se to nanaša na objekt, za katerega je s tem zakonom predpisana pridobitev gradbenega dovoljenja;
3. Direktivo 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 36) v delu, ki se nanaša na regulacijo dejavnosti gradbeništva;
4. Direktivo 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L št. 26 z dne 28. 1. 2012, str. 1), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2014/52/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L št. 124 z dne 25. 4. 2014, str. 1), v delu, ki se nanaša na združitev presoje vplivov na okolje javnih in zasebnih gradenj s postopki dovoljevanja po tem zakonu.

2. člen (namen)

- (1) Namen tega zakona je zaščita javnega interesa pri graditvi objektov.
- (2) Za javni interes iz prejšnjega odstavka se štejejo predvsem varnost objektov, spoštovanje načela enakih možnosti, varstvo okolja, ohranjanje narave, varstvo voda, varstvo kulturne dediščine, spodbujanje trajnostne gradnje, skladnost umeščanja objektov v prostor, arhitektura kot izraz kulture, evidentiranje, uporabnost, učinkovitost, kakovost objektov in njihova usklajenost z okoljem v njihovem celotnem življenjskem ciklu.
- (3) Namen tega zakona se uresničuje s projektiranjem, dovoljevanjem, gradnjo, uporabo, vzdrževanjem in inšpekcijskim nadzorom.
- (4) Objekti morajo biti skladni s prostorskimi izvedbenimi akti in s predpisi o urejanju prostora, izpolnjevati morajo bistvene zahteve in biti evidentirani.
- (5) Pristojni organi pri graditvi objektov in vsi udeleženci pri graditvi objektov so vsak zase ter v okviru pravic in dolžnosti, ki jih določajo predpisi, dolžni zagotavljati izpolnjevanje zahtev iz prejšnjega odstavka.

3. člen (pomen izrazov)

- (1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:
1. bistvene zahteve so gradbenotehnične lastnosti, ki jih morajo izpolnjevati objekti za zagotavljanje njihove varne in učinkovite rabe;
 2. dokončanje gradnje je konec izvajanja del, ki zagotavlja izpolnjevanje bistvenih zahtev in minimalno komunalno oskrbo objekta;
 3. drug gradbeni poseg je posledica gradbenih del, ni stavba ali gradbeni inženirski objekt ter pomeni poseg v fizične strukture na zemeljskem površju in pod njim ter trajno spreminja podobo ali rabo prostora;
 4. enostaven objekt je objekt tako majhnih dimenzij, da se v njem ne more zadrževati večje število oseb, konstrukcijsko enostaven in prostorsko manj zaznaven;
 5. gradbeni inženirski objekt je objekt, ki ni stavba in ni drug gradbeni poseg; in sicer so to objekti prometne infrastrukture (ceste, železniške proge, letališke steze, mostovi, viadukti, predori in podhodi, pristanišča, plovne poti, pregrade in jezovi ter drugi vodni objekti), cevovodi, komunikacijska omrežja in elektroenergetski vodi, industrijski gradbeni kompleksi, športna igrišča in drugi gradbeno inženirski objekti;
 6. gradnja je izvedba gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo, ki obsega novogradnjo, rekonstrukcijo, manjšo rekonstrukcijo, vzdrževanje objekta, vzdrževalna dela v javno korist, odstranitev in spremembo namembnosti;
 7. gradbeno dovoljenje je odločba, s katero se investitorju ali investitorki (v nadaljnjem besedilu: investitor) dovoljuje gradnja. Kot gradbeno dovoljenje se šteje tudi integralno dovoljenje po določbah tega zakona;
 8. gradbišče je zemljišče ali objekt, na katerem se izvaja gradnja in ki je potreben za njeno izvajanje;
 9. graditev objektov je projektiranje, dovoljevanje in gradnja;
 10. groba gradbena dela so dela, s katerimi se stavba zgradi do te mere, da so zgrajeni temelji, konstrukcija in ostrešje, ki je pokrito, niso pa narejene inštalacije, končana zaključna dela in ni vgrajeno stavbno pohištvo, oziroma dela, s katerimi se gradbeni inženirski objekt zgradi do te mere, da so izvedena pripravljalna in zemeljska dela ter nosilna konstrukcija, inštalacije in vgrajena oprema pa še niso izvedene;

11. investitor je udeleženec pri graditvi objektov, ki vloži zahtevo za pridobitev gradbenega dovoljenja ali prijavi gradnjo, jo naroči ali jo za lastne potrebe izvaja sam;
12. izvajalec je pravna ali fizična oseba, ki kot udeleženec pri graditvi objektov izvaja gradnjo;
13. manj zahteven objekt je objekt, ki ni uvrščen med zahtevne, nezahtevne ali enostavne objekte;
14. manjša rekonstrukcija je spreminjanje tehničnih značilnosti obstoječega objekta, ki pomenijo zamenjavo konstrukcijskih elementov ostrešja, večje preboje, dograditev odprtih stopnišč, dvigal in manjših nadstreškov ter zamenjavo in dograditev drugih posamičnih elementov;
15. minimalna komunalna oskrba objekta je oskrba, ki pri novo zgrajenih stanovanjskih stavbah obsega oskrbo s pitno vodo, električno energijo, odvajanje odpadnih voda in dostop do javne poti ali ceste, minimalna komunalna oskrba drugih novo zgrajenih objektov pa se določi glede na namen objekta;
16. mnenjedajalec je državni organ, občina ali nosilec javnega pooblastila, ki na področju varstva okolja, ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine, varstva voda, prostora, jedrske in sevalne varnosti, kmetijstva in gozdov, obrambe, carinskega in mejnega nadzora, varovanja prometne, komunalne in energetske infrastrukture, rudarstva in drugih področij, če je to določeno v zakonu, da mnenje k dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja glede sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika njegovih pristojnosti;
17. nadzornik je pravna ali fizična oseba, ki kot udeleženec pri graditvi objektov izvaja nadzor nad gradnjo in izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost;
18. nedovoljen objekt so nelegalen objekt, neskladen objekt in nevaren objekt;
19. nelegalen objekt je objekt, ki se gradi ali ki je zgrajen brez gradbenega dovoljenja ali v nasprotju s pogoji, določenimi z gradbenim dovoljenjem, če ga gradbeno-tehnično ni mogoče uskladiti z gradbenim dovoljenjem. Nelegalen objekt je tudi:
 - objekt, za katerega je bilo gradbeno dovoljenje ali dovoljenje za objekt daljšega obstoja odpravljeno,
 - začasni objekt, ki mu je potekel rok postavitve,
 - objekt, za katerega ni predpisano gradbeno dovoljenje, če je zgrajen v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom ali drugim predpisom občine;
20. neskladen objekt je objekt, ki ima gradbeno dovoljenje, vendar se gradi ali je zgrajen v nasprotju s pogoji, določenimi z gradbenim dovoljenjem, tako, da ga je gradbeno-tehnično mogoče uskladiti z gradbenim dovoljenjem in pri tem ne gre za dopustna odstopanja v skladu s 66. členom tega zakona;
21. neskladna uporaba objekta je uporaba objekta ali dela objekta brez uporabnega dovoljenja, v nasprotju z izdanim gradbenim dovoljenjem ali nasprotju z uporabnim dovoljenjem;
22. nevaren objekt je objekt, ki ne izpolnjuje bistvenih zahtev, tako da neposredno ogroža zdravje in življenje ljudi, premoženje večje vrednosti, promet ali sosednje objekte;
23. nezahteven objekt je objekt manjših dimenzij, konstrukcijsko nezahteven in prostorsko zaznaven;
24. novogradnja je gradnja, katere posledica je novo zgrajen objekt ali prizidava;
25. novo zgrajen objekt je objekt, ki je popolnoma zgrajen na novo in prej ni obstajal;
26. objekt je stavba, gradbeni inženirski objekt ali drug gradbeni poseg, narejen z gradbenimi, zaključnimi gradbenimi ali inštalacijskimi deli, sestavljen iz gradbenih proizvodov, proizvodov ali naravnih materialov, skupaj s trajno vgrajenimi inštalacijami in napravami v objektu, ki so namenjene delovanju objekta;
27. objekt v javni rabi je objekt ali del objekta, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem: nestanovanjska stavba kot je gostinska stavba (skupina 121 po CC-SI), poslovna in upravna stavba (skupina 122 po CC-SI), trgovska stavba in stavba za storitvene dejavnosti (skupina 123 po CC-SI), stavba za promet in stavba za izvajanje komunikacij (skupina 124 po CC-SI), stavba splošnega družbenega pomena (skupina

- 126 CC-SI), obredna stavba (razred 1272 po CC-SI) in druga nestanovanjska stavba, če je namenjena javni rabi, in javna površina kot je javna cesta, ulica, trg, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, rekreacijska površina;
28. objekt z vplivi na okolje je objekt, za katerega je treba v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, izvesti presojo vplivov na okolje;
 29. odstranitev je izvedba del, s katerimi se odstranijo, porušijo ali razgradijo vsi nadzemni in podzemni deli objekta;
 30. presoja sprejemljivosti je postopek, v katerem se oceni vpliv oziroma posledice nameravane gradnje v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave;
 31. presoja vplivov na okolje je postopek, v katerem se v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, pripravi poročilo o vplivih na okolje, izvede sodelovanje z javnostjo, vključuje stranke in pristojne mnenjedajalce ter države članice Evropske unije pri čezmejnih vplivih, v katerem se proučijo vse zbrane informacije o vplivih posega na okolje ter na njihovi podlagi izda obrazložena odločitev, vključena v gradbeno dovoljenje, izdano v integralnem postopku;
 32. pristojni upravni organ za gradbene zadeve je organ, ki je po tem zakonu pristojen za izdajo gradbenega in uporabnega dovoljenja;
 33. pristojni poklicni zbornici sta Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije in Inženirska zbornica Slovenije;
 34. prizidava je gradnja, pri kateri se gabariti obstoječega objekta povečajo v horizontalni ali vertikalni smeri;
 35. projektant je pravna ali fizična oseba, ki kot udeleženec pri graditvi objektov izdeluje projektno dokumentacijo in izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost;
 36. rekonstrukcija je spreminjanje tehničnih značilnosti obstoječega objekta, pri čemer se v večjem delu ali v celoti spreminjajo njegovi konstrukcijski elementi, zmožljivost ali izvedejo druge njegove izboljšave, pri čemer se morajo ohraniti najmanj temelji ali kletni zidovi obstoječega objekta, in se gabariti objekta praviloma ne povečajo, lahko pa se zmanjšajo. Povečanje gabaritov je v okviru rekonstrukcije mogoče le zaradi usklajevanja z bistvenimi zahtevami, kot jih za objekte določajo predpisi, ki urejajo graditev. Rekonstrukcija je tudi takšna sprememba namembnosti, zaradi katere se objekt razvrsti v višjo vrsto zahtevnosti
 37. sprememba namembnosti je sprememba namena objekta ali njegovega dela, ki se izvede samostojno ali hkrati z vzdrževanjem, manjšo rekonstrukcijo, rekonstrukcijo ali prizidavo. Za spremembo namembnosti se ne šteje, če se namembnost spreminja v okviru podrazreda v skladu s predpisom, ki ureja uvedbo in uporabo enotne klasifikacije objektov;
 38. stavba je pokrit objekt, kamor se lahko vstopi in je namenjen bivanju ali opravljanju dejavnosti;
 39. uporabno dovoljenje je odločba, s katero se dovoljuje uporaba objekta;
 40. vodja del je fizična oseba, ki izvajalcu del pri gradnji odgovarja za skladnost izvedenih del s projektno dokumentacijo, predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve, ter predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih;
 41. vzdrževalna dela v javno korist so izvedba takšnih vzdrževalnih in drugih del, za katere je v posebnem zakonu ali predpisu, izdanem na podlagi takšnega posebnega zakona, določeno, da se za zagotavljanje opravljanja določene vrste gospodarske javne službe lahko spremenita tudi zmožljivost objekta in z njo povezana velikost objekta;
 42. vzdrževanje objekta so dela, namenjena ohranjanju uporabnosti in vrednosti objekta ter izboljšave, ki upoštevajo napredek tehnike, zamenjava posameznih dotrajanih konstrukcijskih in drugih elementov ter manjši inštalacijski preboji;
 43. začasen objekt je:
 - objekt, namenjen prireditvam ali sezonski ponudbi, ki se postavi samo za namen in čas prireditve ali med sezono,

- objekt postavljen ob izrednem dogodku, ki ga za čas trajanja izrednih dogodkov s sklepom ugotovi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) ,
 - objekt, namenjen skladiščenju ob obstoječih objektih, v katerih se že izvaja dejavnost investitorja, na območjih proizvodnih dejavnosti in prometne infrastrukture, in sanitarni objekti ob obstoječih objektih na istih območjih (v nadaljnjem besedilu: začasni objekt za skladiščenje), vendar ne več kot za tri leta;
44. začetek gradnje je začetek izvajanja gradbenih, obrtniških ali inštalacijskih del;
 45. zadnje stanje gradbene tehnike je stanje, ki v trenutku, ko se projektira ali gradi, pomeni doseženo stopnjo razvoja tehničnih zmogljivosti gradbenih proizvodov, procesov in storitev, ki temeljijo na priznanih izsledkih znanosti, tehnike in izkušenj s področja graditve objektov, ob hkratnem upoštevanju razumnih stroškov;
 46. zahteven objekt je objekt velikih dimenzij ali konstrukcijsko zahteven ali objekt, ki je namenjen zadrževanju večjega števila oseb v njem, in prostorsko zaznaven;
 47. zakoličenje objekta je prenos tlorisa zunanjega oboda načrtovanega objekta na teren oziroma prenos osi trase linijskih gradbenih inženirskih objektov na teren na način, ki zagotavlja njegovo izvajanje skladno z gradbenim dovoljenjem in dokumentacijo za izvedbo gradnje.

(2) Za izračun površin in prostornin stavb se uporablja standard SIST ISO 9836.

(3) Podrobnejša merila za razvrščanje enostavnih, nezahtevnih, manj zahtevnih in zahtevnih objektov, ter merila za določanje manjših rekonstrukcij, vzdrževalnih del in začasnih objektov, predpiše vlada.

(4) Objekti se glede na namen uporabe razvrščajo v klasifikaciji vrst objektov CC-SI, ki jo predpiše vlada.

II. poglavje: **Pogoji za začetek izvajanja gradnje in uporabe objektov**

4. člen **(gradnja z gradbenim dovoljenjem)**

(1) Če ta zakon ne določa drugače, sta pravnomočno gradbeno dovoljenje in prijava začetka gradnje objekta v skladu 63. členom tega zakona pogoj za:

- novogradnjo,
- rekonstrukcijo objekta,
- spremembo namembnosti objekta, in
- za odstranitev zahtevnega ali manj zahtevnega objekta, ki se dotika objekta na tuji sosednji nepremičnini ali je od njega oddaljen manj kot en meter.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek za spremembo namembnosti objekta ni treba prijaviti začetka gradnje objekta.

(3) Gradnjo je treba izvajati skladno z gradbenim dovoljenjem.

(4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena lahko investitor na lastno odgovornost prijavi začetek gradnje objekta in začne z gradnjo tudi po dokončnosti gradbenega dovoljenja.

5. člen **(gradnja brez gradbenega dovoljenja)**

- (1) Gradbeno dovoljenje za gradnjo in prijava začetka gradnje nista pogoj za:
- enostaven objekt, razen če gre za stavbo,
 - vzdrževanje objekta,
 - začasen objekt, namenjen prireditvam ali sezonski ponudbi,
 - izvrševanje izrečenega inšpekcijskega ukrepa.

(2) Brez gradbenega dovoljenja in zgolj na podlagi prijave začetka gradnje se lahko:

- izvajajo manjše rekonstrukcije,
- postavi začasen objekt ob izrednih dogodkih,
- postavi začasen objekt za skladiščenje,
- gradi enostaven objekt, ki je stavba,
- odstrani zahteven ali manj zahteven objekt, ki se ne dotika objekta na tuji sosednji nepremičnini ali je od njega oddaljen en meter ali več,
- na legalno zgrajenih objektih izvajajo dela, ki so nujna za zmanjšanje ali odpravo posledic naravnih in drugih nesreč, in s katerimi se vzpostavi prvotno stanje. Z deli je treba začeti nemudoma oziroma najpozneje v treh mesecih po naravni ali drugi nesreči.

(3) Gradnja iz prvega in drugega odstavka tega člena ne sme biti v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom in določbami predpisov, ki urejajo urejanje prostora, in bistvene ter druge zahteve za objekte, razen če gre za gradnjo začasnega objekta ob izrednih dogodkih ali za izvrševanje izrečenega inšpekcijskega ukrepa.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se pri gradnji vseh vrst začasnih objektov ne upoštevajo predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene zahteve.

6. člen **(začetek uporabe objektov)**

(1) Za začetek uporabe objekta, za katerega je predpisana pridobitev gradbenega dovoljenja, je treba imeti uporabno dovoljenje, razen za nezahteven objekt. Objekte je treba uporabljati v skladu z uporabnim in gradbenim dovoljenjem.

(2) Če je za objekt izdano uporabno dovoljenje, zanj ni več možen inšpekcijski ukrep v zvezi z nelegalnim ali neskladnim objektom za objekt in dela, ki so zajeta v uporabnem dovoljenju.

III. poglavje: Pristojnost

7. člen **(pristojnost organov za izdajo odločb v postopkih dovoljevanja)**

(1) Za izdajo dovoljenj po tem zakonu in odločb iz V. poglavja devetega dela tega zakona je pristojna upravna enota.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je za izdajo dovoljenj po tem zakonu in odločb iz V. poglavja devetega dela tega zakona za objekte državnega pomena in za izdajo integralnih dovoljenj pristojno ministrstvo, pristojno za graditev (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

- (3) Objekti državnega pomena so:
1. objekti splošnega družbenega pomena:
 - a) objekti za športne prireditve, ki so veliki 25 ha ali več oziroma sprejmejo 5 000 obiskovalcev ali več,

- b) objekti za kulturne prireditve, ki sprejmejo 1 500 obiskovalcev ali več,
 - c) narodna gledališča, narodne knjižnice, narodni muzeji, narodne galerije,
 - č) objekti splošnih bolnišnic,
2. objekti, v katerih se izvajajo protokolarne storitve:
- a) protokolarni objekti,
 - b) objekti diplomatskih in konzularnih predstavništev;
3. objekti, ki so posebnega pomena za varnost države:
- a) objekti, v katerih je sedež predsednika Republike Slovenije, Vlade Republike Slovenije, Državnega zbora Republike Slovenije in ministrstev, pristojnih za zunanje in notranje zadeve ter obrambo,
 - b) objekti, ki so posebnega pomena za obrambo,
 - c) objekti, ki so posebnega pomena za policijo,
 - č) objekti za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki so posebnega pomena za zaščito, reševanje in pomoč;
4. industrijske stavbe in gradbeni kompleksi:
- 4.1 elektrarne z nazivno električno močjo nad 10 MW,
- 4.2 objekti kemične industrije:
- a) rafinerije,
 - b) objekti za proizvodnjo, uporabo in skladiščenje razstreliva, smodnika in drugih eksplozivnih snovi;
- 4.3 skladišča in rezervoarji:
- a) skladišča zelo lahko vnetljivih tekočin, lahko vnetljivih tekočin, vnetljivih tekočin, gorljivih plinov, oksidantov ali snovi, ki lahko eksplodirajo z zmogljivostjo 5 000 m³ ali več,
 - b) skladišča dizelskega goriva in ekstra lahkega kurilnega olja z zmogljivostjo 20 000 m³ ali več,
 - c) objekti za skladiščenje državnih blagovnih rezerv;
5. objekti prometne infrastrukture:
- 5.1 ceste s pripadajočimi objekti in napravami:
- a) avtoceste (AC) in hitre ceste (HC), glavne ceste I. in II. reda (G1 in G2),
 - b) bencinski servisi in oskrbni objekti ob avtocestah in hitrih cestah;
- 5.2 glavne in regionalne železniške proge in železniške postaje I. reda;
- 5.3 letališča s pripadajočimi objekti in napravami:
- a) objekti letališke infrastrukture na javnih letališčih, namenjenih mednarodnemu zračnemu prometu, in letališčih, na katerih deluje slovenska vojska oziroma Organizacija Severnoatlantske pogodbe (NATO),
 - b) infrastruktura navigacijskih služb zračnega prometa, razen nezahtevnih objektov;
- 5.4 pristanišča, namenjena mednarodnemu javnemu prometu s pripadajočo pristaniško infrastrukturo;
- 5.5 mejni prehodi;
6. cevovodi in elektroenergetski vodi:
- a) naftovodi s premerom 300 mm ali več s pripadajočimi funkcionalnimi objekti,
 - b) plinovodi z obratovalnim tlakom, višjim od 16 barov, s pripadajočimi funkcionalnimi objekti,
 - c) elektroenergetski vodi napetosti 110 kV in več s pripadajočimi funkcionalnimi objekti;
7. vodni objekti:
- a) velike pregrade,
 - b) jezovi s konstrukcijsko višino 15 m ali več in dolžino krone 150 m ali več,
 - c) pregrade konstrukcijske višine 10 m ali več in dolžine krone 150 m ali več,
 - č) visokovodni nasipi celinskih voda, dolgi 2 000 m ali več,
 - d) visokovodni nasipi morja, dolgi 500 m ali več,
 - e) vodni objekti, namenjeni zmanjševanju poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav,
8. objekti za ravnanje z odpadki:
- a) odlagališča radioaktivnih odpadkov,

9. jedrski in sevalni objekti, razen objektov za potrebe zdravstva in veterine;
10. drugi objekti, za katere je s posebnim predpisom za izdajo gradbenega dovoljenja določena pristojnost ministrstva.

(4) Če v skladu s predpisi, ki urejajo spodbujanje investicij, vlada ugotovi, da investicija izpolnjuje pogoje za strateško investicijo, se gradnje, potrebne za njeno izvedbo, štejejo za objekte državnega pomena.

(5) Ne glede na določbi prvega in drugega odstavka tega člena je za izdajo uporabnega dovoljenja in spremembe gradbenega dovoljenja pristojen organ, ki je izdal gradbeno dovoljenje, razen v primeru, ko je zaradi predlaganih sprememb objekta treba izdati integralno dovoljenje.

8. člen **(pristojnost organov za opravljanje inšpekcijskega nadzora)**

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona, ki se nanašajo na gradnjo, za katero je predpisano gradbeno dovoljenje ali prijava začetka gradnje, opravljajo državni gradbeni inšpektorji ali inšpektorice (v nadaljnjem besedilu: gradbeni inšpektorji).

(2) Občinski inšpektorji ali skupni občinski inšpektorji, ki delujejo v okviru skupne občinske uprave, na katere območju se objekt izvaja ali na katerem je zgrajen, v okviru svoje izvirne pristojnosti izvajajo nadzor glede skladnosti s prostorskimi izvedbenimi akti nad:

- gradnjo iz prve, druge in tretje alineje prvega odstavka 5. člena tega zakona,
- gradnjo prve, tretje in četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona.

(3) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona v delu, ki se nanaša na izpolnjevanje bistvenih in drugih zahtev, ki sodijo na delovno področje resornih ministrstev, opravljajo drugi državni inšpektorji, ki delujejo na tem delovnem področju (v nadaljevanju: drugi pristojni inšpektorji), razen če zakon določa drugače.

(4) Inšpekcijski nadzor v zvezi z izpolnjevanjem pogojev iz gradbenega, uporabnega dovoljenja in pri izvajanju del, ki sodijo na delovno področje resornih ministrstev, opravljajo drugi pristojni inšpektorji, razen če zakon določa drugače.

(5) Gradbenotehnični in drugi gradbeni predpisi lahko opredelijo pristojnost inšpekcije, ki deluje na delovnem področju drugih ministrstev, za nadzor nad izpolnjevanjem v predpisu določenih bistvenih zahtev. Tak predpis se sprejme v soglasju z resornim ministrom.

IV. poglavje: Elektronsko poslovanje

9. člen **(elektronsko poslovanje preko sistema eGraditev)**

1) Poslovanje po tem zakonu se izvaja v elektronski obliki preko sistema eGraditev v okviru prostorskega informacijskega sistema, razen postopka izvajanja inšpekcijskega nadzora.

(2) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena se vloga za izdajo gradbenega dovoljenja za nezahteven objekt, spremembo namembnosti, prijava začetka gradnje po drugem odstavku 5. člena zakona ter vloge iz V. poglavja devetega dela zakona lahko vložijo tudi v pisni obliki.

(3) Če se poslovanje ne izvede v elektronski obliki, mora upravni organ za gradbene zadeve ali občina zagotoviti, da dokumente pretvori v elektronsko obliko in jih evidentira v sistem eGraditev.

(4) Elektronsko poslovanje preko sistema eGraditev podrobneje uredi vlada z uredbo.

9.a člen (elektronsko vročanje)

(1) Vročanje odločb, sklepov ali drugih dokumentov, ki jih je na podlagi zakona, ki ureja splošni upravni postopek, treba vročiti osebno, se v upravnih zadevah, ki se vodijo po tem zakonu, lahko opravi z vložitvijo v elektronski predal naslovnika.

(2) Za elektronski predal naslovnika se šteje elektronski naslov, ki ga je oseba sama navedla, ali elektronski naslov, s katerega je poslala vlogo, ne glede na to, ali ta ustreza varnostnim in tehničnim zahtevam, ki jih mora izpolnjevati varen elektronski predal v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) Za elektronski predal naslovnika se šteje tudi elektronski naslov, ki je za pravne osebe, ki nastopajo kot udeleženci ali mnenjedajalci, evidentiran v zbirki pristojnosti.

(4) Vročitev v elektronski predal se opravi, če je bila oseba seznanjena s takšnim načinom vročanja in je v konkretnem postopku s tem soglašala. Šteje se, da oseba, ki svoj elektronski naslov evidentira v zbirki pristojnosti, soglašja z elektronskim načinom vročanja.

V. poglavje: Udeleženci pri graditvi objektov

10. člen (splošne zahteve za udeležence pri graditvi objektov)

(1) Udeleženci pri graditvi objektov so investitor, projektant, nadzornik in izvajalec.

(2) Dogovori o izvajanju storitev, ki jih investitor sklene s projektantom, nadzornikom ali izvajalcem, morajo biti sklenjeni v pisni obliki.

11. člen (investitor)

Investitorjeve obveznosti po tem zakonu so zlasti, da:

1. pridobi vsa predpisana dovoljenja, poskrbi za vse potrebne vloge, naročila in prijave ter dokumentacijo, določeno s tem zakonom,
2. pri objektih, za katere ni predpisano gradbeno dovoljenje po tem zakonu, zagotovi, da objekt ni v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom, gradbenimi in drugimi predpisi ter pridobi mnenja oziroma soglasja ali druga dovoljenja, če je to določeno z drugimi predpisi,
3. zagotovi zakoličenje objekta,
4. če sklene pogodbo za istočasno projektiranje, nadzor ali izvajanje z več pogodbeniki, določi vodilnega pogodbenika, ki ima obveznosti projektanta, nadzornika ali izvajalca po tem zakonu,
5. lahko v skladu z načeli projektnega vodenja imenuje pravno ali fizično osebo za koordinacijo in realizacijo investicije,

6. zagotovi projektantu dokumentacijo za izvedbo gradnje in projektantu dokumentacije izvedenih del reden dostop in spremljanje gradnje,
7. najpozneje do začetka gradnje poskrbi za ograditev in označitev gradbišča, če gre za:
 - gradnjo, za katero je predpisano gradbeno dovoljenje, razen pri spremembi namembnosti,
 - odstranitev zahtevnih in manj zahtevnih objektov,
 - gradnjo nezahtevnih in enostavnih objektov, ki mejijo na javne površine,
 - vzdrževanje zunanosti vseh vrst objektov, ki mejijo na javne površine,
8. pri gradnji, za katero je predpisano gradbeno dovoljenje, razen pri spremembi namembnosti in nezahtevnih objektih, poskrbi za ustrezen načrt organizacije gradbišča, izdelan v skladu s pogoji iz gradbenega dovoljenja in
9. po končani gradnji zagotovi evidentiranje objekta,

(2) Investitor lahko svoje obveznosti iz prejšnjega odstavka s pisnim dogovorom prenese na drugega udeleženca pri graditvi objektov.

(3) Če je na gradbišču istočasno več izvajalcev, investitor izmed vodij del imenuje vodjo gradbišča.

(4) V času veljavnosti gradbenega dovoljenja je dopustna sprememba investitorja, pri čemer je treba spremembo prijaviti pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve. Novi investitor prevzame pravice in obveznosti dotedanjšega investitorja.

12. člen (projektant)

(1) Projektant je odgovoren za izdelavo, celovitost in medsebojno usklajenost vseh delov projektne dokumentacije, ki jo prevzame v izdelavo tako, da je ta v skladu s predpisi in zahtevami po tem zakonu. Če projektant za izdelavo projektne dokumentacije ne razpolaga s svojimi pooblaščenimi arhitekti in inženirji ustreznih strok s primernim strokovnim znanjem in izkušnjami, mora skleniti pogodbo z drugim projektantom, ki takšne pooblaščenih arhitekto in inženirje ima. Če projektant ne razpolaga s svojimi strokovnjaki s primernim strokovnim znanjem in izkušnjami, mora zagotoviti njihovo sodelovanje. Ti posamezniki odgovarjajo za strokovne rešitve, ki so sestavni del dokumentacije.

- (2) Projektant mora v okviru prevzete storitve projektiranja zlasti:
- v skladu s pravili stroke zagotoviti izdelavo projektne dokumentacije tako, da je skladna z zahtevami prostorskega izvedbenega akta, gradbenih in drugih predpisov, da omogoča kakovostno izvedbo objekta in racionalnost rešitev v času gradnje in vzdrževanja objekta,
 - zagotoviti tehnične rešitve, ki niso v nasprotju s tem zakonom, drugimi predpisi, tehničnimi smernicami in pravili stroke, in
 - zagotoviti koordinacijo pooblaščenih arhitektov in inženirjev ter strokovnjakov iz prejšnjega odstavka.

(3) Projektant mora za vodenje izdelave projektne dokumentacije določiti vodjo izdelave projektne dokumentacije (v nadaljnjem besedilu: vodja projekta). Vodjo projekta se določi izmed sodelujočih pooblaščenih arhitektov ali pooblaščenih inženirjev glede na vrsto gradnje, klasifikacijo objekta in okoliščine gradnje. Vodja projekta vsebinsko koordinira izdelavo projektne dokumentacije in jo podpiše skupaj s projektantom, s čimer jamčita, da projekt izpolnjuje pogoje iz tega zakona. Vodja projekta za novogradnje stavb je praviloma pooblaščen arhitekt, vodja projekta za novogradnje gradbeno inženirskih objektov in drugih gradbenih posegov je praviloma pooblaščen inženir ustrezne stroke.

13. člen (nadzornik)

(1) Nadzornik mora nadzor izvajati tako, da se zagotovijo izpolnjevanje zahtev iz tega zakona, preventivno delovanje in pravočasno preprečevanje napak. Če nadzornik glede na vrsto objekta in vrsto del ne razpolaga s svojimi pooblaščenimi arhitekti in inženirji ustreznih strok s primernim strokovnim znanjem in izkušnjami, mora skleniti pogodbo z drugim nadzornikom, ki takšne pooblaščenih arhitekto in inženirje ima. Vsak pooblaščen arhitekt in inženir odgovarja za strokovni del nadzora, ki ga je prevzel.

(2) Nadzornik mora v okviru nadzora zlasti:

1. sodelovati pri zakoličenju objekta in redno spremljati gradnjo objekta na gradbišču,
2. v skladu s tem zakonom in pravili stroke zagotoviti kakovost nadzora, ki omogoča dokončanje objekta v skladu z dokumentacijo za izvedbo gradnje, v skladu s prostorskim izvedbenim aktom, gradbenimi in drugimi predpisi ter gradbenim dovoljenjem,
3. ustno in pisno opozoriti udeležence pri graditvi objektov, če ugotovi kršitve in dejanja, ki so v nasprotju z določbami tega zakona,
4. ustaviti gradnjo objekta, če se kršitve iz prejšnje točke kljub opozorilu nadaljujejo ali napake, nastale kot posledica teh kršitev, niso pravočasno odpravljene ter v teh primerih ugotovljene kršitve prijaviti gradbenemu in drugim inšpektorjem,
5. morebitne potrebe po spremembi ali dopolnitvi dokumentacije za izvedbo gradnje pravočasno sporočiti investitorju in jih z njim ter s projektantom uskladiti,
6. nadzorovati pravilnost vpisa sprememb, nastalih med gradnjo, v dokumentacijo za izvedbo gradnje, ki jih zabeleži izvajalec in so podlaga za izdelavo dokumentacije za pridobitev uporabnega dovoljenja,
7. udeležencem pri pripravi in zagotavljanju predpisanih dokumentov zagotoviti informacije in strokovno podporo s svojega področja dela,
8. opozoriti na tehnične rešitve v dokumentaciji za izvedbo gradnje, ki bi lahko bile v nasprotju s tem zakonom, z gradbenim dovoljenjem, predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve, in drugimi predpisi,
9. pri preverjanju tehničnih rešitev iz prejšnje točke upoštevati le tehnične rešitve, ki se nanašajo na izpolnjevanje bistvenih zahtev, določenih s tem zakonom,
10. od vseh izvajalcev prevzemati, zbirati in preverjati potrdila o skladnosti in ustreznosti gradbenih in drugih proizvodov, materialov ter naprav in s kakovostnimi zahtevami investitorja,
11. vsebinsko preveriti in s podpisom potrditi ustreznost dokumentacije za pridobitev uporabnega dovoljenja,
12. sodelovati pri odpravi pomanjkljivosti po opravljenem tehničnem pregledu do zaključka upravnega postopka,
13. sodelovati pri izvajanju meritev, preizkusov in testiranj,
14. zagotoviti koordinacijo strokovnjakov iz prejšnjega odstavka.

(3) Kot nadzornik lahko nastopa na trgu samo pravna ali fizična oseba, ki pri graditvi istega objekta hkrati ne nastopa kot izvajalec in ni v poslovni povezavi z izvajalcem. Kot strokovnjak, ki opravlja naloge nadzora, lahko v imenu nadzornika nastopa samo posameznik, ki v zvezi z graditvijo istega objekta ne nastopa kot strokovnjak, ki opravlja naloge vodje del v imenu izvajalca ali drug posameznik, ki opravlja druge naloge izvajalca.

(4) Nadzornik ne sme izdelovati sprememb projektne dokumentacije, razen če pri istem objektu nastopa kot projektant.

(5) Nadzornik mora za vodenje nadzora določiti pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega inženirja iz stroke, ki glede na vrsto del prevladuje (v nadaljnjem besedilu: vodja nadzora) in ki zanj opravlja poklicne naloge v eni od predpisanih oblik v skladu z

zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost. Vodja nadzora izvaja in koordinira nadzor nad gradnjo v celoti.

14. člen (izvajalec)

(1) Izvajalec, ki želi opravljati dejavnost gradbeništva, mora za opravljanje te dejavnosti izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti mora zavarovano odgovornost za škodo v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti v skladu z določbami tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena ter
- imeti sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas ali v posebnih primerih za krajši delovni čas v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, z najmanj enim delavcem, ki izpolnjuje pogoje za vodjo del, določeno v tem zakonu (v nadaljnjem besedilu: vodja del).

(2) Izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka ni potrebno, če izvajalec opravlja samo dejavnosti izvajanja zaključnih gradbenih del, ki nimajo pomembnega vpliva na izpolnjevanje bistvenih zahtev.

(3) Zavarovanje odgovornosti za škodo iz prve alineje prvega odstavka mora vključevati odgovornost za škodo, ki bi nastala investitorju ali tretji osebi v zvezi z opravljanjem njegove dejavnosti in mora kriti škodo zaradi malomarnosti, napake ali opustitve dolžnosti izvajalca in pri njem zaposlenih, pri čemer višina letne zavarovalne vsote ne sme biti nižja od 50.000 evrov.

(4) Če ima izvajalec v tujini zavarovano odgovornost za škodo, mora zavarovanje kriti škodo iz prejšnjega odstavka, povzročeno v Republiki Sloveniji, pri čemer višina letne zavarovalne vsote ne sme biti nižja od 50.000 evrov.

(5) Izvajalec, ki prevzame izvedbo celotne gradnje ali pretežnega dela gradnje zahtevnega objekta, mora imeti za potrebe vodenja del zaposlenega vodjo del, ki ima naziv pooblaščen inženir tiste stroke, ki pri prevzeti gradnji prevladuje, v skladu s predpisom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost, ali pa ima najmanj izobrazbo ravni prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, tiste stroke, ki pri prevzeti gradnji prevladuje, in je vpisan v imenik vodij del pri Inženirski zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IZS).

(6) Izvajalec, ki prevzame izvedbo celotne gradnje ali pretežnega dela gradnje manj zahtevnega objekta, mora imeti za potrebe vodenja del zaposlenega vodjo del, ki ima najmanj višješolsko strokovno izobrazbo tehnične smeri s področja graditve tiste stroke, ki pri prevzeti gradnji prevladuje, in je vpisan v imenik vodij del pri IZS.

14.a člen (vodja del)

Vodja del mora:

- izpolnjevati pogoje za pooblaščenega arhitekta ali inženirja, določene s predpisom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost,
- imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih najmanj ravni prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih prve stopnje, ali višješolsko strokovno izobrazbo tehnične smeri s področja graditve objektov, ali srednješolsko izobrazbo tehnične smeri s področja graditve objektov, in poleg tega imeti najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju izvajanja gradenj, imeti opravljen strokovni izpit za vodenje del pri IZS in biti vpisan v imenik vodij del pri IZS, ali

- izpolnjevati pogoje za mojstra s področja gradbeništva in biti vpisan v imenik vodij del pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: OZS) ali
- izpolnjevati pogoje za delovodjo in biti vpisan v imenik vodij del pri Gospodarski zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GZS).

14.b člen (naloge izvajalca in vodje del)

- (1) Naloge izvajalca so, da:
- za vodenje gradnje določi pri njem zaposlenega vodjo del, ki glede na vrsto del prevladuje,
 - izvaja gradnjo na podlagi pravnomočnega oziroma dokončnega gradbenega dovoljenja ter v skladu z dokumentacijo za izvedbo gradnje,
 - prevzame zakoličbo,
 - v skladu s predpisi in pravili stroke zagotavlja kakovost izvedbe,
 - pravočasno obvešča nadzornika pred vsako pomembno fazo izvajanja gradnje,
 - opozori investitorja in nadzornika na morebitne ugotovljene pomanjkljivosti projektne dokumentacije,
 - zagotavlja varnost in zdravje delavcev,
 - zagotavlja varnost objekta, življenja in zdravja mimoidočih, sosednjih objektov in okolice,
 - izbira tehnološke in delovne procese, ki povzročajo najmanjše možno tveganje za nastanek nezgod pri delu, poklicnih boleznih ali boleznih v zvezi z delom ter najmanjše negativne vplive na okolje in objekte,
 - po končani gradnji poskrbi, da se odstrani gradbene ovire in omejitve dostopa, na območju gradnje odstrani in očisti odpadke ter gradbišče ustrezno uredi,
 - poda izjavo o dokončanju gradnje in podpiše dokazilo o zanesljivosti objekta.

- (2) Naloge vodje del so, da:
- vodi gradbeni dnevnik, v katerega vnaša pomembne podatke o izvajanju gradnje, in
 - poda izjavo o dokončanju gradnje in podpiše dokazilo o zanesljivosti objekta.

(3) Vodja del, ki je hkrati vodja gradbišča, odgovarja za usklajevanje del vseh izvajalcev in vodi gradbišče.

14.c člen (delovanje zbornic glede vodij del)

- (1) IZS, OZS in GZS imajo javno pooblastilo za opravljanje naslednjih nalog:
- vpis v imenik vodij del,
 - vodenje imenika vodij del,
 - opravljanje strokovnega izpita za vodenje del,
 - izvajanje obveznosti, ki jih določajo predpisi o priznavanju poklicnih kvalifikacij,
 - vodenje prijav tujih ponudnikov in
 - izvajanje disciplinskega nadzora nad vodji del.

(2) Za opravljanje nalog iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe predpisa, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost.

(3) IZS, OZS in GZS za vodje del skupaj sprejmejo etični kodeks in izvajajo disciplinski nadzor nad njimi na podlagi prejetih prijav.

14.č člen

(pogoji za trajno oziroma stalno opravljanje storitev in dejavnosti izvajalcev in vodij del za tuje ponudnike in priznavanje poklicnih kvalifikacij)

(1) Tuji ponudniki s sedežem v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ali s sedežem v državi, s katero je sklenjen ustrezen mednarodni sporazum (v nadaljnjem besedilu: države pogodbenice), ki želijo v Republiki Sloveniji trajno oziroma stalno opravljati dejavnost gradbeništva, lahko opravljajo to dejavnost v vseh statusno pravnih oblikah, če izpolnjujejo pogoje za zakonito opravljanje dejavnosti v državi sedeža.

(2) Tuji ponudniki, ki nimajo sedeža v državah pogodbenicah (v nadaljnjem besedilu: tretje države), lahko trajno opravljajo dejavnost gradbeništva pod pogoji iz prejšnjega odstavka, če je izpolnjen pogoj materialne vzajemnosti. Ta je izpolnjen, če ponudniki, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, v državi sedeža tujega ponudnika lahko opravljajo dejavnost gradbeništva pod enakimi ali podobnimi pogoji, pod katerimi jih lahko ponujajo v Republiki Sloveniji tuji ponudniki in izpolnjevanje katerih za ponudnika s sedežem v Republiki Sloveniji ni bistveno težje, kakor je v pravnem redu Republike Slovenije predpisano za tuje ponudnike. Če je sedež ponudnika v več tretjih državah, se pri ugotavljanju materialne vzajemnosti upošteva pravni red tiste države, ki je strožji.

(3) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena morajo imeti tuji ponudniki sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo v skladu z določbami tega zakona. Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena morajo tuji ponudniki zagotoviti sodelovanje vodje del, ki izpolnjuje pogoje iz tega zakona. Za sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo se šteje dokazilo o zavarovanju odgovornosti, sklenjeno v Republiki Sloveniji ali v drugi državi, če to zavarovanje ustrezno krije škodo, povzročeno v Republiki Sloveniji.

(4) Posamezniki, ki izpolnjujejo pogoje za upravičenca do postopkov priznavanja poklicnih kvalifikacij v skladu s predpisom, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij, in ki želijo nastopati kot vodje del v skladu z določbami tega člena, se lahko vpišejo v imenik pristojne zbornice, če imajo priznano poklicno kvalifikacijo v skladu s predpisom, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij. Zoper odločbe, ki jih izdajajo zbornice v okviru izvajanja tega javnega pooblastila, je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za graditev.

(5) Posamezniki, ki so državljani tretjih držav ter ne izpolnjujejo pogojev iz prejšnjega odstavka in želijo nastopati kot vodje del v skladu z določbami tega člena, se lahko vpišejo v imenik pristojne zbornice pod pogojem materialne vzajemnosti, če so njihove pridobljene kvalifikacije enakovredne tistim, ki se zahtevajo za državljane Republike Slovenije. Materialna vzajemnost obstaja, če državljan Republike Slovenije v državi državljana tretje države lahko opravlja reguliran poklic pod enakimi ali podobnimi pogoji, pod katerimi ga lahko opravljajo v Republiki Sloveniji državljani tretje države in izpolnjevanje katerih za državljana Republike Slovenije ni bistveno težje, kakor je v pravnem redu Republike Slovenije predpisano za državljane tretje države. Pri dvojnem državljanstvu državljana tretje države se pri ugotavljanju vzajemnosti upošteva pravni red tiste države, v kateri ima stalno prebivališče, oziroma pravni red tiste države, v kateri je imel stalno prebivališče pred pridobitvijo dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Če je posameznik brez državljanstva, se pri ugotavljanju vzajemnosti v vlogi opredeli, ali se upošteva pravni red države njegovega rojstva, države, v kateri ima stalno prebivališče, ali države, v kateri je imel stalno prebivališče pred pridobitvijo dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji.

14.d člen

(pogoji za začasno oziroma čezmejno opravljanje storitev in dejavnosti izvajalcev in vodij del za tuje ponudnike)

(1) Tuji izvajalci, ki imajo sedež v drugi državi pogodbenici in želijo v Republiki Sloveniji začasno ali čezmejno izvajati dela po tem zakonu, morajo pri IZS, ZAPS, OZS ali GZS vložiti pisno prijavo. Prijava velja za čas izvedbe projekta. Pisna prijava se vložijo za vsak projekt posebej, pri čemer projekt pomeni pogodbo sklenjeno z investitorjem za gradnjo določenega objekta.

(2) Prijavi mora tuji ponudnik predložiti:

- dokazilo o zavarovani odgovornosti za škodo v zvezi z opravljanjem dejavnosti v skladu z določbami tretjega oziroma četrtega odstavka 14. člena ter
- sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas ali za krajši delovni čas v posebnih primerih v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, z najmanj enim delavcem, ki izpolnjuje pogoje za vodjo del.

(3) Pri prijavi za opravljanje storitev reguliranega poklica tujega ponudnika, ki v Republiki Sloveniji ni vpisan v imenik IZS, OZS ali GZS, se pred prvim opravljanjem poklicnih nalog preveri poklicno kvalifikacijo ponudnika po postopku, kot je določen v četrtem odstavku prejšnjega člena. Če pristojni organ ugotovi, da ponudnik storitev izpolnjuje pogoje, izda dovoljenje. Zoper odločbo, izdano v tem postopku, je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za graditev.

(4) Na podlagi izdanega dovoljenja za opravljanje reguliranega poklica se posameznik začasno vpiše v imenik vodji del pri IZS, OZS ali GZS in s tem postane začasni član zbornice. Za začasni vpis v imenik in začasno članstvo v zbornici se ne sme zaračunati stroškov za vpis, za vodenje imenika ali članarine.

(5) Ponudnik, ki poklicne naloge v Republiki Sloveniji opravlja več kot eno leto, svojo prijavo podaljša enkrat v koledarskem letu pri zbornici in v njej navede morebitno spremembo podatkov. Če zbornica ob prijavi ali podaljšanju prijave na podlagi kriterijev iz zakona, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, ugotovi, da ima posameznikovo opravljanje reguliranega poklica naravo trajnega opravljanja reguliranega poklica, lahko zahteva trajen vpis v imenik vodji del, včlanitev kandidata v zbornico in plačilo vseh obveznosti do zbornice, ki se zahtevajo pri trajnem opravljanju reguliranega poklica, v skladu z določbami prejšnjega člena, vključno s stroški vpisa in plačilom članarine.

(6) Posameznik, ki se v imenik vpišuje začasno, mora ravnati po predpisih in drugih splošnih aktih, ki veljajo v Republiki Sloveniji in mora ravnati v skladu s kodeksom iz 14. c člena zakona.

(7) Za vpis in izbris iz imenika vodji del se smiselno uporabljajo določbe predpisa, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost.

Drugi del: BISTVENE IN DRUGE ZAHTEVE

15. člen (bistvene in druge zahteve za objekte)

(1) Objekti morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede na namen, vrsto, velikost, zmogljivost, predvidene vplive in druge značilnosti objekta ter druge zahteve.

(2) Bistvene zahteve za objekte so:

1. mehanska odpornost in stabilnost,

2. varnost pred požarom,
3. higienska in zdravstvena zaščita ter zaščita okolja,
4. varnost pri uporabi,
5. zaščita pred hrupom,
6. varčevanje z energijo, ohranjanje toplote in raba obnovljivih virov energije,
7. univerzalna graditev in raba objektov,
8. trajnostna raba naravnih virov.

(3) Druge zahteve so posebne funkcionalne, okoljske in druge lastnosti, ki jih morajo tudi izpolnjevati posamezne vrste objektov.

(4) Na objektih se lahko izvaja rekonstrukcija, manjša rekonstrukcija, vzdrževanje, vzdrževanje v javno korist ali se jim spreminja namembnost tako, da so izpolnjene bistvene in druge zahteve, ki veljajo v času spreminjanja objekta, pri čemer se preverjanje izpolnjevanja teh zahtev omeji na tiste bistvene in druge zahteve, ki so predmet spreminjanja objekta.

(5) Zahteva glede izpolnjevanja bistvenih in drugih zahtev iz prejšnjega odstavka se ne uporablja, če je to tehnično neizvedljivo ali povezano z nesorazmernimi stroški. Pri spreminjanju objektov se ne sme poslabšati gradbenotehničnega stanja objekta.

(6) V objektih, varovanih na podlagi predpisov s področja varstva kulturne dediščine, lahko projektirane ali izvedene rešitve odstopajo ali ne dosegajo predpisanih bistvenih in drugih zahtev, če to izhaja iz mnenja ali pogojev pristojnega mnenjedajalca za področje kulturne dediščine, pri čemer z odstopanjem ne smejo biti neposredno ogroženi varnost objekta, življenje in zdravje ljudi, sosednje nepremičnine ali okolje.

16. člen **(mehanska odpornost in stabilnost)**

(1) Objekti morajo biti med gradnjo in uporabo mehansko odporni in stabilni, ob upoštevanju vplivov, ki jim bodo izpostavljeni. Ti vplivi ne smejo povzročiti porušitve celotnega objekta ali njegovega dela, deformacij in nihanj, večjih od dopustnih, škode na drugih delih objekta, napeljavi in vgrajeni opremi zaradi večjih deformacij nosilne konstrukcije, razen pri potresu z majhno verjetnostjo dogodka.

(2) Pri zagotavljanju mehanske odpornosti in stabilnosti je treba upoštevati trajne, spremenljive in naključne vplive. Trajni vplivi so zlasti vplivi zaradi težnosti, zemeljskega in vodnega pritiska ter deformacije, ki se pojavljajo med gradnjo. Spremenljivi vplivi so zlasti koristna obtežba, obtežba s snegom in ledom, obtežba zaradi vetra, obtežba z vodo in valovi, toplotni vplivi in zmrzovanje, vplivi, ki jih povzročijo žerjavi, dinamični vplivi strojev, obremenitve ob gradnji in korozija. Naključni vplivi so zlasti udarci, eksplozije, potresi in vplivi požara.

(3) Gradnja glede mehanske odpornosti in stabilnosti ne sme negativno vplivati na bližnja zemljišča in ogrožati stabilnosti drugih objektov.

17. člen **(varnost pred požarom)**

(1) Objekti morajo zaradi zmanjšanja ogroženosti ljudi v njih ali v njihovi bližini in okolja zagotavljati požarno varnost in omogočiti učinkovito ter varno ukrepanje gasilcev in reševalcev. Zagotovljena mora biti zadostna količina vode za gašenje.

(2) Nosilna konstrukcija objekta mora ob požaru določen čas ohraniti potrebno nosilnost. Za omejitev hitrega širjenja požara po objektu morajo biti uporabljeni gradbeni elementi, ki se težko vžgejo, ob vžigu oddajajo majhne količine toplote in dima ter omejujejo hitro širjenje požara po površini.

(3) Za omejitev širjenja požara po objektu je treba objekt razdeliti v požarne sektorje.

(4) Objekti morajo zagotoviti zadostno število ustrezno izvedenih evakuacijskih poti in izhodov na ustreznih lokacijah, da jih lahko ljudje hitro in varno zapustijo. Za zagotovitev hitre in varne evakuacije ljudi ter hitrega posredovanja gasilcev in reševalcev v objektu morajo biti vanj vgrajeni sistemi za požarno javljanje in alarmiranje.

(5) V objektih in okolici objektov mora biti zagotovljen neoviran in varen dostop za gašenje in reševanje.

(6) V objektih morajo biti nameščeni oziroma vgrajeni ustrezni sistemi in naprave ter oprema za gašenje požara.

(7) Zunanje stene in strehe objektov, ločilne stene, skupaj z vrati, okni in drugimi preboji, morajo zmanjšati nevarnost širjenja požara na sosednje objekte.

18. člen

(higienska in zdravstvena zaščita ter zaščita okolja)

(1) V objektih je treba zagotoviti higiensko in zdravstveno zaščito. Objekti ne smejo ogroziti zdravja ljudi ali povzročiti čezmerne obremenitve okolja.

(2) Objekti in deli objektov morajo zagotavljati, da je onesnaževanje notranjega in zunanjega zraka, odvajanje odpadnih voda, ravnanje z odpadki ter ionizirajoča in elektromagnetna sevanja čim manjša in ne presega predpisanih mejnih vrednosti.

(3) V objektih, v katerih se zadržujejo ljudje, mora biti na voljo pitna voda. Opremljeni morajo biti z zadostnim številom sanitarij. Deli objekta, ki so v stiku s pitno vodo, ali drugi vplivi (na primer mikrobiološko onesnaženje, nenameren povratni tok) ne smejo spremeniti fizikalnih, kemijskih ali mikrobioloških lastnosti pitne vode tako, da vplivajo na njeno zdravstveno ustreznost.

(4) Vse prostore v objektih, dostopne ljudem, je treba osvetliti v skladu z njihovo namembnostjo. Prostori, v katerih se dalj časa zadržujejo ljudje, morajo biti osvetljeni z naravno svetlobo, ki je zadostna z vidika zdravja in dobrega počutja. Če primerna naravna osvetlitev ni tehnično izvedljiva, se lahko prostori druge namembnosti osvetlijo tudi z umetno razsvetljavo.

(5) V objektih je treba zagotoviti notranje ugodje in kakovost zraka. Dimne pline iz kurilnih naprav je treba odvesti na prosto tako, da nista ogrožena zdravje ljudi in okolje. Prezračevalni in klimatizacijski sistemi ne smejo ogroziti zdravja ljudi ali negativno vplivati na pravilno odvajanje produktov zgorevanja iz kurilnih naprav.

(6) Objekti morajo imeti higiensko in zdravstveno neoporečen sistem zbiranja in odvajanja komunalnih, padavinskih in industrijskih odpadnih voda ter drugih odpadnih tekočin.

(7) Objekte je treba ščititi pred posledicami talne vode, atmosferskih padavin, vode iz napeljav objekta in neželjeno vlago. Preprečiti je treba škodljivo nabiranje vlage zaradi kondenzacije vodne pare v gradbenih elementih objektov in na njihovih površinah.

19. člen **(varnost pri uporabi)**

(1) Objekti morajo biti ob normalni uporabi varni pred zdrsi, spotikanjem, padci, utopitvami, trčenjem, padci predmetov, opeklinami, električnimi udari, udari strele, eksplozijami, vlomi in drugimi nesrečami ali poškodbami.

(2) V delih objektov, po katerih je predvidena hoja, ne sme biti mest, kjer obstaja nevarnost zdrsa in spotika zaradi nestabilnih ali nepričakovano spreminjajočih se tal, nevarnih ovir ali neravnin. Na mestih v objektih, kjer obstaja nevarnost padca, morajo biti nameščeni ustrezni elementi, ki to nevarnost zmanjšajo. Če so ta mesta dostopna tudi otrokom, je treba elemente prilagoditi tako, da se otroci ne morejo zmuzniti skozi in da je plezanje nanje oteženo.

(3) Zasteklitve morajo biti zaščitene pred trkom ali izdelane tako, da ob razbitju niso nevarne. Na komunikacijskih poteh morajo biti vidno označene.

(4) Gradbeni elementi, kot so fasade in stekleni elementi, morajo biti varno pritrjeni. Strehe morajo biti varne pred zdrsi snega in leda.

(5) Deli objekta, ki so vroči in bi lahko bili za ljudi nevarni, se po potrebi zavarujejo pred dotiki.

(6) Objekti morajo biti varni pred električnim udarom, čezmernim elektromagnetnim vplivom, vžigom možne eksplozivne atmosfere, čezmernim segrevanjem inštalacijskih elementov in elektroenergetskih sistemov, električnimi kratkimi stiki in preskoki, pod- in prenapetostnimi vplivi ter drugimi nevarnostmi.

(7) Objekti morajo biti opremljeni s sistemom zaščite pred strelo tako, da odvede atmosfersko razelektrenje v zemljo, pri čemer ne povzroča nevarnosti za požar, da omeji okvare sistemov in naprav ter zagotavlja dovolj nizke napetosti dotika in koraka z ustrezno izenačitvijo potenciala.

20. člen **(zaščita pred hrupom)**

(1) Raven hrupa v objektih ne sme ogroziti zdravja ljudi. Zagotovljene morajo biti primerne razmere za delo, druge dejavnosti in počitek. Upoštevajo se zunanji hrup, hrup, ki prihaja iz drugih prostorov, hrup obratovalne opreme in odmevni hrup.

(2) Ob predvideni uporabi objekta mejne in kritične vrednosti kazalcev hrupa v okolju ne smejo biti presežene.

21. člen **(varčevanje z energijo, ohranjanje toplote in raba obnovljivih virov energije)**

(1) Objekti morajo zaradi varčevanja z energijo in ohranjanja toplote ter čim večje rabe obnovljivih virov energije zagotavljati učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije na področju toplotne zaščite, ogrevanja, hlajenja, prezračevanja ali njihove

kombinacije, priprave tople vode in razsvetljave v stavbah ter drugih tehničnih sistemov, povezanih s sistemi stavbe. Čim večji del energije za delovanje sistemov v stavbi mora biti zagotovljen iz obnovljivih virov energije.

(2) Objekt mora biti ustrezno orientiran in zasnovan z ugodnim razmerjem med površino toplotnega ovoja stavbe in njegovo kondicionirano prostornino. Prostori morajo biti energijsko optimalno razporejeni. Z materiali in elementi konstrukcije ter celotno zunanjo površino objekta mora biti omogočeno učinkovito upravljanje energijskih tokov.

(3) Sistem ogrevanja mora ob najmanjših toplotnih izgubah zagotoviti ustrezno raven notranjega toplotnega ugodja.

(4) S pasivnimi gradbenimi elementi je treba zagotoviti, da se v času sončnega obsevanja in hkratnih visokih zunanjih temperaturah zraka prostori v objektu zaradi sončnega obsevanja ne pregrejejo. Če s temi rešitvami v objektu ni mogoče zagotoviti predpisanega toplotnega ugodja, se uporabijo sistemi intenzivnega nočnega hlajenja oziroma prezračevanja prostorov in druge alternativne rešitve. Če z uporabo teh pristopov ni mogoče zagotoviti predpisanega toplotnega ugodja, se uporabi sistem za hlajenje stavbe.

(5) Če z naravnim prezračevanjem v prostorih ni mogoče doseči predpisane kakovosti zraka, se uporabi sistem hibridnega ali mehanskega prezračevanja, ki mora omogočati učinkovito vračanje toplote zraka.

(6) Topla voda se praviloma zagotavlja centralno, z uporabo obnovljivih virov energije. Če to ni mogoče, se energijska učinkovitost tega sistema zagotovi z energijsko učinkovitimi generatorji in hranilniki tople vode, energijsko učinkovitim razvodom, zmanjšanim pretokom in regulacijo sistema.

(7) Učinkovita raba energije za razsvetljavo se zagotavlja z naravno osvetlitvijo. Če to ni mogoče, se uporabijo energijsko učinkovita svetila in pripadajoči elementi ter ustrezna regulacija.

22. člen

(univerzalna graditev in uporaba objekta)

(1) Univerzalna graditev in uporaba objektov vključuje:

- graditev in uporabo objektov, dostopnih vsem ljudem in
- graditev prilagodljivih objektov.

(2) Graditev in uporaba objektov, dostopnih vsem ljudem, ne glede na njihovo morebitno trajno ali začasno oviranost, pomeni projektiranje, gradnjo in uporabo objektov na način, ki omogoča neoviran dostop do objektov in njihovo uporabo. Dostopi, prehodi, povezovalne poti, vrata ter vertikalne povezave (stopnice, klančine, osebna dvigala in druge mehanske dvižne naprave) morajo ljudem s posameznimi funkcionalnimi oviranostmi omogočati samostojno uporabo, opremljeni morajo biti s potrebno signalizacijo in opremo za nemoteno gibanje, komunikacijo in orientacijo. Število parkirnih mest za invalide v bližini glavnega vhoda mora biti zadostno, če prostorske možnosti to omogočajo, pa morajo biti zagotovljena tudi parkirna mesta za uporabnike z otroškimi vozički.

(3) Graditev prilagodljivih objektov pomeni projektiranje in gradnjo na način, ki ne posega v izpolnjevanje drugih bistvenih zahtev in brez nesorazmernih stroškov omogoča prilagoditev objekta trajni aličasni funkcionalni oviranosti uporabnikov.

(4) Na način iz drugega odstavka tega člena morajo biti projektirani, grajeni in se uporabljati:

- objekti v javni rabi ali deli objektov, ki so v javni rabi in
- najmanj eno stanovanje na vsakih deset stanovanj in skupni deli večstanovanjskih stavb z deset in več stanovanji.

(5) Ne glede na prvo alinejo prejšnjega odstavka zahtev iz drugega odstavka tega člena ni treba izpolnjevati objektom na težko dostopnih krajih. Pri hotelskih in podobnih gostinskih stavbah ter drugih gostinskih stavbah za kratkotrajno nastanitev pa mora te zahteve izpolnjevati vsaj ena nastavitvena enota v stavbi z desetimi in več nastanitvenimi enotami, oziroma na vsakih dodatnih deset nastanitvenih enot vsaj ena nastavitvena enota.

(6) Na način iz tretjega odstavka tega člena morajo biti projektirane in grajene stavbe, ki niso navedene v četrtem odstavku tega člena, razen industrijskih stavb in skladišč ter nestanovanjskih kmetijskih stavb.

(7) Občine lahko v dogovoru z reprezentativnimi invalidskimi organizacijami sprejmejo smernice za zagotavljanje dostopnosti, s katerimi določijo stopnjo prilagojenosti zunanjih javnih površin, ne glede na zahteve o opremljenosti javnih površin določenih s tem zakonom.

(8) Za zagotavljanje univerzalne graditve in uporabe objektov, ki so že zgrajeni, lahko država ali lokalna skupnost za ta namen prispeva javna sredstva, kadar to presega finančne zmožnosti lastnika ali uporabnika objekta.

23. člen **(trajnostna raba naravnih virov)**

Objekti morajo biti projektirani, grajeni, vzdrževani in odstranjeni tako, da je raba naravnih virov trajnostna in da se omogoča predvsem:

- ponovna uporaba ali možnost recikliranja objektov, njihovih delov in gradbenega materiala po odstranitvi;
- dolga življenjska doba objektov in
- uporaba okoljsko sprejemljivih surovin in sekundarnih materialov v objektih.

24. člen **(podrobnejša določitev bistvenih in drugih zahtev)**

(1) Bistvene zahteve podrobneje določi minister.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek bistvene in druge zahteve, razen bistvene zahteve mehanske odpornosti in stabilnosti, ki se nanašajo na posebne vrste objektov ali dele bistvenih zahtev, določijo pristojni ministri, v katerih delovno področje spadajo takšne vrste takšnih objektov ali bistvene zahteve, in sicer v soglasju z ministrom.

(3) Predpisi iz prvega in drugega odstavka tega člena se lahko sklicujejo na standarde ali tehnične smernice oziroma določijo, da velja domneva skladnosti z zahtevami predpisa, če ustreza zahtevam v njem navedenih standardov ali tehničnih smernic (v nadaljevanju; priporočena metoda). V primeru neuporabe priporočene metode je obvezen pregled projektne dokumentacije za izvedbo gradnje, kot to določa 29.a člen tega zakona.

(4) Če je v predpisih iz prvega in drugega odstavka tega člena določena domneva skladnosti iz prejšnjega odstavka, se s temi predpisi opredelijo tudi metode in postopek, v katerem se dokaže, da projekt, v katerem je projektant uporabil rešitve zadnjega stanja

gradbene tehnike, zagotavlja vsaj enako stopnjo zanesljivosti kot projekt, pripravljen z uporabo tehničnih smernic in obveznih ali priporočenih standardov.

(5) Druge zahteve podrobneje določi minister, v čigar delovno področje spada vrsta objektov ali te zahteve.

25. člen **(standardizirani popisi del, materialov in opreme)**

(1) Standardizirani popisi del, materialov in opreme v gradbeništvu določajo načine izvedbe, pravila za računanje količin, pravila za obračun opravljenih del, materialov in opreme ter druge ukrepe, ki omogočajo kakovostno in stroškovno učinkovito graditev ter jih je treba upoštevati pri izdelavi projektne dokumentacije.

(2) Standardizirane popise del, materialov in opreme v gradbeništvu, v soglasju z ministrom predpiše IZS s splošnim aktom, ki ga objavi na svoji spletni strani.

26. člen **(tehnične smernice)**

(1) S tehničnimi smernicami za graditev objektov (v nadaljnjem besedilu: tehnične smernice) se za določene vrste objektov natančno opredelijo:

- priporočene tehnične rešitve, s katerimi se doseže izpolnjevanje bistvenih zahtev za projektiranje, gradnjo in vzdrževanje objektov,
- izbrane ravni oziroma razredi gradbenih proizvodov in materialov, ki se smejo vgrajevati, in način njihove vgradnje.

(2) S tehničnimi smernicami se za določene vrste objektov natančno opredelijo tudi priporočene tehnične rešitve, ki se nanašajo na izpolnjevanje drugih zahtev.

(3) Tehnične smernice iz prvega odstavka tega člena objavi minister na spletnih straneh ministrstva.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek tehnične smernice, ki se nanašajo na graditev gradbenih inženirskih objektov, objavljajo pristojni ministri, v delovno področje katerih sodi posamezna vrsta gradbenega inženirskega objekta, po predhodnem soglasju ministra.

(5) Tehnične smernice iz drugega odstavka tega člena objavljajo pristojni ministri, v katerih delovno področje sodijo druge zahteve, po predhodnem soglasju ministra.

(6) Obliko tehničnih smernic predpiše minister.

27. člen **(drugi normativni dokumenti)**

Drugi normativni dokumenti so dokumenti, ki določajo pravila, usmeritve ali značilnosti za dejavnosti ali njihove rezultate. Če predpis ne določa drugače, se drugi normativni dokumenti uporabijo v naslednjem vrstnem redu:

1. tehnična smernica za graditev (TSG) in tehnične smernice iz četrtega odstavka prejšnjega člena,
2. privzeti evropski standard (SIST EN),
3. izvorni slovenski standardizacijski dokument (SIST),
4. privzeti mednarodni standard (SIST ISO),

5. privzeti tuj standard (na primer SIST DIN) in
6. druge javno dostopne tehnične specifikacije.

28. člen **(zahteve za vgradnjo gradbenih proizvodov)**

V objekte se vgrajujejo gradbeni materiali in proizvodi, ki so bili dani na trg ali jim je bila omogočena dostopnost na trgu v skladu s predpisi, ki urejajo gradbene in druge proizvode, ki izpolnjujejo zahteve iz predpisov, ki urejajo tehnične zahteve za proizvode ter ugotavljanje skladnosti, in predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov. Uporabiti se smejo tudi materiali in proizvodi, ki so že bili uporabljeni in njihova ponovna uporaba ne predstavlja tveganj za uporabnike in okolje in po uporabi niso spremenjene bistvene zahteve za objekte. Vgrajeni morajo biti tako, da objekti lahko dosežejo namen iz 2. člena tega zakona, in sicer glede na:

- način vgradnje posameznih vrst gradbenih in drugih proizvodov,
- elemente objektov, v katere se gradbeni in drugi proizvodi z izbranimi lastnostmi lahko vgradijo,
- način dokazovanja primernosti vgradnje in
- druge zahteve, s katerimi se zagotovi, da vgrajeni materiali omogočajo izpolnjevanje bistvenih zahtev za objekte.

Tretji del: PROJEKTIRANJE

29. člen **(projektna dokumentacija)**

(1) Projektna dokumentacija je rezultat načrtovalskega procesa pri graditvi objektov in pomeni sistematično urejen sestav načrtov oziroma tehničnih opisov, poročil, izračunov, risb in drugih prilog, s katerimi se določijo lokacijske, funkcionalne, oblikovne ter tehnične značilnosti objekta.

(2) Projektna dokumentacija mora biti izdelana v skladu s pravili stroke in biti v slovenskem jeziku, razen posameznih vsebin in delov, ki se izdelujejo s pomočjo programske opreme za izračun in izris podatkov, pri čemer je treba te podatke reprezentativno povzeti in razložiti v slovenskem jeziku tako, da so razumljivi strokovnjaku, ki ne razume uporabljenega tujega jezika.

(3) Projektna dokumentacija se izdelava po načelu integralnega projektiranja, kjer so pri medsebojno usklajenem projektiranju objekta vključeni vsi strokovnjaki posamičnih strok, katerih strokovne rešitve so glede na namembnost in zahtevnost objekta nujne za njegovo realizacijo v skladu s predpisi, pravili stroke, zadnjim stanjem tehnike in zahtevami investitorja.

(4) Projektna dokumentacija ali njeni posamezni deli so namenjeni pridobitvi pogojev in mnenj, gradbenega dovoljenja za objekt, prijavi začetka gradnje in izvedbi gradnje, pridobitvi uporabnega dovoljenja in uporabi objekta ter njegovemu evidentiranju.

(5) Projektno dokumentacijo izdelava projektant.

(6) Projektno dokumentacijo podpišeta projektant in vodja projekta, s čimer jamčita, da so izpolnjeni pogoji iz 12. člena tega zakona.

(7) V projektni dokumentaciji morajo biti navedeni tudi vsi drugi pooblaščenih arhitekti in pooblaščenih inženirji ter ostali sodelujoči strokovnjaki, ki so pri izdelavi projektne dokumentacije sodelovali.

(8) Podrobnejšo vsebino dokumentacije, ki je potrebna za pridobitev dovoljenj in za prijave po tem zakonu, predpiše minister.

(9) Če je s predpisom določena obveznost izvedbe projektne natečaja, se projektni natečaj izvede po postopku, ki ga predpiše minister.

(10) Pravila stroke, ki podrobneje določajo način izdelave projektne dokumentacije, v soglasju z ministrom predpišeta pristojni poklicni zbornici s splošnim aktom, ki ga objavita na svoji spletni strani.

29.a člen

(pregled dokumentacije pri neuporabi priporočene metode)

(1) V primeru, da se pri projektiranju ne uporabi priporočene metode, mora biti izveden pregled projektne dokumentacije za izvedbo gradnje. Projektant imenuje izvajalca pregleda, ki deluje na področju, ki ga ureja predpis iz 24. člena zakona in ki ni sodeloval pri projektiranju obravnavanega objekta. Če projektant za izdelavo pregleda ne razpolaga s pri njem zaposlenimi pooblaščenimi inženirji ali arhitekti ali drugimi priznanimi strokovnjaki z ustreznim strokovnim znanjem in izkušnjami, mora skleniti pogodbo z drugim projektantom, ki takšne pooblaščenih inženirje ali arhitekta ali druge priznane strokovnjake ima.

(2) Predmet pregleda iz prejšnjega odstavka je izključno kontrola brezhibnosti in računske pravilnosti tistih sestavin projektne dokumentacije za izvedbo gradnje, s katerimi se dokazuje, da predložena projektna dokumentacija za izvedbo gradnje izpolnjuje ustrezno bistveno zahtevo z najmanj enakovredno ravno, kot če bi bila uporabljena priporočena metoda.

(3) Izjava izvajalca pregleda, da projektna dokumentacija za izvedbo gradnje zagotavlja bistveno zahtevo, ki je bila predmet pregleda, je priloga projektne dokumentacije za izvedbo gradnje.

30. člen

(pridobivanje projektnih in drugih pogojev)

(1) Investitor lahko pridobi pogoje za izdelavo dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, za izvajanje gradnje in uporabo objekta (v nadaljnjem besedilu: projektni in drugi pogoji), ki jih mnenjedajalec določi v skladu s svojimi pristojnostmi.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je pridobitev projektnih in drugih pogojev obvezna, če to določa poseben predpis.

(3) Zahteva za izdajo projektnih in drugih pogojev mora vsebovati podatke, določene v predpisu iz osmega odstavka prejšnjega člena.

(4) Mnenjedajalec izda projektne in druge pogoje v 15 dneh od prejema zahteve za izdajo projektnih in drugih pogojev, razen če je v posebnem zakonu določen daljši rok, vendar ne več kot 60 dni od prejema zahteve za izdajo projektnih in drugih pogojev.

(5) Projektni pogoji morajo biti strokovno in pravno utemeljeni ter obrazloženi in morajo vključevati tudi podatke ter morebitne predloge in rešitve oziroma pogoje za izvedbo

gradnje. Če projektni pogoji niso obrazloženi, lahko projektant zahteva njihovo obrazložitev. (6) Če mnenjedajalec na podlagi zahteve za izdajo projektnih in drugih pogojev ugotovi, da je nameravana gradnja sprejemljiva ter da projektni in drugi pogoji niso potrebni, se zahteva za izdajo projektnih in drugih pogojev šteje kot zahteva za izdajo mnenja, mnenjedajalec pa da mnenje, da se strinja z nameravano gradnjo.

(7) Če mnenjedajalec na podlagi zahteve za izdajo projektnih in drugih pogojev ugotovi, da nameravana gradnja po predpisih iz njegove pristojnosti ni dopustna ali mogoča, se zahteva za izdajo projektnih in drugih pogojev šteje kot zahteva za izdajo mnenja, mnenjedajalec pa da mnenje, da se ne strinja z nameravano gradnjo.

(8) Projektni in drugi pogoji niso upravni akti.

31. člen (pridobivanje mnenj)

(1) Investitor pred vložitvijo zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja pridobi mnenja pristojnih mnenjedajalcev.

(2) Mnenje se pridobi, če je nameravana gradnja takšna, da je zanjo v skladu s predpisi treba pridobiti mnenje pristojnega mnenjedajalca ali če se gradnja nahaja v varovalnem pasu infrastrukture.

(3) Občina, na katere območju se nahaja nameravana gradnja, je mnenjedajalec glede skladnosti z občinskimi prostorskimi izvedbenimi akti in drugimi predpisi občine. Na območju državnega prostorskega izvedbenega akta je mnenjedajalec glede skladnosti s prostorskimi izvedbenimi akti ministrstvo, pristojno za prostor, razen če gre za objekte, za katere gradbeno dovoljenje izda ministrstvo, pristojno za prostor. V tem primeru se mnenje ministrstva, pristojnega za prostor, ne pridobi, ampak se o tem odloči v postopku izdaje gradbenega dovoljenja. Če je uporaba občinskih prostorskih izvedbenih aktov na podlagi zakona, ki ureja urejanje prostora, izključena, mora to občina ugotoviti in navesti v svojem mnenju.

(4) Občina, na katere območju se nahaja nameravana gradnja, je mnenjedajalec glede varovalnih pasov občinskih javnih cest in glede minimalne komunalne oskrbe, ki sodi v okvir obvezne občinske gospodarske javne službe

(5) V mnenju se mnenjedajalec opredeli glede skladnosti dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja s predpisi iz njegove pristojnosti. Mnenje mora jasno izražati stališča mnenjedajalca in mora biti strokovno in pravno utemeljeno ter obrazloženo in mora vključevati podatke in morebitne predloge, rešitve oziroma pogoje za izvedbo gradnje. (6) Zahteva za izdajo mnenja mora vsebovati podatke, določene v predpisu iz osmega odstavka 29. člena tega zakona.

(7) Mnenjedajalec mora mnenje izdati v 15 dneh od prejema popolne zahteve za izdajo mnenja, razen če je v posebnem zakonu predpisan daljši rok. Pri nepopolni zahtevi za izdajo mnenja mnenjedajalec zahteva dopolnitev v osmih dneh od prejema zahteve, sicer se šteje, da je zahteva za izdajo mnenja popolna.

(8) Če mnenjedajalec ugotovi, da dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja ni izdelana v skladu s predpisi iz njegove pristojnosti, izda odločbo, da se ne strinja z nameravano gradnjo. Zoper to odločbo je možna pritožba v osmih dneh. Do pravnomočne odločitve tega vprašanja investitor ne sme vložiti zahteve za pridobitev gradbenega dovoljenja, razen če se odpove pravici do pritožbe oziroma pravici do vložitve

tožbe v upravnem sporu. Če je odločba mnenjedajalca, da se ne strinja z nameravano gradnjo, pridobljena po začetku postopka izdaje gradbenega dovoljenja, se postopek prekine do pravnomočne rešitve tega vprašanja.

(9) Če v posameznem zakonu ni določeno drugače, se za mnenje v skladu s tem zakonom šteje tudi mnenje upravljavca vodovoda, kanalizacije, toplovoda oziroma vročevoda, voda namenjenega elektronskim komunikacijskim storitvam, vključno s kabelskim razdelilnim sistemom in drugih vodov za določeno vrsto gospodarske javne službe lokalnega pomena, če se gradnja nahaja v 3 metrskem varovalnem pasu takšnih vodov, merjeno na vsako stran od osi voda ali roba objekta, pod pogojem, da so ti vodi evidentirani v katastru gospodarske javne infrastrukture.

(10) Če ima mnenje določen čas veljavnosti, ne glede na določbe predpisov ta preneha teči, ko investitor vloži zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja. Če je zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja zavrnjena, velja čas veljavnosti, naveden v mnenju.

32. člen **(stroški projektov in drugih pogojev ter mnenj)**

Mnenjedajalci za pripravo in izdajo projektov ter drugih pogojev in mnenj niso upravičeni do plačila taks, povračila stroškov ali drugih plačil.

Četrti del: POSTOPKOVNE DOLOČBE

I. poglavje: Informacije o pogojih za izvajanje gradnje

33. člen **(informacije o pogojih za izvajanje gradnje)**

(1) Pristojni organi morajo investitorju pomagati in svetovati v zadevah, ki se nanašajo na upravne postopke, predpisane s tem zakonom, in dati osnovne informacije o postopkih, potrebnih za izvedbo nameravane gradnje, informacije glede veljavnega prostorskega izvedbenega akta, informacije o potrebnih mnenjih, dokumentaciji za pridobitev dovoljenj in druge osnovne podatke, potrebne za pripravo dokumentacije in pridobitev dovoljenj.

(2) Dajanje informacij in svetovanje po določbah tega člena ni upravni postopek, ne vpliva na nastanek pravic ali obveznosti in organi zanje odškodninsko ne odgovarjajo.

II. poglavje: Postopek izdaje gradbenega dovoljenja

35. člen **(zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja)**

(1) Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja vloži investitor na obrazcu.

(2) Zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja se priložijo:

1. dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja s podatki, določenimi v predpisu iz osmega odstavka 29. člena tega zakona,

2. mnenja pristojnih mnenjedajalcev, razen če se nameravana gradnja nahaja na območju prostorskega izvedbenega akta, h kateremu so mnenjedajalci kot nosilci urejanja prostora dali pozitivno mnenje in se v njem izrekli, da pridobivanje mnenj v postopku izdaje gradbenega dovoljenja ni potrebno,
3. dokazila o pravici graditi, če investitor v zemljiški knjigi nima vpisane lastninske ali druge stvarne pravice na nepremičninah, na katerih se bo izvajala gradnja:
 - notarsko overjeno pogodbo o pridobitvi te pravice, ki je predlagana za vpis v zemljiško knjigo,
 - sodno ali upravno odločbo, ki mu omogoča gradnjo oziroma izvajanje del,
 - sklep o določitvi investitorja kot upravljavca nepremičnine, če gre za nepremičnino v lasti njegovega ustanovitelja, razen če je iz uradnih evidenc razvidno, da je investitor zakoniti upravljavec,
 - koncesijska pogodba za zemljišča, kjer je koncedent lastnik teh zemljišč, ali
 - drugo listino, ki v skladu z zakonom omogoča gradnjo oziroma izvajanje del.

(3) Pri nameravani gradnji objektov gospodarske javne infrastrukture, ki se izvaja v cestnem telesu javne ceste, skupaj s priključki, se ne glede na določbe tega člena za dokazilo iz 3. točke prejšnjega odstavka šteje soglasje upravljavca javne ceste za izvedbo gradnje v cestnem telesu.

(4) Na nepremičninah, na katerih so predvidene začasne ureditve za potrebe gradnje, se za dokazilo iz 3. točke drugega odstavka tega člena šteje tudi notarsko overjena pogodba o pridobitvi obligacijske pravice, ki omogoča takšno ureditev na tuji nepremičnini.

(5) Šteje se, da je zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja popolna, če so priloženi dokumenti iz 1. točke drugega odstavka tega člena.

(6) Obrazec iz prvega odstavka tega člena predpiše minister.

36. člen (stranke)

(1) Stranka v postopku izdaje gradbenega dovoljenja je investitor.

- (2) Stranski udeleženci v postopku izdaje gradbenega dovoljenja so lahko:
- lastnik nepremičnine in imetnik druge stvarne pravice na nepremičnini, ki je predmet izdaje gradbenega dovoljenja;
 - lastnik zemljišča, ki meji na nepremičnine, na katerih je nameravana gradnja, razen če pristojni upravni organ za gradbene zadeve ugotovi, da gradnja nanj ne vpliva;
 - druga oseba, če izkaže, da bi nameravana gradnja zaradi svojega vpliva med gradnjo in po njej lahko vplivala na njene pravice in pravne koristi oziroma na njeno nepremičnino, pri čemer se za pravno korist šteje zlasti korist, ki se nanaša na namensko rabo zemljišča oziroma objekta, na ukrepe za zmanjšanje emisij, odmike od parcelnih meja in sosednjih stavb, ukrepe za preprečevanje širjenja požara na sosednje objekte, dostope in površine za gašenje in reševanje ter mehansko odpornost in stabilnost nepremičnine v lasti stranskega udeleženca, in
 - druge osebe, če tako določa zakon.

37. člen (seznanitev z začetkom postopka)

(1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve osebe iz drugega odstavka prejšnjega člena, ki so ji znane na podlagi uradnih evidenc, seznaneni o začetku postopka in jih povabi k udeležbi.

(2) Če so osebe iz prejšnjega odstavka etažni lastniki, se vabilo k udeležbi pošlje tudi upravniku stavbe, če ima stavba upravnika in je to mogoče ugotoviti iz javno dostopnih uradnih evidenc. V tem primeru mora upravnik vabilo k udeležbi namestiti na oglasni deski ali na drugem vidnem mestu ob glavnem vhodu v stavbo.

(3) Investitor mora, razen pri linijskih gradbenih inženirskih objektih, vabilo k udeležbi namestiti na lahko dostopnem in vidnem mestu na nepremičnini, ki je predmet zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja.

38. člen (priglasitev udeležbe)

(1) Vabljen oseba mora priglasiti svojo udeležbo v postopku v roku, določenem v vabilu k udeležbi, ki ne sme biti krajši od osem dni in ne daljši od 30 dni. Če je v določenem roku ne priglasijo, se šteje, da se z nameravano gradnjo strinja in se ne more vključiti v postopek izdaje gradbenega dovoljenja ter nima pravice do pritožbe.

(2) Če je zahteva za udeležbo v postopku vložena zunaj roka iz prejšnjega odstavka, se s sklepom zavrže. Pritožba zoper sklep o zavrženju zahteve ne zadrži njegove izvršitve.

(3) Oseba, ki priglasijo udeležbo v postopku, mora ob priglasitvi pojasniti razloge za udeležbo, lahko pa navede tudi razloge, zaradi katerih nasprotuje nameravani gradnji, ali pa navede, da se strinja z nameravano gradnjo.

(4) Če pristojni upravni organ za gradbene zadeve ugotovi, da oseba, ki je priglasila udeležbo v postopek, ne izpolnjuje pogojev za status stranskega udeleženca ali v priglasitvi ni ravnala v skladu s prejšnjim odstavkom, izda sklep, s katerim zavrne osebi vstop v postopek. Pritožba zoper ta sklep ne zadrži izvršitve sklepa.

39. člen (izjave strank)

(1) Investitor lahko predloži pisno izjavo stranke, da se strinja z nameravano gradnjo kadarkoli do izdaje gradbenega dovoljenja. Stranka se mora v izjavi izrecno sklicevati na dokumentacijo za izdajo gradbenega dovoljenja, z navedbo številke in datuma njene izdelave.

(2) Izjava upravnika ne more nadomestiti izjave posameznih etažnih lastnikov.

(3) Šteje se, da je stranka z nameravano gradnjo seznanjena in da se z njo strinja, če je investitor z njo sklenil pisno pogodbo, s katero je na njeni nepremičnini pridobil lastninsko ali kakšno drugo stvarno pravico, ki mu omogoča izvajanje gradnje.

(4) V primeru iz prvega in tretjega odstavka tega člena se stranka ne vključuje v postopek izdaje gradbenega dovoljenja, temveč se ji gradbeno dovoljenje samo vroči.

(5) Stranka, ki med postopkom poda izjavo, iz katere izhaja, da nasprotuje nameravani gradnji, mora za trditve v izjavi predložiti dokaze.

40. člen **(mnenja v postopku izdaje gradbenega dovoljenja)**

(1) Če je za pridobitev gradbenega dovoljenja predpisana pridobitev mnenja pristojnega mnenjedajalca, mora biti to predloženo pristojnemu upravnemu organu za gradbene zadeve v postopku izdaje gradbenega dovoljenja.

(2) Če investitor dokaže, da mnenje ni bilo izdano v roku iz šestega odstavka 31. člena tega zakona, pristojni upravni organ za gradbene zadeve v petih dneh od popolne vloge pozove mnenjedajalca, da v osmih dneh od prejema poziva poda mnenje. Če v tem roku mnenje ni izdano, ga pristojni upravni organ za gradbene zadeve pridobi od pristojnega organa za nadzor nad mnenjedajalcem ali od izvedenca, ali odloči sam. Stroške izvedenca v celoti krije mnenjedajalec. Mnenjedajalec mora na podano zahtevo podati vse podatke, ki so potrebni za pripravo mnenja. Te podatke se lahko uporabi samo za potrebe priprave mnenja v konkretni zadevi.

(3) V primeru neusklajenih, nejasnih mnenj ali mnenj, ki nimajo ustrezne pravne podlage, lahko pristojni upravni organ za gradbene zadeve razpiše ustno obravnavo z namenom uskladitve ali spremembe mnenj ali pridobi pisno dopolnitev mnenja. Če uskladitev ali sprememba mnenj ni dosežena, lahko po opravljenem ugotovitvenem postopku odloči sam ali odloči s pomočjo mnenja pristojnega organa za nadzor nad mnenjedajalcem ali s pomočjo izvedenca.

(4) V primeru iz drugega in tretjega odstavka tega člena je treba glede skladnosti s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, za presojo sprejemljivosti uporabiti metodologijo za presojo sprejemljivosti, določeno v predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, in se prepričati, da nameravana gradnja ne bo škodljivo vplivala na varstvene cilje varovanih območij, njihovo celovitost in povezanost.

(5) Ne glede na drugi odstavek tega člena upravni organ s sklepom prekine postopek, če pristojni mnenjedajalec s področja voda obvesti, da mora za izdelavo mnenja prej izvesti postopek po 56. členu Zakona o vodah.

41. člen **(ustna obravnava in ugotovitveni postopek)**

(1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve opravi ustno obravnavo, če so se v postopek priglasili stranski udeleženci, če to lahko pripomore k pospešitvi in poenostavitvi postopka ali če je treba opraviti ogled, zaslišati priče ali izvedence. V vabilu na ustno obravnavo upravni organ navede način vpogleda v dokumentacijo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se ustna obravnava ne opravi, če so vsi stranski udeleženci podali izjave, da se z nameravano gradnjo strinjajo in so pridobljena vsa potrebna mnenja, iz katerih izhaja, da je nameravana gradnja skladna s predpisi iz njihove pristojnosti.

(3) Stranski udeleženec, ki nasprotuje nameravani gradnji, mora za svoje trditve do ustne obravnave predložiti dokaze, na kar jo mora upravni organ opozoriti v vabilu na ustno obravnavo.

(4) Na ustno obravnavo se lahko vabi tudi projektanta in mnenjedajalce, ki so podali mnenje o nameravani gradnji.

(5) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve se mora v ugotovitvenem postopku izdaje gradbenega dovoljenja, ki se nanaša na obstoječi objekt, prepričati o dejanskem stanju, ki je na terenu.

42. člen (dopolnjevanje zahteve v ugotovitvenem postopku)

(1) Če iz vsebine popolne zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja ni mogoče ugotoviti, ali nameravana gradnja izpolnjuje pogoje za izdajo gradbenega dovoljenja, mora investitor na zahtevo pristojnega upravnega organa za gradbene zadeve predložiti dodatna dokazila v roku, ki ga določi pristojni upravni organ za gradbene zadeve. V zahtevi za dopolnitev navede vse potrebne dopolnitve, ki se nanašajo na celotno predloženo dokumentacijo in dejansko stanje.

(2) Na predlog investitorja se rok za dopolnitev zahteve iz prejšnjega odstavka lahko podaljša. Če zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja v roku ni dopolnjena, se šteje, da je bila umaknjena.

(3) Če se med postopkom dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja spremeni tako, da to lahko vpliva na izdana mnenja ali izjave stranskih udeležencev, mora pristojni upravni organ za gradbene zadeve s spremembo seznaniti mnenjedajalce ali stranske udeležence in po potrebi pridobiti njihova nova mnenja ali izjave v delu, v katerem se je projektna rešitev spremenila.

43. člen (pogoji za izdajo gradbenega dovoljenja)

- (1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda gradbeno dovoljenje, če:
1. sta dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja podpisala projektant in vodja projekta, ki je bil v času izdelave dokumentacije vpisan v imenik pristojne poklicne zbornice, ter da je njen sestavni del njuna podpisana izjava, da so na ravni obdelave dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja izpolnjene zahteve iz 15. člena tega zakona; podpis projektanta in vodje projekta ter izjava niso potrebni pri nezahtevnih objektih in spremembi namembnosti,
 2. so k nameravani gradnji pridobljena pozitivna mnenja ali če v skladu z drugim in tretjim odstavkom 40. člena tega zakona ugotovi, da je nameravana gradnja skladna s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj,
 3. iz dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja ali pogodbe o priključitvi ali pogodbe o opremljanju, ki jo določajo predpisi s področja urejanja prostora, izhaja, da bo zagotovljena minimalna komunalna oskrba,
 4. nameravana gradnja ne bo škodljivo vplivala na varstvene cilje varovanih območij, njihovo celovitost in povezanost, če je za objekt, za katerega se zahteva gradbeno dovoljenje, treba izvesti presojo sprejemljivosti v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave,
 5. je investitor v zemljiški knjigi vpisan kot lastnik ali imetnik stvarne pravice, ki mu daje pravico graditi na tuji nepremičnini, na kateri je predvidena gradnja, ali pa to pravico izkazuje z dokazili iz 3. točke drugega odstavka, tretjega ali četrtega odstavka 35. člena tega zakona, pri čemer je v zemljiški knjigi označena plomba za vpis stvarne pravice v zemljiško knjigo, in
 6. je plačano nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo, če je to predpisano v 92. členu tega zakona, ali je plačan prvi obrok nadomestila za degradacijo in uzurpacijo, če je odobreno njegovo obročno odplačevanje in odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča.

(2) Poleg pogojev iz prejšnjega odstavka mora biti pri gradnji, ki se nanaša na obstoječi objekt, na katerem se namerava izvajati gradnja, izpolnjen pogoj, da obstoječi objekt ni zgrajen brez gradbenega dovoljenja, razen če gre za objekt, zgrajen pred 31. decembrom 1967.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se gradbeno dovoljenje za gradnjo, ki se nanaša na obstoječi objekt, ki je nelegalen, lahko izda, če se postopek izdaje gradbenega dovoljenja združi z izdajo gradbenega dovoljenja za že obstoječi objekt ali izdajo odločbe iz V. poglavja devetega dela tega zakona in se obstoječi objekt v tem postopku legalizira.

(4) Če gre za pridobitev gradbenega dovoljenja za rekonstrukcijo ali nadomestno gradnjo objekta, poškodovanega v naravni ali drugi nesreči na način, da se vzpostavi prejšnje stanje (enaka lega objekta, gabariti, namembnost in nespremenjena zunanost objekta), pa ne gre za ukrepe iz drugega odstavka 1. člena tega zakona, se v postopku izdaje gradbenega dovoljenja pogoji iz 3. točke prvega odstavka tega člena ne preverjajo. Prejšnji stavek se ne uporablja, če je predmet gradbenega dovoljenja objekt z vplivi na okolje ali objekt, za katerega je treba izvesti presojo sprejemljivosti v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave.

44. člen **(gradbeno dovoljenje za del objekta)**

(1) Če investitor vloži zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja za del objekta, se lahko izda gradbeno dovoljenje za posamezni del objekta, ki pomeni funkcionalno celoto.

(2) Gradbeno dovoljenje se lahko izda tudi za del objekta, ki ne pomeni funkcionalne celote, kadar gre za gradnjo linijskih gradbenih inženirskih objektov.

(3) Gradbeno dovoljenje za večnamenske stavbe se lahko izda na podlagi določitve pretežne namenske rabe objekta in podrobnega namena, določenega s podrazredom po klasifikaciji vrst objektov, za najmanj 75 % površine posameznih delov, vendar z določitvijo zgolj podrobnega namena, določenega s skupino po klasifikaciji vrst objektov za druge posamezne dele objekta, če v času izdaje gradbenega dovoljenja podroben namen posameznih delov objekta še ni znan (pridržek namembnosti). Po izdaji gradbenega dovoljenja za celoten objekt in določitvi namena posameznega dela objekta je treba za posamezni del objekta s pridržkom namembnosti pridobiti dopolnilno gradbeno dovoljenje za opredelitev podrobne namembnosti.

(4) Če se izdaja gradbeno dovoljenje v skladu z drugim odstavkom tega člena in je za objekt kot celoto potrebna presoja sprejemljivosti v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave in ta še ni bila opravljena, se presoja sprejemljivosti opravi za celoten objekt.

45. člen **(vsebina gradbenega dovoljenja)**

(1) Izrek gradbenega dovoljenja mora poleg sestavin, ki so z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, predpisane za odločbo, vsebovati tudi:

1. osebno ime ali firmo in prebivališče ali sedež investitorja,
2. opis gradnje, vrsto objekta in pri stavbah ter gradbeno inženirskih objektih klasifikacijsko številko v skladu s predpisom, ki ureja uvedbo in uporabo enotne klasifikacije vrst objektov,

3. navedbo parcelnih števil za zemljiške parcele, na katerih se bo izvedla nameravana gradnja, in določitev gradbene parcele, če je to določeno s predpisi o urejanju prostora,
4. številko in datum dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja ter firmo in sedež projektanta,
5. morebitne pogoje za izvedbo gradnje, vzdrževanje in uporabo objekta,
6. številko in datum vseh izdanih mnenj in navedba mnenjedajalcev,
7. veljavnost gradbenega dovoljenja,
8. ugotovitev, da nameravana gradnja nima škodljivih posledic na naravo, če gre za objekt, za katerega je v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, obvezna presoja sprejemljivosti,
9. omilitvene ukrepe, s katerimi se odpravljajo škodljivi vplivi nameravane gradnje na naravo v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, če je to potrebno,
10. navedbo, da se z dnem pravnomočnosti gradbenega dovoljenja razveljavi predodločba, ki je bila izdana investitorju.

(2) Dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja je sestavni del gradbenega dovoljenja.

46. člen **(rok za izdajo in vročitev odločbe)**

(1) Rok za izdajo odločbe o zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja je dva meseca od vložitve popolne zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja, razen če je potrebno usklajevanje z mnenjedajalci ali nadomeščanje mnenja v skladu s 40. členom tega zakona. V tem primeru je rok za izdajo odločbe tri mesece od vložitve popolne zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja.

(2) Strankam, razen investitorju, se vroči odločba brez sestavnih delov iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(3) Z odločbo iz prvega odstavka tega člena se seznanijo mnenjedajalci, gradbena in druge pristojne inšpekcije.

47. člen **(pravna sredstva)**

(1) Zoper odločbo, ki jo v postopku izdaje gradbenega dovoljenja izda upravna enota, je dovoljena pritožba v osmih dneh od njene vročitve. Ne glede na zakon, ki ureja upravno takso, znaša taksa za pritožbo 0,1% investicijske vrednosti objekta, vendar največ 1000 eurov. Zoper odločbo, ki jo izda ministrstvo, ni dovoljena pritožba, je pa dovoljen upravni spor. Stranke se lahko odpovejo pravici do upravnega spora.

(2) Obnova postopka se v primeru, če oseba zahteva obnovo postopka iz razloga, ker bi morala biti udeležena v postopku kot stranski udeleženec in ji ni bila dana možnost udeležbe v postopku, dovoli le, če bi obnova postopka lahko pripeljala do drugačne odločitve. Po preteku dveh mesecev od začetka gradnje ni mogoče predlagati obnove postopka iz razloga iz prejšnjega stavka.

(3) Če je objekt zgrajen na podlagi pravnomočnega gradbenega dovoljenja vsaj do faze izvedenih grobih gradbenih del in bi razveljavitev ali odprava gradbenega dovoljenja nesorazmerno posegla v pridobljene pravice ali pravne koristi lastnika objekta, se v postopku obnove gradbenega dovoljenja ali v postopku odprave ali razveljavitve po nadzorstveni pravici ugotovi le nezakonnost gradbenega dovoljenja. Poseg v pridobljene pravice ali pravne

koristi lastnika objekta je nesorazmeren, kadar je teža posega v pravice in pravne koristi lastnika objekta močnejša od javnega interesa preprečevanja ali odvratanja neposredne nevarnosti za zdravje in življenje ljudi ali neposredne nevarnosti za dele okolja v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja. Zaradi ugotovitve nezakonitosti gradbenega dovoljenja ni mogoča uvedba inšpekcijskega postopka.

(4) Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja, če je bilo gradbeno dovoljenje izdano za objekt, za katerega je po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, treba opraviti presojo sprejemljivosti.

(5) V primeru odprave gradbenega dovoljenja se odpravi tudi uporabno dovoljenje.

(6) Upravne spore zoper odločbe, izdane v postopkih, za katere je po določbah tega zakona pristojno ministrstvo, ali za objekte, ki se financirajo iz Kohezijskega sklada ali iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, rešuje sodišče prednostno.

48. člen (veljavnost gradbenega dovoljenja)

(1) Gradbeno dovoljenje preneha veljati, če investitor ne vloži prijave začetka gradnje v petih letih od njegove pravnomočnosti, v primeru spremembe namembnosti pa, če investitor ne izvede spremembe namembnosti v petih letih od njegove pravnomočnosti.

(2) Če se v času veljavnosti gradbenega dovoljenja za območje, na katerem je nepremičnina, ki je predmet gradbenega dovoljenja, spremeni pravno ali dejansko stanje, te spremembe oziroma dopolnitve ne vplivajo na veljavnost gradbenega dovoljenja.

(3) Dokončno gradbeno dovoljenje se lahko razveljavi tudi na podlagi zahteve investitorja.

III. poglavje: Skrajšani ugotovitveni postopek izdaje gradbenega dovoljenja

49. člen (skrajšani ugotovitveni postopek izdaje gradbenega dovoljenja)

Izdaja gradbenega dovoljenja se lahko vodi po skrajšanem ugotovitvenem postopku, če investitor zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja priloži:

- dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki sta jo podpisala projektant in vodja projekta, ki je bil v času izdelave dokumentacije vpisan v imenik pristojne poklicne zbornice, ter da je njen sestavni del njuna podpisana izjava, da so na ravni obdelave dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja izpolnjene zahteve iz 15. člena tega zakona; podpis projektanta in vodje projekta ter izjava niso potrebni pri nezahtevnih objektih in spremembi namembnosti;
- dokazilo o vpisu stvarne pravice na zemljišču ali dokazilo iz 3. točke drugega odstavka, tretjega ali četrtega odstavka 35. člena tega zakona, če v zemljiški knjigi ni vpisan kot lastnik ali imetnik stvarne pravice, ki mu daje pravico graditi na tuji nepremičnini, z dokazilom o vložitvi predloga za vpis te pravice v zemljiško knjigo;
- mnenja, iz katerih izhaja, da je nameravana gradnja v skladu s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj, razen če je nameravana gradnja na območju občinskega podrobnega prostorskega načrta, h kateremu so mnenjedajalci kot nosilci urejanja prostora dali pozitivno mnenje in se v njem izrekli, da pridobivanje mnenj v postopku izdaje gradbenega dovoljenja ni potrebno;

- pisne izjave stranskih udeležencev iz drugega odstavka 36. člena tega zakona, da se strinjajo z nameravano gradnjo in se sklicujejo na dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki je bila priložena zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja;
- dokazilo o plačanem nadomestilu za degradacijo in uzurpacijo, če je to predpisano v 92. členu tega zakona, ali da je plačan prvi obrok nadomestila za degradacijo in uzurpacijo, če je odobreno njegovo obročno odplačevanje in o plačilu odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča;
- dokazilo o plačanem komunalnem prispevku oziroma o tem, da so na drug zakonit način izpolnjene investitorjeve obveznosti v zvezi s plačilom komunalnega prispevka.

IV. poglavje: **Postopek izdaje integralnega dovoljenja**

50. člen (splošne zahteve)

(1) Za gradnjo objekta z vplivi na okolje, za katerega je predpisana pridobitev gradbenega dovoljenja, se postopek izdaje gradbenega dovoljenja in postopek presoje vplivov na okolje iz zakona, ki ureja varstvo okolja, združita in vodita po postopku, določenem v tem poglavju (integralni postopek), razen če ta zakon ne določa drugače. V integralnem postopku se izda integralno dovoljenje, ki vsebuje odločitev o izpolnjevanju pogojev za izdajo gradbenega dovoljenja in odločitev, da nameravana gradnja nima pomembnih škodljivih vplivov na okolje.

- (2) V integralnem postopku se ne uporabljajo:
- sedmi odstavek 31. člena tega zakona, za nevladne organizacije drugi stavek prvega odstavka 38. člena tega zakona,
 - za nevladne organizacije drugi stavek drugega odstavka in tretji odstavek 47. člena tega zakona ter
 - 49. člen tega zakona.

(3) Za presojo vplivov na okolje se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo varstvo okolja, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

(4) Če se v okviru presoje vplivov na okolje izvede tudi presoja sprejemljivosti, se zanjo uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo ohranjanje narave, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

(5) Če se v integralnem postopku zahteva izdaja integralnega dovoljenja za posamičen objekt, ki je funkcionalno in prostorsko povezan z drugimi nameravanimi ali že zgrajenimi objekti, ki se bodo gradili v časovnih razmikih, se v integralnem postopku na zahtevo investitorja lahko izvede presoja vplivov na okolje za vse funkcionalno povezane objekte.

(6) Če se v integralnem postopku zahteva izdaja integralnega dovoljenja za del objekta, ki se bo gradil po delih oziroma v več etapah, se v integralnem postopku izvede presoja vplivov na okolje za celoten objekt.

(7) Če se v integralnem postopku opravi presoja vplivov na okolje za vse funkcionalno in prostorsko povezane objekte iz petega odstavka tega člena ali za celoten objekt iz šestega odstavka tega člena, se izdaja nadaljnjih integralnih dovoljenj izvede v skladu z II. poglavjem četrtega dela zakona, brez ponovne presoje vplivov na okolje, pod pogoji da:

- je zahteva vložena v štirih letih od pravnomočnosti integralnega dovoljenja, v katerem je bila opravljena presoja vplivov na okolje, ki vključuje tudi nameravano gradnjo,
- je nameravana gradnja skladna s pogoji, kot so določeni v že izdanem integralnem dovoljenju,
- so izpolnjeni pogoji iz 43. člena zakona.

(8) Gradbeno dovoljenje za objekt iz prvega odstavka tega člena, ki ni izdano v skladu z določbami tega poglavja ali ga je izdal stvarno nepristojen organ, je nično.

51. člen (zahteva za izdajo integralnega dovoljenja)

- (1) Integralni postopek se začne na zahtevo investitorja.
- (2) Zahtevi za izdajo integralnega dovoljenja mora biti poleg dokumentacije iz 35. člena tega zakona, razen predpisanih mnenj mnenjedajalcev, priloženo tudi poročilo o vplivih na okolje, izdelano v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja in ohranjanje narave.
- (3) Dokumentacija iz 35. člena tega zakona in poročilo o vplivih na okolje morata biti med seboj usklajena.

52. člen (pridobivanje mnenj)

- (1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve pošlje zahtevo iz prejšnjega člena mnenjedajalcem, ki morajo v 30 dneh od prejema dokumentacije poslati pisno mnenje o sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika njihove pristojnosti. Mnenje mora jasno izražati stališča mnenjedajalca, ki mora biti strokovno in pravno utemeljeno ter obrazloženo in mora vključevati tudi morebitne predloge, rešitve oziroma pogoje za izvedbo gradnje in uporabo objekta. Če mnenje ni obrazloženo, lahko organ v postopku izdaje gradbenega dovoljenja zahteva njegovo obrazložitev.
- (2) Če mnenje pristojnega mnenjedajalca ni izdano v roku, ga pristojni upravni organ za gradbene zadeve pridobi od pristojnega organa za nadzor nad mnenjedajalcem ali od izvedenca glede skladnosti s predpisi s področja mnenjedajalca, pri čemer stroške izvedenca v celoti krije mnenjedajalec. Mnenjedajalec mora na podano zahtevo podati vse podatke, ki so potrebni za pripravo mnenja. Te podatke se lahko uporabi samo za potrebe priprave mnenja v konkretni zadevi.
- (3) Na zahtevo mnenjedajalca se rok iz prejšnjega odstavka lahko podaljša za največ 15 dni.
- (4) Pridobivanje mnenj koordinira pristojni upravni organ za gradbene zadeve.

53. člen (prevlada javne koristi)

- (1) Če pristojni upravni organ za gradbene zadeve po pridobitvi mnenj iz prejšnjega člena skladno s predpisano metodologijo za presojo sprejemljivosti ugotovi, da je gradnja objekta neugodno ocenjena, o tem obvesti investitorja. Ta lahko najpozneje v 90 dneh po vročitvi obvestila predlaga uvedbo postopka prevlade druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave (v nadaljnjem besedilu: prevlada javne koristi).
- (2) Ne glede na določbo prejšnjega člena in predpise, ki urejajo ohranjanje narave, lahko investitor poda predlog uvedbe postopka prevlade javne koristi hkrati ob

vložitvi zahteve za pridobitev integralnega dovoljenja, če je poseg v poročilu o vplivih na okolje oziroma v dodatku za varovana območja neugodno ocenjen.

(3) Predlog uvedbe postopka prevlade mora vsebovati vsa gradiva in dokazila, kot to določajo predpisi, ki urejajo ohranjanje narave. Predlog se poda na ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave, ki v 14 dneh preveri, ali je gradivo popolno, drugače pa zahteva njegovo dopolnitev.

(4) Če je predlog za prevlado javne koristi podan med postopkom izdaje integralnega dovoljenja, upravni organ za gradbene zadeve prekine postopek do rešitve predhodnega vprašanja prevlade javne koristi. V primeru iz drugega odstavka tega člena upravni organ za gradbene zadeve prekine postopek po pridobitvi mnenj iz 52. člena tega zakona.

(5) O prevladi javne koristi odloča vlada na predlog ministrstva, pristojnega za ohranjanje narave, pod pogoji in po postopku, kot to določajo predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, razen če ta zakon določa drugače. Odločitev vlade o prevladi je zavezujoča za vse organe in nadaljnje upravne postopke.

54. člen **(stranski udeleženci v integralnem postopku)**

(1) Stranski udeleženci v integralnem postopku so lahko poleg oseb iz drugega odstavka 36. člena tega zakona tudi:

- lastnik nepremičnine in oseba s stalnim prebivališčem na vplivnem območju, prikazanem v poročilu o vplivih na okolje;
- druga oseba, če izkaže, da bi nameravana gradnja zaradi predvidenih obremenitev okolja med gradnjo in po njej lahko vplivala na njene pravice in pravne koristi;
- nevladna organizacija s statusom delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja ali ohranjanja narave, ki ima v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja ali ohranjanje narave, poseben status in izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka tega člena

civilna iniciativa v skladu s sedmim in osmim odstavkom tega člena.(2) Nevladna organizacija je lahko stranski udeleženec v integralnem postopku pod naslednjimi pogoji:

- a) če je nevladna organizacija organizirana v statusni obliki društva mora imeti najmanj 50 aktivnih članov, pri čemer se šteje, da je član aktiven, če je tekoče udeležen na zboru članov in redno plačuje članarino;
- b) če je nevladna organizacija organizirana v statusni obliki zavoda mora imeti zaposleni najmanj dve osebi s polnim delovnim časom, ki imata najmanj šesto raven izobrazbe in dve leti delovnih izkušenj s področja ohranjanja narave ali varstva okolja;
- c) če je nevladna organizacija organizirana v obliki ustanove mora imeti najmanj 10.000 eurov premoženja.

(3) Pogoji iz prejšnjega odstavka morajo biti izpolnjeni v trenutku priglasitve udeležbe v postopku izdaje gradbenega dovoljenja, dokazila o izpolnjevanju pogojev pa priložena k zahtevi za vstop v postopek. V kolikor dokazila niso priložena, upravni organ zahtevo za vstop v postopek zavrže. Če nevladna organizacija ne izpolnjuje pogojev iz prejšnjega odstavka, upravni organ v 15 dneh od priglasitve udeležbe izda sklep o zavrnitvi vstopa te osebe v postopek. Tožba zoper sklep o zavrnjenju ali zavrnitvi zahteve za vstop v postopek ne zadrži njegove izvršitve.

(4) Nevladna organizacija organizirana v statusni obliki društva pogoje izkaže s predložitvijo dokumentacije, iz katere izhaja udeležba posameznega člana na zboru članov,

evidenco plačanih članarin s priloženimi verodostojnimi listinami ali letnim poročilu, ki vsebuje bilanco stanja in izkaz poslovnega izida s pojasnili k izkazu, v katerih so razkriti prihodki iz članarin.

(5) Nevladna organizacija organizirana v statusni obliki zavoda pogoje izkaže s predložitvijo potrdila o vključitvi posameznika v obvezno zdravstveno in socialno zavarovanje in s predložitvijo kopije potrdila o izobrazbi za posamezno zaposleno osebo.(6) Nevladna organizacija organizirana v obliki ustanove pogoje izkaže s predložitvijo letnih poročil oziroma vseh računovodskih izkazov s pojasnili.

(7) Civilna iniciativa je lahko stranski udeleženec v postopku, če zbere podpise 200 polnoletnih fizičnih oseb s stalnim prebivališčem na območju občine, kjer je nameravana gradnja, ali na območju občine, ki meji na območje nameravane gradnje. Seznam podpisnikov mora vključevati osebno ime, naslov stalnega prebivališča, datum rojstva, podpis in datum podpisa. Civilna iniciativa mora poleg seznama podpisnikov predložiti tudi stališče v zvezi z nameravano gradnjo in poročilom o vplivih na okolje, ki ga bo zastopala v postopku.

(8) Civilna iniciativa postavi skupnega predstavnika. Če ga ne postavi, jo predstavlja prvopodpisana oseba s seznama iz prejšnjega odstavka. Posamezni podpisnik ne more zastopati ali predstavljati civilne iniciative ali samostojno opravljati dejanj v postopku. Pooblastilo oziroma dokazilo o imenovanju skupnega predstavnika se priloži seznamu podpisnikov. Civilna iniciativa v integralnem postopku skladnost nameravane gradnje s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, uveljavlja kot svojo pravno korist. Pristojni upravni organ za gradbene zadeve lahko za potrebe priznavanja civilne iniciative kot stranskega udeleženca pridobi podatke o podpisnikih iz drugega odstavka tega člena iz Centralnega registra prebivalstva Republike Slovenije. Tako pridobljeni podatki se lahko uporabijo samo za potrebe integralnega postopka, ki se vodi.

55. člen

(sodelovanje javnosti in stranskih udeležencev)

(1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve v integralnem postopku po pridobitvi pozitivnih mnenj mnenjedajalcev zagotovi javni vpogled v zahtevo za izdajo integralnega dovoljenja in dokumentacijo, ki se nanaša na predmet izdaje integralnega dovoljenja, ter omogoči dajanje mnenj in pripomb v roku 30 dni, ki teče od dneva javne objave na spletnih straneh e-uprave.

(2) Javna objava se mora izvesti v prostorskem informacijskem sistemu in z objavo na spletnih straneh e-uprave.

(3) Javna objava vsebuje:

- navedbo pristojnega upravnega organa za gradbene zadeve,
- osebno ime ali naziv ter naslov ali sedež investitorja,
- podatke o tem, da se izdaja integralnega dovoljenja nanaša na objekt z vplivi na okolje,
- vsebino zahteve za izdajo integralnega dovoljenja za objekt z vplivi na okolje, skupaj z opisom in vrsto gradnje, ki je predmet izdaje integralnega dovoljenja,
- podatke o tem, kje in kdaj je omogočen vpogled v dokumentacijo,
- podatke o tem, kje, kdaj in kako se podajo pripombe na dokumentacijo,
- vabilo vsem, ki lahko pridobijo status stranskega udeleženca v integralnem postopku, da v roku 30 dni od objave priglasijo svojo udeležbo,
- podatke o sodelovanju države članice Evropske unije v primeru čezmejnih vplivov v skladu z določbami zakona, ki ureja varstvo okolja, in
- možne odločitve ali osnutek odločitve, če ta obstaja.

(4) Priglasitev udeležbe v postopku s strani stranskih udeležencev se izvede v času javne objave iz prvega odstavka tega člena. V kolikor nevladna organizacija iz tretje alineje prvega odstavka 54. člena zakona zahteva udeležbo v postopku po izteku roka iz sedme alineje tretjega odstavka tega člena, mora v priglasitvi navesti tudi razloge za dosedanjo neudeležbo v postopku, sicer se šteje, da ne opravlja dejavnosti v javnem interesu.

56. člen **(sodelovanje v primeru čezmejnih vplivov)**

Če je v skladu s predpisom, ki ureja varstvo okolja, treba presoјati čezmeјne vplive na okolje v državi članici Evropske unije, se za sodelovanje v primeru čezmejnih vplivov smiselno uporabljajo določbe predpisa, ki ureja varstvo okolja.

57. člen **(izdaja integralnega dovoljenja)**

(1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda integralno dovoljenje, če so izpolnjeni pogoji za izdajo gradbenega dovoljenja iz 43. člena tega zakona in če nameravana gradnja nima pomembnih škodljivih vplivov na okolje.

(2) Rok za izdajo integralnega dovoljenja iz prejšnjega odstavka je pet mesecev od vložitve popolne zahteve, pri čemer rok ne teče v času pridobivanja mnenj, javne razprave in pridobivanja mnenja v postopku ugotavljanja čezmejnih vplivov v skladu s predpisom, ki ureja varstvo okolja.

(3) Integralno dovoljenje poleg sestavin iz 45. člena tega zakona v izreku vsebuje tudi:

- ukrepe in pogoje za preprečitev, zmanjšanje ali odpravo škodljivih vplivov na okolje v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja,
- navedbo, da je gradbeno dovoljenje izdano na podlagi odločitve vlade o prevladi javne koristi, navedbo izravnalnih ukrepov, usmeritev zanje in določitev pogojev njihove izvedbe in navedbo, da morajo biti pred prijavo začetka gradnje izpolnjeni pogoji za delovanje izravnalnih ukrepov,
- ugotovitev, da nameravana gradnja nima škodljivih posledic za naravo, če je v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, obvezna presoja sprejemljivosti,
- omilitvene ukrepe za preprečitev, zmanjšanje ali odpravo škodljivih vplivov na naravo v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanja narave, če so potrebni, in
- ukrepe nadzora nad uporabo in nadzora po prenehanju uporabe objekta, če je to potrebno.

(4) V primeru iz petega in šestega odstavka 50. člena zakona odločitev poleg sestavin iz prejšnjega odstavka vsebuje tudi ugotovitev, da gradnja vseh funkcionalno povezanih objektov oziroma celotnega objekta nima pomembnih škodljivih vplivov na okolje ter navedbo s tem povezanih ukrepov in pogojev. Ugotovitev velja pet let od pravnomočnosti integralnega dovoljenja.

(5) Če so v integralnem dovoljenju navedeni pogoji in ukrepi iz tretjega odstavka tega člena, mora obrazložitev vsebovati njihov opis in utemeljitev.

(6) Z odločbo, s katero je bilo odločeno o zahtevi za izdajo integralnega dovoljenja, se seznanijo mnenjedajalci, gradbena inšpekcija, inšpekcija, pristojna za okolje ter druge

pristojne inšpekcije, in država, ki je sodelovala v postopku ugotavljanja čezmejnih vplivov v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja.

(7) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve v 15 dneh od dneva vročitve odločbe investitorju odločbo iz prejšnjega odstavka javno objavi v prostorskem informacijskem sistemu in na spletnih straneh e-uprave.

(8) Dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja je sestavni del integralnega dovoljenja.

58. člen **(pravno varstvo)**

(1) Nevladne organizacije iz prvega odstavka 54. člena tega zakona imajo ne glede na določbe predpisa, ki ureja upravni spor, pravico vložiti tožbo v upravnem sporu kot zastopnik javnega interesa na področju njihovega delovanja, tudi če niso bili udeleženi v postopku izdaje integralnega dovoljenja, ki se v upravnem sporu izpodbija. Tožba se v tem primeru lahko vloži v roku 30 dni od objave odločbe na spletnih straneh e-uprave.

(2) Nevladna organizacija, ki vloži tožbo iz prejšnjega odstavka, mora v času vložitve tožbe izpolnjevati pogoje iz drugega odstavka 54. člena tega zakona.

(3) Sodišče lahko na zahtevo nevladne organizacije odloži izvršitev integralnega dovoljenja do izdaje pravnomočne odločbe, če bi z izvršitvijo integralnega dovoljenja za prostor in okolje nastale posledice, ki bi jih bilo težko oziroma nemogoče odpraviti. Za izdajo začasne odredbe se smiselno uporabljajo določbe predpisa, ki ureja upravni spor.

(4) V kolikor nevladna organizacija, ki vloži tožbo, ni bila predhodno udeležena v postopku izdaje integralnega dovoljenja, mora v tožbi pojasniti svoje razloge za neudeležbo v tem postopku.

59. člen **(sprememba integralnega dovoljenja)**

(1) Zahteva za spremembo integralnega dovoljenja mora biti vložena v času veljavnosti integralnega dovoljenja.

(2) Zahtevi se priloži sklep, ali je za nameravano spremembo treba izvesti presojo vplivov na okolje. Ne glede na določbe zakona, ki ureja varstvo okolja, sklepa ni treba predložiti, če iz zahteve jasno izhaja, da gre za spremembo, ki terja izvedbo presoje vplivov na okolje.

Peti del: IZVAJANJE GRADNJE

60. člen **(obveznost zakoličenja objekta)**

(1) Pred začetkom novogradnje zahtevnega ali manj zahtevnega objekta, razen prizidave, je treba izvesti zakoličenje objekta v skladu z dokumentacijo za izvedbo gradnje.

(2) Zakoličenje objekta se izvaja kot geodetska storitev. Izvaja ga pooblaščen inženir geodetske stroke v skladu s predpisom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost.

(3) O izvedenem zakoličenju objekta se sestavi zakoličbeni zapisnik, ki ga podpiše pooblaščen inženir s področja geodezije, in ki vsebuje podatke o zakoličenih koordinatah, oseh, višinah in drugih zakoličenih točkah, podatke o gradbenem dovoljenju, na podlagi katerega je bila zakoličba izvedena, podatke o podjetju in pooblaščenem inženirju, ki je zakoličbo izvedel, in podatke o morebitnih odstopanjih iz drugega odstavka tega člena.

61. člen **(obveznost izdelave dokumentacije za izvedbo gradnje)**

(1) Za gradnjo objekta, za katerega se zahteva gradbeno dovoljenje, in za odstranitev zahtevnega objekta, je obvezna izdelava dokumentacije za izvedbo gradnje.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek izdelava dokumentacije za izvedbo gradnje ni obvezna pri spremembi namembnosti in gradnji nezahtevnih objektov.

62. člen **(obveznost imenovanja nadzornika)**

(1) Pred izvedbo gradnje objekta, za katerega se zahteva gradbeno dovoljenje, in pred odstranitvijo zahtevnega objekta, mora investitor imenovati nadzornika.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek imenovanje nadzornika ni obvezno za gradnjo nezahtevnega objekta, če jo izvaja izvajalec, ki izpolnjuje pogoje iz 14. člena tega zakona.

63. člen **(prijava začetka gradnje)**

(1) Investitor mora pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve po dokončnosti oziroma pravnomočnosti gradbenega dovoljenja najmanj osem dni pred začetkom izvajanja gradnje objekta na predpisanem obrazcu prijaviti začetek gradnje. Prijavi se priložijo:

- zapisnik o zakoličenju iz 60. člena tega zakona;
- dokumentacija za izvedbo gradnje s podatki, določenimi v predpisu iz osmega odstavka 29. člena tega zakona, če se ta zahteva v skladu z 61. členom tega zakona, ki sta jo podpisala projektant in vodja projekta, pri čemer je njen sestavni del tudi njuna podpisana izjava, da so v dokumentaciji za izvedbo gradnje v celoti izpolnjene zahteve iz 15. člena tega zakona;
- dokazilo, da je plačan komunalni prispevek, oziroma so na drug zakonit način izpolnjene investitorjeve obveznosti v zvezi s komunalnim prispevkom,
- mnenje organizacije, pristojne za ohranjanje narave, da so izpolnjeni pogoji za delovanje izravnalnih ukrepov, če so bili v gradbenem dovoljenju zaradi prevlade druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave določeni izravnalni ukrepi, ki morajo biti izvedeni pred pričetkom gradnje,
- pravnomočno okoljevarstveno dovoljenje, če je to predpisano v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko investitor pred prijavo začetka gradnje prijavi pripravljala dela na gradbišču, pri čemer prijava pripravljalnih del vsebuje samo podatke, dokumentacijo in dokazila iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na ta dela. Če se prijava začetka gradnje nanaša na dela, ki so potrebna za izvedbo izravnalnih ukrepov, ki se izvajajo neodvisno in predčasno od predmeta izdaje gradbenega dovoljenja, vlogi ni treba

priložiti mnenja organizacije, pristojne za ohranjanje narave, da so izpolnjeni pogoji za delovanje izravnalnih ukrepov.

(3) Investitor mora pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve najmanj osem dni pred začetkom izvajanja gradnje iz drugega odstavka 5. člena tega zakona na predpisanem obrazcu prijaviti začetek gradnje. Prijavi se v primerih iz prve, pete in šeste alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona priložijo:

- pri manjši rekonstrukciji izjava pooblaščenega inženirja, da se z deli ne poslabšuje izpolnjevanje bistvenih zahtev;
- pri manjši rekonstrukciji, ki se izvaja na ovoju stavbe, poleg izjave iz prejšnje alineje tudi izjavo pooblaščenega inženirja ali pooblaščenega arhitekta, da dela niso v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom in določbami predpisov, ki urejajo prostor;
- pri delih na legalno zgrajenih objektih, ki so nujna za zmanjšanje ali odpravo posledic naravnih in drugih nesreč in s katerimi se vzpostavi prvotno stanje, izjava pooblaščenega inženirja, da stanje obstoječega objekta dopušča izvedbo del;
- pri odstranitvi zahtevnega in manj zahtevnega objekta, ki se ne dotika objekta na tuji sosednji nepremičnini ali je od njega oddaljen en meter ali več, dokumentacija za odstranitev z izjavo projektanta in vodje projekta, kot je določeno v predpisu iz osmega odstavka 29. člena tega zakona, in načrt gospodarjenja z odpadki v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih;
- pri odstranitvi objekta kulturne dediščine posnetek obstoječega stanja.

(4) Če je izdano gradbeno dovoljenje za več objektov in se bo gradnja izvajala za posamičen objekt, ali če se bo gradnja objekta izvajala v več etapah, lahko investitor prijavi začetek gradnje posamičnega objekta ali posamezne etape.

(5) V prijavi se navedejo podatki o nadzorniku. Nemudoma je treba prijaviti vsako spremembo v zvezi z nadzornikom.

(6) V primeru spremembe dokumentacije za izvedbo gradnje zaradi dopustnih manjših odstopanj od gradbenega dovoljenja je treba nemudoma prijavo dopolniti s spremenjeno dokumentacijo za izvedbo gradnje.

(7) S prijavo začetka gradnje se seznanijo mnenjedajalci, gradbeni inšpektor in drugi pristojni inšpektorji.

(8) Investitor mora na predpisanem obrazcu najmanj osem dni pred začetkom izvajanja gradnje pri občini prijaviti začetek gradnje iz druge, tretje in četrte alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona.

(9) Obrazce in izjave iz tega člena predpiše minister.

64. člen **(obveznosti vodje nadzora)**

(1) Če vodja nadzora med izvajanjem gradnje ugotovi, da ni pridobljeno predpisano gradbeno dovoljenje, da ni prijavljen začetek gradnje ali da gre za neskladje, ki presega dopustna odstopanja iz 66. člena tega zakona, neskladje z gradbenimi predpisi, ali pa, da vgrajeni gradbeni in drugi proizvodi, inštalacije, tehnološke naprave in oprema ter izvedeni postopki niso dokazani z ustreznimi dokumenti, mora o tem takoj obvestiti investitorja in izvajalca ter ugotovitve in predloge, kako stanje popraviti, vpisati v gradbeni dnevnik.

(2) Vodja nadzora svoje ugotovitve vpisuje v gradbeni dnevnik. Z lastnoročnim podpisom gradbenega dnevnika potrjuje, da so podatki oziroma vpisi, vneseni v gradbeni dnevnik, resnični.

(3) Če investitor oziroma izvajalec kljub opozorilu vodje nadzora nepravilnosti ne odpravi, ta gradnjo ustavi oziroma prepreči nastanek škode in nepravilnosti sporoči pristojni inšpekciji.

(4) Če se med gradnjo zamenja vodja nadzora, se gradnja ustavi, dokler je ne prevzame nov vodja nadzora. Izvajajo se lahko le dela za zaščito objekta ter okolice zaradi zavarovanja zdravja in življenja ljudi.

65. člen **(ureditev in označitev gradbišča)**

(1) V času izvajanja gradnje objektov, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, razen pri spremembi namembnosti in izvajanja gradnje nezahtevnega objekta, morajo biti v pisni ali elektronski obliki stalno dostopni:

- gradbeno dovoljenje,
- projektna dokumentacija za izvedbo gradnje,
- gradbeni dnevnik,
- načrt organizacije gradbišča, razen za enostanovanjske hiše,
- načrt gospodarjenja z odpadki, če se ta pripravlja v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih, in
- varnostni načrt, če se ta pripravlja v skladu s predpisom, ki ureja zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih.

(2) V času izvajanja odstranitve zahtevnega in manj zahtevnega objekta morajo biti na gradbišču dostopni dokumenti iz prve, druge, tretje in četrte alineje prvega odstavka tega člena.

(3) Pri izvajanju gradnje objektov iz prvega in tretjega odstavka tega člena mora biti gradbišče od začetka gradnje do pridobitve uporabnega dovoljenja oziroma dokončanja odstranitve objekta ograjeno in označeno z gradbiščno tablo.

(4) Gradbišče je treba ograditi tudi v primerih, ko gradnja nezahtevnih in enostavnih objektov, manjša rekonstrukcija, vzdrževanje zunanosti objektov ali odstranitve manj zahtevnih objektov, ki mejijo na javne površine.

(5) Minister podrobneje predpiše vsebino gradbiščne table, način označitve, ograditve, načrt organizacije gradbišča z ukrepi za preprečevanje in zmanjševanje emisij iz gradbišča ter vsebino in način vodenja gradbenega dnevnika.

66. člen **(dopustna manjša odstopanja od gradbenega dovoljenja)**

(1) V času veljavnosti gradbenega dovoljenja so dopustna manjša odstopanja od gradbenega dovoljenja in dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, če je odstopanje takšno, da:

- objekt ne posega na druga zemljišča, kot so določena v gradbenem dovoljenju,
- je objekt skladen z določbami prostorskega izvedbenega akta, ki je veljal v času izdaje gradbenega dovoljenja, ali s pogoji, določenimi v lokacijski preveritvi,
- se ne poveča gradbena parcela,

- se objekt horizontalno ne sme premakniti od lege, določene v dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja, za več kot 1,0 m,
- odstopanje ne vpliva na mnenja pristojnih organov in njihove pogoje, določene v gradbenem dovoljenju, in je skladno s predpisi s področja mnenjedajalca,
- so izpolnjene bistvene in druge zahteve po predpisih, ki so veljali v času izdaje gradbenega dovoljenja, ne glede na drugačno tehnično rešitev od potrjene v gradbenem dovoljenju, in
- odstopanje v samem bistvu ne spremeni objekta.

(2) Poleg pogojev iz prejšnjega odstavka so dopustna manjša odstopanja za stavbe, če sta izpolnjena tudi naslednja pogoja:

- da se posamezne zunanje mere stavbe, določene v gradbenem dovoljenju (širina, višina, dolžina, globina, polmer in podobno) ne povečajo za več kot 0,5 m ali se posamezne dimenzije zmanjšajo, in
- se ne spremeni kota stavbe za več kot 0,5 m.

(3) Če se dopustna manjša odstopanja izvedejo med gradnjo, jih mora vodja nadzora vpisati v gradbeni dnevnik in vodja projekta s podpisom potrditi. Za dopustna manjša odstopanja v konstrukciji, inštalacijskih sistemih ali tehnoloških rešitvah se izdelava ali spremenjen projekt za izvedbo.

67. člen **(sprememba gradbenega dovoljenja zaradi večjih odstopanj od gradbenega dovoljenja)**

(1) Če gre za odstopanja, ki ne izpolnjujejo pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena, mora investitor pridobiti spremembo gradbenega dovoljenja. V tem primeru ostane čas veljavnosti gradbenega dovoljenja, kot je določen v osnovnem gradbenem dovoljenju.

(2) Zahteva za spremembo gradbenega dovoljenja mora biti vložena v času veljavnosti gradbenega dovoljenja. Gradbenega dovoljenja po izdaji uporabnega dovoljenja ni mogoče več spremeniti. Investitor zahtevi priloži dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, dopolnjeno s spremembami ali novo dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, če so spremembe tolikšne, da je treba zaradi večje preglednosti izdelati novo dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja in druge potrebne listine.

(3) Pri spremembi gradbenega dovoljenja se upoštevata že izdelana dokumentacija, izveden postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja in se preveri zgolj skladnost odstopanj od potrjene dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja. Če sprememba gradbenega dovoljenja vpliva na pravice strank ali skladnost s predpisi s področja mnenjedajalcev, se jih vključi v postopek spremembe gradbenega dovoljenja.

(4) Sprememba gradbenega dovoljenja delno ali v celoti nadomesti že izdano gradbeno dovoljenje.

Šesti del: UPORABNO DOVOLJENJE

68. člen **(zahteva za izdajo uporabnega dovoljenja)**

(1) Po dokončanju gradnje je treba pridobiti uporabno dovoljenje. Zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja mora investitor vložiti najpozneje v osmih dneh po prejemu obvestila izvajalca ali nadzornika, da je gradnja končana. Če investitor ne vloži zahteve za

izdajo uporabnega dovoljenja, jo lahko vloži izvajalec, nadzornik ali druga oseba, ki je lastnik ali imetnik ustreznih stvarnih pravic na nepremičnini (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj zahteve za uporabno dovoljenje). Zahteva se vloži na predpisanem obrazcu.

- (2) Zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja se priložijo:
- dokumentacija za pridobitev uporabnega dovoljenja z označenimi odstopanji od dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, pri čemer je njen sestavni del tudi podpisana izjava projektanta in vodje projekta ter nadzornika in vodje nadzora, da so dela izvedena skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem;
 - dokazilo o zanesljivosti objekta;
 - opis izvedbe izravnalnih ukrepov in mnenje organizacije, pristojne za ohranjanje narave, o njihovem delovanju, če so bili v gradbenem dovoljenju določeni izravnalni ukrepi;
 - program prvih meritev, če gre za objekt z vplivi na okolje; in
 - soglasje organa, pristojnega za jedrsko varnost, za začetek poskusnega obratovanja, kot ga določa predpis, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, če gre za jedrske in sevalne objekte.

(3) Z dokazilom o zanesljivosti objekta iz druge alineje prejšnjega odstavka izvajalec dokazuje, da objekt izpolnjuje bistvene in druge zahteve ter da je skladen z izdanim gradbenim dovoljenjem. Njegov sestavni del je tudi podpisana izjava izvajalca in vodje del ter nadzornika in vodje nadzora glede dokončanja gradnje, skladnosti z izdanim gradbenim dovoljenjem in izpolnjevanjem bistvenih ter drugih zahtev, razen ko gre za primere iz 72.a člena tega zakona, ko izjava o skladnosti z izdanim gradbenim dovoljenjem ni potrebna.

(4) Če zaradi smrti udeležencev pri graditvi, starosti objekta, prenehanju poslovanja, stečaja ali drugih izjemnih okoliščin ni mogoče predložiti dokazila o zanesljivosti objekta, se dokazovanje izpolnjevanja bistvenih zahtev dokazuje z izjavo na predpisanem obrazcu, ki jo lahko poda projektant, nadzornik ali izvajalec in njegov pooblaščen arhitekt ali inženir.

(5) Ne glede na drugi odstavek tega člena se zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja za spremembo namembnosti priloži zgolj:

- izjava nadzornika, da je sprememba namembnosti izvedena skladno z gradbenim dovoljenjem in da so izpolnjene bistvene ter druge zahteve, in
- dokazilo, da je plačan komunalni prispevek, oziroma so na drug zakonit način izpolnjene investitorjeve obveznosti v zvezi s komunalnim prispevkom.

(6) Ne glede na drugi odstavek tega člena se za enostanovanjske objekte ne priloži dokazila o zanesljivosti objekta razen izjave nadzornika, da so dela dokončana v skladu z izdanim gradbenim dovoljenjem,

(7) Projektant, nadzornik in izvajalec so za resničnost izjav iz tega člena kazensko in odškodninsko odgovorni.

(8) V postopku izdaje uporabnega dovoljenja je stranka le vlagatelj zahteve za uporabno dovoljenje.

(9) Obrazce iz tega člena in vsebino dokazila o zanesljivosti objekta predpiše minister.

69. člen

(postopek izdaje uporabnega dovoljenja)

(1) Pogoj za izdajo uporabnega dovoljenja je pravnomočno gradbeno dovoljenje.

(2) Uporabno dovoljenje za zahtevni objekt in objekt z vplivi na okolje se izda v posebnem ugotovitvenem postopku na podlagi opravljenega tehničnega pregleda.

(3) Uporabno dovoljenje za objekte, ki niso objekti iz prejšnjega odstavka, se izda brez posebnega ugotovitvenega postopka in opravljenega tehničnega pregleda. Pogoj za izdajo uporabnega dovoljenja je popolna zahteva za izdajo uporabnega dovoljenja. Upravni organ izda uporabno dovoljenje v 15 dneh od vložitve popolne zahteve za izdajo uporabnega dovoljenja.

(4) Vlagatelj zahteve za uporabno dovoljenje lahko na lastno zahtevo pridobi uporabno dovoljenje na način iz drugega odstavka tega člena.

(5) Če je predpisana pridobitev uporabnega dovoljenja, je to pogoj za prijavo prebivališča ali dejavnosti v objektu, ki se izvaja v skladu z gradbenim dovoljenjem in v skladu z namembnostjo objekta.

70. člen (komisija za tehnični pregled)

(1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve po popolnosti zahteve za izdajo uporabnega dovoljenja s sklepom imenuje komisijo za tehnični pregled (v nadaljnjem besedilu: komisija) in določi datum tehničnega pregleda. Zoper sklep o imenovanju komisije ni dovoljena pritožba.

(2) Za člane komisije se imenujejo predstavniki pristojnih mnenjedajalcev ter po potrebi tudi izvedence, glede na vrsto objekta. Če so pristojni mnenjedajalci do imenovanja komisije že podali svoje izjave, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 71. člena tega zakona z vidika njihove pristojnosti, se jih v komisijo ne imenuje.

(3) Tehnični pregled in delo komisije vodi uradna oseba pristojnega upravnega organa za gradbene zadeve. Če je zaradi tehnične ali druge specifičnosti objekta potrebno ali če pristojni upravni organ za gradbene zadeve nima potrebnega in zadostnega znanja, se lahko v komisijo imenujejo tudi izvedenci v skladu s predpisom, ki ureja splošni upravni postopek. Za izvedence s področja arhitekturnih in inženirskih storitev se imenujejo pooblaščen arhitekti in inženirji.

(4) Sklep o imenovanju komisije se vroči vlagatelju zahteve za uporabno dovoljenje in članom komisije. Vročitev sklepa o imenovanju komisije se vedno opravi z vložitvijo v elektronski predal naslovnikov, kot je ta določen v skladu z drugim in tretjim odstavkom 9.a člena tega zakona.

(5) O datumu tehničnega pregleda pristojni upravni organ za gradbene zadeve obvesti pristojne inšpekcijske službe.

(6) Vlagatelj zahteve za uporabno dovoljenje o datumu tehničnega pregleda obvesti udeležence pri graditvi in zagotovi njihovo udeležbo pri tehničnem pregledu.

71. člen (tehnični pregled)

(1) Pred izvedbo tehničnega pregleda lahko mnenjedajalec pristojnemu upravnemu organu za gradbene zadeve pisno sporoči, da nima pripomb in da ne bo sodeloval pri tehničnem pregledu.

(2) Če se predstavnik mnenjedajalca, ki je bil imenovan v komisijo, tehničnega pregleda ne udeleži, se šteje, da nima pripomb.

(3) Tehničnega pregleda se lahko udeležijo tudi pristojne inšpekcijske službe. Če pristojna inšpekcijska služba v zvezi z objektom ugotovi določene nepravilnosti, ki niso bile odpravljene do tehničnega pregleda, mora na to opozoriti pristojni upravni organ za gradbene zadeve.

- (4) S tehničnim pregledom se preveri, ali:
- je objekt izveden v skladu z gradbenim dovoljenjem, ob upoštevanju dovoljenih odstopanj iz 66. člena tega zakona;
 - sta dokumentacija za pridobitev uporabnega dovoljenja in dokazilo o zanesljivosti objekta izdelana v skladu s predpisi;
 - so bili upoštevani pogoji in ukrepi, določeni v gradbenem dovoljenju;
 - je izvedena minimalna komunalna oskrba objekta.

(5) O tehničnem pregledu se vodi zapisnik.

(6) Če komisija pri tehničnem pregledu ugotovi nepravilnosti, se v zapisniku določi rok, v katerem morajo biti te odpravljene. Pristojni upravni organ za gradbene zadeve lahko sam ugotovi, ali so bile nepravilnosti odpravljene ali pa ponovi tehnični pregled samo s tistimi člani komisije, ki so na te nepravilnosti opozorili.

72. člen

(odločanje o zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja)

(1) Če gre za objekt iz prvega odstavka 69. člena tega zakona, pristojni upravni organ za gradbene zadeve ugotovi zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja, če komisija po opravljenem tehničnem pregledu ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka prejšnjega člena.

- (2) Zahteva za izdajo uporabnega dovoljenja se zavrne, če:
- vlagatelj zahteve za uporabno dovoljenje v določenem roku ne odpravi nepravilnosti, ugotovljenih ob tehničnem pregledu, ali če jih ne odpravi po ponovnem ogledu ali pregledu;
 - se ugotovi, da je objekt neskladen in da nepravilnosti ni mogoče odpraviti;
 - se ugotovi, da je objekt nelegalen;
 - se ugotovi, da je objekt nevaren in nepravilnosti ni mogoče odpraviti.

(3) Če je bila za objekt izvedena presoja vplivov na okolje in predpisi, ki urejajo varstvo okolja, določajo izvedbo prvih meritev in obratovalnega monitoringa, se za objekt odredi poskusno obratovanje za obdobje, določeno s programom prvih meritev. V tem primeru je poleg pogojev iz prvega odstavka tega člena pogoj za izdajo uporabnega dovoljenja ta, da iz predloženih poročil o prvih meritvah in iz obratovalnega monitoringa izhaja, da emisije pri obratovanju objekta ne presegajo s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, določenih mejnih vrednosti.

(4) Če tako določajo predpisi, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, se za objekt odredi poskusno obratovanje. V tem primeru je poleg pogojev iz prvega odstavka tega člena pogoj za izdajo uporabnega dovoljenja ta, da iz predloženih poročil o prvih meritvah in obratovalnega monitoringa izhaja, da so izpolnjeni pogoji sevalne oziroma jedrske varnosti, določeni s predpisi, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost.

(5) Zoper odločbo o odreditvi poskusnega obratovanja ni pritožbe, mogoče pa jo je izpodbijati s pritožbo zoper odločbo o zavrnitvi zahteve za izdajo uporabnega dovoljenja.

(6) V primeru zadržanja izvršitve gradbenega dovoljenja se za čas zadržanja gradbenega dovoljenja postopek za izdajo uporabnega dovoljenja prekine.

(7) Uporabno dovoljenje se izda za celoten objekt ali del objekta, če gre za funkcionalno celoto, ki izpolnjuje bistvene zahteve.

(8) Če se zahteva za izdajo uporabnega dovoljenja zavrne, ker je objekt zaradi nepravilnosti nevaren ali neskladen, pa nepravilnosti ni mogoče odpraviti, ali če je objekt nelegalen, se s tem seznanijo pristojni inšpektorji.

(9) V primeru, če se je sočasno z gradnjo objektov zagotavljalo tudi opremljanje stavbnih zemljišč po pogodbi o priključitvi ali po pogodbi o opremljanju, se uporabno dovoljenje za objekte lahko izda le, če je bila zgrajena in predana v uporabo vsa predvidena komunalna oprema ter objekti in omrežja druge gospodarske javne infrastrukture.

72.a člen (posebni primeri pridobitve uporabnega dovoljenja)

(1) Če je bil objekt iz drugega odstavka 1. člena zakona zgrajen brez gradbenega dovoljenja zaradi odvratanja nevarnosti in povzročitve nadaljnje škode ob neposredni ogroženosti ali nastanku naravnih in drugih nesreč ali je bil vojaško-inženirski objekt, zaklonski objekt ali drug zaščitni objekt zgrajen med izrednim ali vojnim stanjem, lahko ostane kot stalen objekt tudi po tem, ko so prenehale okoliščine, zaradi katerih je bil zgrajen, če se za objekt pridobi uporabno dovoljenje.

(2) Za objekte iz šeste alineje drugega odstavka 5. člena tega zakona mora investitor pridobiti uporabno dovoljenje. Zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja mora vložiti v šestih mesecih od dokončanja gradnje.

(3) Zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja iz prejšnjih dveh odstavkov je treba priložiti projektno dokumentacijo izvedenih del, dokazilo o zanesljivosti objekta ter okoljevarstveno soglasje, če gre za objekt z vplivi na okolje.

73. člen (poskusno obratovanje)

(1) Poskusno obratovanje mora vlagatelj zahteve za uporabno dovoljenje prijaviti pri pristojnih inšpekcijah pet dni pred njegovim začetkom.

(2) Pred koncem obdobja poskusnega obratovanja vlagatelj zahteve za uporabno dovoljenje pristojnemu upravnemu organu za gradbene zadeve prijavi rezultate prvih meritev in priloži poročila o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu.

(3) Poskusno obratovanje se na zahtevo vlagatelja zahteve za uporabno dovoljenje lahko podaljša za obdobje, za katero je bilo že odrejeno, pri čemer se izvaja v skladu s predpisi, ki so veljali v času izdaje gradbenega dovoljenja.

(4) Šteje se, da ima odločba o odreditvi poskusnega obratovanja enake učinke kot uporabno dovoljenje za čas veljavnosti odločbe o odreditvi poskusnega obratovanja.

(5) Če iz rezultatov prvih meritev in poročil o prvih meritvah izhaja, da emisije pri obratovanju objekta ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti in objekt izpolnjuje s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, določene parametre glede vplivov na okolje, pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda uporabno dovoljenje.

74. člen **(obličnost uporabnega dovoljenja)**

Uporabno dovoljenje se izda na obrazcu, ki ga predpiše minister.

75. člen **(uporabno dovoljenje po posebnih predpisih)**

Za objekt, za katerega je opravljen tehnični pregled po posebnih predpisih, se pristojnemu upravni organu za gradbene zadeve predložijo dokazila o izvedenem tehničnem pregledu in prevzemu v skladu s posebnimi predpisi. Ta nadomestijo izvedbo tehničnega pregleda in posebnega ugotovitvenega postopka v skladu s tem zakonom v celoti ali v delu, na katerega se ta dokazila nanašajo.

76. člen **(evidentiranje objektov)**

Za objekte, za katere je v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin in gospodarske javne infrastrukture, obvezno evidentiranje v zemljiškem katastru, katastru stavb ali katastru gospodarske javne infrastrukture, in še niso evidentirani, pristojni upravni organ za gradbene zadeve po izdaji uporabnega dovoljenja o tem obvesti pristojni organ za geodetske zadeve, ki na podlagi dokumentacije za pridobitev uporabnega dovoljenja objekt evidentira v zemljiški kataster, kataster stavb oziroma kataster gospodarske javne infrastrukture.

Sedmi del: INŠPEKCIJSKI NADZOR

I. poglavje: **Izvajanje inšpekcijskega nadzora**

77. člen **(vrstni red obravnave zadev)**

Pri določanju vrstnega reda obravnave prijav in zadev se upoštevajo stopnja javnega interesa, faza izvajanja gradnje, vrsta kršitve, lastnosti in namen objekta.

78. člen **(pogoji za gradbenega inšpektorja)**

Za gradbenega inšpektorja je lahko imenovana oseba, ki ima poleg pogojev, določenih s predpisi, ki urejajo pogoje za javne uslužbence, in predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor, izobrazbo s področja arhitekture, gradbeništva, elektrotehnike, strojništva in drugih podobnih tehničnih izobrazb in delovne izkušnje s področja graditve objektov.

79. člen **(inšpekcijski zavezanec)**

(1) Inšpekcijski zavezanec ali inšpekcijska zavezanka (v nadaljnjem besedilu: inšpekcijski zavezanec) je v postopku inšpekcijskega nadzora investitor. Če je investitor neznan, se za inšpekcijskega zavezanca šteje zemljiškoknjižni lastnik zemljišča ali objekta, na katerem se izvaja gradnja.

(2) Inšpekcijski zavezanec je lahko tudi udeleženec pri graditvi objektov, ki krši ta zakon.

(3) Inšpekcijski ukrepi po tem zakonu se izrekajo tudi pravnim naslednikom inšpekcijskega zavezanca in jih zavezujejo.

(4) Če gre za nevaren objekt in je inšpekcijski zavezanec umrl, vendar postopek dedovanja še ni končan, ali če zavezanec organu ni znan oziroma mu ni znano njegovo prebivališče ali ob prenehanju pravne osebe, lahko gradbeni inšpektor ukrepe izreče državi.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka ukrepe v imenu države izvrši gradbena inšpekcija.

(6) Država ima v primeru iz prejšnjega odstavka na nepremičnini, ki je predmet inšpekcijskega ukrepa, zakonito zastavno pravico, dokler niso poplačani vsi stroški, nastali zaradi izvrševanja ukrepa.

(7) Za vpis in izbris pravice iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo določbe 95. člena tega zakona.

(8) Če je izrečen inšpekcijski ukrep zoper pooblaščenega arhitekta, pooblaščenega inženirja ali vodjo del, mora gradbeni ali drug pristojni inšpektor podati prijavo pristojni zbornici, pri kateri je ta vpisan v imenik.

II. poglavje: Inšpekcijski ukrepi

80. člen **(inšpekcijski ukrepi v zvezi s prijavo začetka gradnje, gradnjo in izpolnjevanjem bistvenih zahtev)**

(1) Gradbeni inšpektor ali drug pristojni inšpektor izreče ukrep, s katerim odredi odpravo nepravilnosti ter določi rok za odpravo nepravilnosti in ustavi gradnjo, če:

- se gradnja, za katero je predpisana prijava začetka gradnje, izvaja brez popolne prijave, razen če se izvaja brez dokazila o plačilu komunalnega prispevka (4. alineja prvega odstavka 63. člena);
- se sprememba namembnosti izvaja brez gradbenega dovoljenja;
- ni imenovan nadzornik;
- ugotovi, da bo zaradi nadaljevanja gradnje ogroženo izpolnjevanje bistvenih zahtev;
- ugotovi, da se gradnja ne izvaja v skladu z dokumentacijo za izvedbo gradnje;
- ugotovi, da so se dela iz šeste alineje drugega odstavka 5. člena zakona začela izvajati po preteku treh mesecev po naravni ali drugi nesreči;
- ugotovi, da dela izvaja izvajalec, ki ne izpolnjuje pogojev iz 14. člena tega zakona.

(2) Če inšpekcijski zavezanec v roku iz prejšnjega odstavka ne odpravi nepravilnosti, gradbeni inšpektor ali drug pristojni inšpektor začne postopek s smiselno uporabo 85. člena tega zakona.

81. člen

(inšpekcijski ukrepi v zvezi z vgrajevanjem gradbenih proizvodov)

(1) Gradbeni inšpektor oziroma drug pristojni inšpektor z odločbo izreče ukrep prepovedi vgrajevanja gradbenih proizvodov, ki ne izpolnjujejo pogojev iz predpisov, ki urejajo dajanje gradbenih proizvodov na trg, ali ne izpolnjujejo lastnosti za vgradnjo glede na načrtovane in predpisane zahteve, in odredi, da se gradnja ustavi, dokler jih inšpekcijski zavezanec ne nadomesti z ustreznimi.

(2) Če neustreznih gradbenih proizvodov ni mogoče nadomestiti, gradbeni inšpektor oziroma drug pristojni inšpektor odredi, da se gradnja ustavi, dokler inšpekcijski zavezanec ne predloži dokazila, da ti ustrezajo nameravani uporabi v skladu s tehničnimi predpisi za gradbene proizvode (dokazilo o ustreznosti). Če se po prepovedi gradbeni proizvodi še naprej vgrajujejo, jih lahko gradbeni inšpektor oziroma drug pristojni inšpektor zaseže.

(3) Inšpekcijski zavezanec mora v primerih iz prejšnjega odstavka za dokazilo o ustreznosti zaprositi v enem mesecu od vročitve inšpekcijske odločbe, gradnjo pa lahko nadaljuje, ko ga predloži gradbenemu inšpektorju oziroma drugemu pristojnemu inšpektorju.

(4) Dokazilo o ustreznosti lahko izda organ, ki je v skladu s predpisi, ki urejajo trženje gradbenih proizvodov, pooblaščen za ocenjevanje in preverjanje nespremenljivosti lastnosti gradbenih proizvodov.

82. člen

(inšpekcijski ukrepi v zvezi z nelegalnim objektom)

(1) V primeru nelegalnega objekta gradbeni inšpektor, drug pristojni inšpektor ali občinski inšpektor odredi, da se gradnja takoj ustavi in da se zgrajeni objekt ali del objekta v določenem roku odstrani na stroške inšpekcijskega zavezanca, vzpostavi prejšnje stanje ali drugače sanira objekt, del objekta oziroma zemljišče, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka gradbeni inšpektor ob nelegalni spremembi namembnosti ukrepa s smiselno uporabo 84. člena tega zakona.

(3) Če je za objekt izdan sklep o dovolitvi obnove postopka in zadržanju izvršitve gradbenega dovoljenja, gradnja pa se nadaljuje, gradbeni inšpektor odredi, da se opravi izvršba s prisilitvijo v skladu z 91. členom tega zakona.

82.a člen

(inšpekcijski ukrepi v zvezi z vzdrževalnimi deli)

V primeru izvedenih vzdrževalnih del, za katere po tem zakonu ni predpisano gradbeno dovoljenje, in ki so izvedena v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom, občinski inšpektor odredi, da se gradnja takoj ustavi in v določenem roku na stroške inšpekcijskega zavezanca vzpostavi prejšnje stanje ali drugače sanira objekt, del objekta oziroma zemljišče, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča.

83. člen

(inšpekcijski ukrepi v zvezi z neskladnim objektom)

(1) V primeru neskladnega objekta gradbeni inšpektor ali drug pristojni inšpektor odredi, da se takšna gradnja ustavi, dokler investitor ne pridobi spremenjenega gradbenega dovoljenja.

(2) Investitor objekta, katerega gradnja se je izvajala v nasprotju z gradbenim dovoljenjem in je zato gradbeni ali drug pristojni inšpektor odredil ustavitev gradnje, mora za spremembo gradbenega dovoljenja zaprositi v šestih mesecih od vročitve inšpekcijske odločbe, gradnjo pa lahko nadaljuje šele po pravnomočnosti takšnega dovoljenja.

(3) Če investitor ne zaprosi za spremembo gradbenega dovoljenja v šestih mesecih od vročitve inšpekcijske odločbe ali če pristojni upravni organ za gradbene zadeve njegovo zahtevo za spremembo gradbenega dovoljenja pravnomočno zavrne ali zavrže, odredi gradbeni ali drug pristojni inšpektor, da se tisti del objekta, ki je bil zgrajen v nasprotju z gradbenim dovoljenjem, na investitorjeve stroške odstrani ter vzpostavi stanje, določeno v gradbenem dovoljenju.

84. člen

(inšpekcijski ukrepi v zvezi z neskladno uporabo objekta)

V primeru neskladne uporabe objekta gradbeni inšpektor ali drug pristojni inšpektor prepove uporabo objekta do izdaje uporabnega dovoljenja oziroma pravnomočnosti novega gradbenega dovoljenja.

85. člen

(inšpekcijski ukrepi v zvezi z nevarnim objektom)

(1) V primeru nevarnega objekta gradbeni ali drug pristojni inšpektor ustavi gradnjo oziroma prepove uporabo nevarnega objekta in odredi, da se v roku, ki ga določi, na stroške zavezanca objekt ustrezno zavaruje ali da se na objektu oziroma delu objekta v roku, ki ga določi, izvedejo vzdrževalna dela.

(2) Če z ukrepi iz prejšnjega odstavka nevarnosti ni mogoče odpraviti, gradbeni ali drug pristojni inšpektor odredi, da se v roku, ki ga določi, na stroške zavezanca objekt delno ali v celoti odstrani.

86. člen

(odprava nepravilnosti)

Če gradbeni inšpektor ali drug pristojni inšpektor pri izvajanju gradnje ali pri obstoječem objektu ugotovi druge nepravilnosti in kršitve tega zakona, odredi odpravo teh nepravilnosti v določenem roku.

III. poglavje: Postopek inšpekcijskega nadzora

87. člen

(vročanje inšpekcijskih odločb)

(1) Vročitev odločbe, izdane v postopku inšpekcijskega nadzora, se lahko opravi tudi na gradbišču oziroma na kraju izvajanja gradnje ali v objektu.

(2) Če se vročitve ne da opraviti na način iz prejšnjega odstavka, lahko pusti vročevalec pisno sporočilo na primernem mestu gradbišča oziroma na kraju izvajanja gradnje ali v objektu.

88. člen **(varstvo kulturne dediščine pri ukrepanju inšpektorja)**

Gradbeni inšpektor, drug pristojni inšpektor ali občinski inšpektor lahko odredi odstranitev objekta, ki je predmet varstva kulturne dediščine, le na podlagi soglasja in predhodnega ogleda pristojnega organa v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, razen v primeru nevarnega objekta.

IV. poglavje: Izvršba

89. člen **(izvršba inšpekcijskega ukrepa)**

(1) Ko je odrejena odstranitev zgrajenega objekta ali dela objekta, vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačna sanacija objekta, se v odločbi inšpekcijskega zavezanca opozori na to, da se bo v primeru neizpolnitve odrejene obveznosti začel postopek izvršbe nedenarne obveznosti, ki se bo opravil po drugih osebah ali s prisilitvijo.

(2) Pri izvajanju izvršbe po drugih osebah se upošteva stopnja javnega interesa po naslednjih merilih:

- pravno stanje izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba;
- fizične in druge lastnosti objekta;
- vpliv objekta na ljudi in okolje;
- lega objekta;
- objekt v javni rabi ali objekt, v katerem se opravlja dejavnost;
- možnost legalizacije.

89.a člen **(postopek v zvezi z odlogom izvršbe)**

(1) Inšpekcijski zavezanec ali posameznik, ki prebiva v neskladnem ali nelegalnem objektu (v nadaljevanju upravičena oseba), za katerega je bil izrečen inšpekcijski ukrep odstranitve ali prepovedi uporabe objekta, lahko po vročitvi odločbe, s katero je bil izrečen inšpekcijski ukrep vložiti pri okrajnem sodišču predlog za presojo nesorazmernosti izrečenega ukrepa v njegovo pravico do spoštovanja doma (v nadaljnjem besedilu: predlog). Inšpektor na podlagi dokazila o vložitvi predloga ne izda sklepa o dovolitvi izvršbe do pravnomočne odločitve sodišča iz 89. b člena tega zakona

(2) Če sodišče v primeru iz prejšnjega odstavka odloči, da je izrečen inšpekcijski ukrep nesorazmeren, inšpektor izda sklep o dovolitvi izvršbe z rokom izvršitve odločbe 5 let od vročitve tega sklepa. Ta rok se lahko podaljša, če predlagatelj pred njegovim potekom vložiti ponoven predlog iz prvega odstavka tega člena.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se predlog lahko vložiti tudi po vročitvi sklepa o dovolitvi izvršbe najkasneje do začetka dejanske izvršbe. Inšpektor na podlagi predložitve dokazila o vložitvi predloga s sklepom prekine postopek izvršbe do pravnomočne odločitve sodišča iz 89. b člena. Predložitev dokazila zadrži izvršitev odločbe, s katero je bil izrečen inšpekcijski ukrep.

(4) Če sodišče v primeru iz prejšnjega odstavka odloči, da je izrečen inšpekcijski ukrep nesorazmeren, inšpektor izda sklep o odlogu izvršbe za 5 let od vročitve tega sklepa. Ta rok se lahko podaljša. Zoper sklep, s katerim se zavrže ali zavrne odlog izvršbe, je možna pritožba, ki zadrži izvršitev sklepa.

(5) Predlog iz prvega odstavka tega člena se lahko v istem izvršilnem postopku vloži večkrat.

(6) V primeru nevarne gradnje se določbe tega člena ne uporabljajo.

89.b člen (sodna presoja nesorazmernosti posega)

(1) Sodišče v nepravdnem postopku s sklepom dopusti presojo dopustnosti predloga iz prvega odstavka prejšnjega člena, če:

- je predlog vložila upravičena oseba,
- je predlog vložen v predpisanem roku,
- ne gre za nevarno gradnjo,
- predlagatelj izkaže, da je objekt, ki je predmet inšpekcijskega ukrepa, njegov dom ali dom osebe, ki tam prebiva.

(2) Za dom se šteje, če oseba v objektu iz prejšnjega odstavka dejansko in neprekinjeno biva vsaj eno leto pred začetkom inšpekcijskega postopka ter je družbeno povezana z objektom in njegovo okolico.

(3) Če sodišče dopusti presojo predloga iz prvega odstavka, pretehta osebne okoliščine predlagatelja in cilje, pomembnost in nujnost zaščite javnega interesa ter na tej podlagi odloči, ali izvršitev inšpekcijskega ukrepa predstavlja nesorazmeren poseg v pravico do spoštovanja doma. Sodišče lahko odredi tudi obveznost priključitve na javno vodovodno omrežje in kanalizacijsko omrežje, če je to tehnično mogoče.

(4) Pri presoji osebnih okoliščin se primeroma upošteva:

- ali je bivanje v objektu ali njegovem delu nezakonito in se je predlagatelj zavedal nezakonnosti,
- ali si je predlagatelj prizadeval pridobiti ustrezna dovoljenja za odpravo nelegalnosti objekta,
- ali je predlagatelj oziroma njegov ožji družinski član imetnik stvarne ali obligacijske pravice, ki mu omogoča nastanitev v primernem stanovanju,
- ali je predlagatelju bila ponujena preselitev v drugo primerno stanovanje,
- ali je predlagatelj predstavnik deprivilegirane in ranljive družbene skupine.

(5) Zaščita javnega interesa je upravičena, če država zasleduje legitimne cilje, kot so na primer:

- varstvo človekovih pravic,
- varstvo zdravja in življenja ljudi,
- državna varnost države,
- varstvo okolja in ohranjanje narave,
- varstvo voda,
- varstvo kulturne dediščine,
- varstvo kulturne krajine in kakovostnih urbanih ambientov.

(6) Za zaščito javnega interesa, ki je zasledovan z izrečenim inšpekcijskim ukrepom, kot udeleženec postopka sodeluje državni odvetnik.«.

(7) Sodišče nemudoma obvesti pristojnega inšpektorja o vloženem predlogu iz prvega odstavka 89.a člena tega zakona, izdanih aktih iz tega člena in o njihovi pravnomočnosti.

89.c člen (odlog izvršbe)

(1) Poleg razlogov za odlog izvršbe, določenih v prejšnjih členih ali določenih z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, gradbeni inšpektor ali drug pristojni inšpektor pri nelegalnih objektih, neskladnih objektih ali neskladni uporabi objektov, na predlog ministra, v katerega pristojnost spada objekt po namenu, odloži izvršbo inšpekcijske odločbe, če se v objektu vsaj od začetka inšpekcijskega postopka neprekinjeno opravlja dejavnost oziroma objekt obratuje in bi zaradi izvršitve inšpekcijskega ukrepa grozila neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi.

(2) Predlog ministra iz prejšnjega odstavka mora temeljiti na predhodnem sklepu vlade, iz katerega izhaja ugotovitev o neposredni nevarnosti za življenje in zdravje ljudi v primeru, če bi se dejavnost prenehala opravljati oziroma bi objekt prenehal obratovati.

(3) Izvršitev odločbe se lahko odloži tudi že po izdani inšpekcijski odločbi, pred izdajo sklepa o dovolitvi izvršbe.

(4) Izvršba se sme odložiti le enkrat za največ pet let.

(5) Zoper sklep o odlogu oziroma zavrnitvi odloga izvršbe je dovoljena pritožba, po dokončnosti sklepa pa upravni spor.

(6) Pritožba zoper sklep o odlogu oziroma zavrnitvi odloga izvršbe in tožba zoper dokončen sklep zadržita izvršitev inšpekcijske odločbe.

90. člen (izvršba po drugih osebah)

Za opravljanje izvršbe inšpekcijskih ukrepov in zaseg predmetov po drugi osebi se izberejo izvajalci v skladu s predpisom, ki ureja javno naročanje.

91. člen (izvršba s prisilitvijo)

- (1) Pri izvršbi s prisilitvijo je prva izrečena denarna kazen:
- za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost: od 10.000 do 200.000 eurov in
 - za fizično osebo: od 1.000 do 10.000 eurov.

(2) Vse poznejše kazni se izrekajo, dokler seštevek denarnih kazni ne doseže desetkratnika najvišjega zneska iz prejšnjega odstavka.

(3) Pri določitvi višine denarne kazni je treba upoštevati zahtevnost objekta in težo kršitve.

V. poglavje: Druge sankcije

92. člen **(nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo)**

(1) Investitor oziroma lastnik nelegalnega objekta mora plačati nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora. Če ni mogoče ugotoviti, kdo je investitor oziroma lastnik objekta, mora nadomestilo plačati lastnik zemljišča, na katerem je takšna gradnja.

(2) Višina nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora je odvisna od namenske rabe zemljišča, okoliščine, če gre za varovano območje, od vrste in velikosti objekta.

(3) Oseba iz prvega odstavka tega člena plača nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora na podlagi odločbe, ki jo izda pristojni upravni organ za gradbene zadeve po uradni dolžnosti v postopku izdaje gradbenega dovoljenja ali legalizacijske odločbe, ko ugotovi, da se zahteva za izdajo dovoljenja po tem zakonu nanaša na nelegalen objekt.

(4) Investitor oziroma lastnik objekta plača nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora tudi na podlagi pravnomočne odločbe občinskega inšpektorja, s katero je ugotovljeno, da se gradnja, za katero ni predpisana pridobitev gradbenega dovoljenja, izvaja ali da je objekt že zgrajen v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom ali drugim predpisom občine. V tem primeru nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo odmeri občinska uprava.

(5) Sredstva, pridobljena z vplačili nadomestil za degradacijo in uzurpacijo prostora iz tretjega odstavka tega člena, so v višini 50 % prihodek proračuna občine, na katere območju je nedovoljen objekt, v višini 50 % pa namenski prihodek državnega sklada za urbani razvoj.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek so sredstva, pridobljena z vplačili nadomestil za degradacijo in uzurpacijo prostora iz četrtega odstavka tega člena, v celoti prihodek proračuna občine, na katere območju je nedovoljen objekt.

(7) Podrobnejša merila za izračun višine nadomestila za degradacijo in uzurpacijo, način izračunavanja nadomestila za degradacijo in uzurpacijo ter način njegovega plačila predpiše vlada.

93. člen **(posebne prepovedi)**

(1) Z odločbo, s katero izreče inšpekcijski ukrep v zvezi z nedovoljenim objektom ali neskladno uporabo objekta, inšpektor glede na vrsto objekta oziroma vrsto gradnje prepove naslednja dejanja:

1. izvedba komunalnih priključkov na gospodarsko javno infrastrukturo,
2. uporaba objekta za opravljanje gospodarskih ali drugih dejavnosti,
3. promet z nepremičninami, razen če se pridobitelj zaveže, da v celoti prevzema dolžnosti, ki izhajajo iz inšpekcijskega ukrepa,
4. overitve podpisov na pogodbah za promet z nepremičninami, razen, če se pridobitelj zaveže, da v celoti prevzema dolžnosti, ki izhajajo iz inšpekcijskega ukrepa,
5. določitev hišne številke.

(2) Če je v zemljiški knjigi vpisana zaznamba o prepovedi iz prejšnjega odstavka v skladu s 94. členom zakona, so dovoljenja, soglasja, pravni posli in drugi pravni akti, ki so v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, nični, razen če dovoljeni na podlagi tega zakona.

(3) Če je bila priključitev objekta na gospodarsko javno infrastrukturo izvedena, pristojni gradbeni inšpektor naloži upravljavcu, da ga odklopi. Če je nedovoljen objekt priključen na legalni objekt, se odklopi tudi ta objekt.

(4) Upravljavci, notarji, pooblaščen inženirji s področja geodezije in druge osebe javnega ali zasebnega prava in drugi organi, pristojni za izvedbo dejanj iz prvega odstavka tega člena, morajo pred njihovo izvedbo preveriti, ali je v zemljiški knjigi vpisana zaznamba o prepovedi v skladu s 94. členom tega zakona.

(5) Upravljavcem, notarjem, pooblaščenim inženirjem s področja geodezije in drugim osebam javnega ali zasebnega prava in drugim organom, ki so udeleženi pri sklepanju pravnih poslov za objekte, izvedbi posameznih dejanj ter za priključevanje, mora biti pred njihovo izvedbo predloženo gradbeno oziroma uporabno dovoljenje, če sta bili izdani.

(6) Če osebam iz prejšnjega odstavka gradbeno oziroma uporabno dovoljenje ni predloženo, morajo opozoriti stranke na morebitna tveganja.

(7) Prepovedi iz prvega odstavka tega člena ne veljajo, če so dejanja potrebna zaradi izvršitve izrečenih inšpekcijskih ukrepov ali pridobitve dovoljenj in drugih predpisanih dejanj po tem zakonu, kar se dokazuje s potrdilom pristojnega organa za izdajo gradbenega dovoljenja, da je v teku postopek za izdajo gradbenega dovoljenja, uporabnega dovoljenja oziroma postopek legalizacije. Prepovedi ne veljajo v postopkih, ki se vodijo v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo in zavarovanje ter insolvenčne postopke.

94. člen

(vpis zaznambe inšpekcijskega ukrepa in možnost izbrisa)

(1) Gradbeni inšpektor, občinski inšpektor ali drug inšpektor, ki je izdal odločbo, s katero se izreče inšpekcijski ukrep v zvezi z nedovoljenim objektom ali neskladno uporabo objekta, nemudoma obvesti zemljiškoknjižno sodišče in priloži izvršljivo odločbo. Zemljiškoknjižno sodišče po uradni dolžnosti vpiše v zemljiško knjigo zaznambo izrečenega inšpekcijskega ukrepa in posebnih prepovedi iz prejšnjega člena. Inšpektor o izdaji odločbe obvesti tudi organ, ki vodi zemljiški kataster.

(2) Zemljiškoknjižno sodišče vpiše zaznambo iz prejšnjega odstavka v zemljiško knjigo tudi, če lastnik zemljišča ali objekta ni ista oseba kot inšpekcijski zavezanec. Zaznamba se vpiše pri vseh imetnikih lastninske ali stavbne pravice na nepremičnini.

(3) Zaznamba iz prvega odstavka tega člena se iz zemljiške knjige po uradni dolžnosti izbriše na podlagi obvestila pristojnega inšpektorja ali na predlog inšpekcijskega zavezanca, če ta predlogu priloži potrdilo inšpektorja, da se opravi izbris zaznambe.

95. člen

(zastavna pravica)

(1) Republika Slovenija in pristojna občina imata v zavarovanje terjatev iz naslova stroškov, nastalih v inšpekcijskem postopku, in denarnih kazni, odmerjenih na podlagi tega zakona, do celotnega poplačila zastavno pravico na celotnem nepremičnem premoženju inšpekcijskega zavezanca, če skupni znesek nastalih terjatev presega 1.000 eurov.

(2) Gradbeni inšpektor, drug inšpektor ali občinski inšpektor o izdaji aktov, ki so podlaga za terjatve iz prejšnjega odstavka, obvesti zemljiškoknjižno sodišče in priloži izvršljiv

akt. Zemljiškoknjižno sodišče po uradni dolžnosti vpiše zastavno pravico na nepremičninah v zemljiško knjigo.

(3) Izbris zastavne pravice iz prejšnjega odstavka opravi pristojno sodišče po uradni dolžnosti na podlagi obvestila organa, ki je izdal izvršljiv akt, na podlagi katerega je bila zastavna pravica vpisana v zemljiško knjigo.

96. člen (označitev inšpekcijskega ukrepa)

(1) Inšpektor po vročitvi inšpekcijske odločbe, s katero je prepovedana uporaba ali vgradnja gradbenih proizvodov, odrejena odprava nepravilnosti, odrejena ustavitev izvajanja gradnje ali odstranitev objekta, gradbišče oziroma objekt označi s tablo z navedbo, da je izrečen inšpekcijski ukrep, ne glede na to, ali je inšpekcijski zavezanec oziroma lastnik navzoč.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se označitev ne izvede, kadar za gradnjo ni predpisano gradbeno dovoljenje in pri nezahtevnih objektih.

Osmi del: KAZENSKÉ DOLOČBE

97. člen (pristojnost za vodenje prekrškovnega postopka)

Za vodenje prekrškovnega postopka in izrekanje glob po tem zakonu je pristojna tista inšpekcija, za katero je določena pristojnost za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona skladno z 8. členom tega zakona.

98. člen (prekrški investitorja)

(1) Z globo od 10.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po predpisu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v razponu od 20.000 do 60.000 eurov, če kot investitor:

- naroči gradnjo brez pravnomočnega oziroma dokončnega gradbenega dovoljenja (4. člen tega zakona),
- ne prijavi začetka gradnje na predpisan način (druga alineja prvega odstavka 4. člena tega zakona),
- naroči gradnjo v nasprotju z gradbenim dovoljenjem in ne gre za dopustna odstopanja v skladu s 66. členom tega zakona (tretji odstavek 4. člena tega zakona),
- naroči gradnjo, za katero ni potrebno gradbeno dovoljenje, v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom, predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve, in drugimi predpisi (tretji odstavek 5. člena tega zakona),
- uporablja ali dopusti uporabo objekta brez uporabnega dovoljenja ali v nasprotju z gradbenim oziroma uporabnim dovoljenjem (6. člen tega zakona),
- ne dogovori izvajanja storitev v pisni obliki (drugi odstavek 10. člena tega zakona),
- ne zagotovi zakoličenja objekta (3. točka 11. člena tega zakona),
- ne imenuje vodilnega pogodbenika, kadar je to predpisano (4. točka 11. člena tega zakona),
- ne zagotovi projektantu dokumentacije za izvedbo gradnje in projektantu dokumentacije izvedenih del reden dostop in spremljanje gradnje (5. točka 11. člena tega zakona),

- ne določi vodjo gradbišča, če je več izvajalcev istočasno na gradbišču (6. točka 11. člena tega zakona),
- ne poskrbi za ustrezen načrt organizacije gradbišča, izdelan v skladu s pogoji iz gradbenega dovoljenja (8. točka 11. člena tega zakona),
- ne imenuje nadzornika, kadar je ta predpisan (62. člen tega zakona),
- v primeru zamenjave vodje nadzora ne odredi ustavitve gradnje, dokler je ne prevzame nov vodja nadzora (četrti odstavek 64. člena tega zakona),
- ne poskrbi za dostopnost predpisane dokumentacije na gradbišču (prvi odstavek 65. člena tega zakona),
- ne poskrbi za ograditev in označitev gradbišča z gradbiščno tablo na predpisan način (65. člen tega zakona).

(2) Z globo od 5.000 do 15.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.500 eurov do 7.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.

99. člen

(prekrški projektanta, vodje projekta in pooblaščenega arhitekta ter inženirja)

(1) Z globo od 10.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po predpisu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v razponu od 20.000 do 60.000 eurov, če kot projektant:

- ne dogovori izvajanja storitve projektiranja v pisni obliki (drugi odstavek 10. člena zakona),
- ne izdelava projektne dokumentacije tako, da je ta skladna z zahtevami prostorskega izvedbenega akta, gradbenih in drugih predpisov, da omogoča kakovostno izvedbo objekta in racionalnost rešitev v času gradnje in vzdrževanja objekta (drugi odstavek 12. člena zakona),
- za vodenje projekta ne imenuje vodje projekta (tretji odstavek 12. člena zakona),
- poda izjavo v nasprotju z drugo alinejo drugega odstavka 68. člena zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 15.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.500 eurov do 7.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

- (4) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek vodja projekta, če:
- sprejme naloge vodje projekta v nasprotju s tem zakonom (tretji odstavek 12. člena zakona),
 - potrdi dopustna manjša odstopanja v nasprotju z zakonom (drugi odstavek 66. člena zakona),
 - poda izjavo v nasprotju z drugo alinejo drugega odstavka 68. člena zakona.

(5) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek, če kot pooblaščen arhitekt ali inženir:

- ne izdelava dokumentacije v skladu z določili tega zakona (29. člen oziroma 115. člen zakona),
- poda izjave, ki so v nasprotju z določbami tega zakona (druga alineja prvega odstavka 43. člena, 63. člen, 116. člen, 117.a in 117.b člen zakona).

100. člen (prekrški nadzornika in vodje nadzora)

(1) Z globo od 10.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po predpisu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v razponu od 20.000 do 60.000 eurov, če kot nadzornik:

- ne dogovori izvajanja storitve nadzora v pisni obliki (drugi odstavek 10. člena tega zakona),
- pri graditvi istega objekta hkrati nastopa kot izvajalec ali je v poslovni povezavi z izvajalcem (prvi stavek tretjega odstavka 13. člena tega zakona),
- za vodenje nadzora ne imenuje vodje nadzora (peti odstavek 13. člena tega zakona),
- ne ustavi gradnje, ki se izvaja brez pravnomočnega oziroma dokončnega gradbenega dovoljenja (prva alineja prvega odstavka 4. člena tega zakona),
- ne ustavi gradnje, ki se izvaja v nasprotju z gradbenim dovoljenjem in ne gre za dopustna odstopanja v skladu s 66. členom tega zakona (tretji odstavek 4. člena tega zakona),
- ne vpiše dopustnih manjših odstopanj v gradbeni dnevnik in ne pridobi potrditve projektanta (drugi odstavek 66. člena),
- poda izjavo v nasprotju z drugo ali tretjo alinejo drugega odstavka 68. člena zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 15.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.500 eurov do 7.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki kot vodja nadzora:

- pri graditvi istega objekta nastopa kot strokovnjak, ki opravlja naloge vodje del v imenu izvajalca ali drug posameznik, ki opravlja druge naloge izvajalca (drugi stavek tretjega odstavka 13. člena tega zakona),
- med izvajanjem gradnje ne opozori investitorja in izvajalca na nepravilnosti in ugotovitev in predlogov, kako stanje popraviti, ne vpiše v gradbeni dnevnik (prvi odstavek 64. člena tega zakona),
- če v primeru, ko kljub njegovemu opozorilu investitor oziroma izvajalec nepravilnosti ne odpravi, gradnje ne ustavi ali teh nepravilnosti ne sporoči pristojni inšpekciji (tretji odstavek 64. člena tega zakona),
- ne preveri, ali je projektant odobril dopustnost manjših odstopanj od gradbenega dovoljenja in jih ne vpiše v gradbeni dnevnik (drugi odstavek 66. člena tega zakona),
- poda izjavo v nasprotju sprvo ali drugo alinejo drugega odstavka 68. člena zakona.

101. člen (prekrški izvajalca in vodje del)

(1) Z globo od 10.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po predpisu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v razponu od 20.000 do 60.000 eurov, če kot izvajalec:

- izvaja ali izvede gradnjo, za katero ni potrebno gradbeno dovoljenje, v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom ali predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve (tretji odstavek 5. člena tega zakona),
- ne dogovori izvajanja storitve gradnje v pisni obliki (drugi odstavek 10. člena tega zakona),
- opravlja dejavnost gradbeništva in ne izpolnjuje pogojev za opravljanje te dejavnosti (14. člen tega zakona),
- za vodenje gradnje ne določi vodje del na predpisan način (prva alineja prvega odstavka 14.b člena tega zakona),
- izvaja ali izvede gradnjo brez pravnomočnega oziroma dokončnega gradbenega dovoljenja (druga alineja prvega odstavka 14.b člena tega zakona),
- izvaja ali izvede gradnjo v nasprotju z gradbenim dovoljenjem in ne gre za dopustna manjša odstopanja v skladu s tem zakonom (druga alineja prvega odstavka 14.b člena tega zakona),
- ne izvaja ali izvede gradnje skladno z dokumentacijo za izvedbo gradnje (druga alineja prvega odstavka 14.b člena tega zakona),
- ne zagotavlja varnosti in zdravja delavcev (šesta alineja prvega odstavka 14.b člena tega zakona),
- pri izvajanju gradnje ne poskrbi za to, da je zagotovljena varnost objekta, življenja in zdravja mimoidočih, sosednjih objektov in okolice (sedma alineja prvega odstavka 14.b člena tega zakona),
- poda izjavo v nasprotju s tretjim odstavkom 68. člena zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 15.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.500 eurov do 7.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki kot vodja del:

- ne vodi gradbenega dnevnika (druga alineja drugega odstavka 14.b člena tega zakona),
- poda izjavo v nasprotju z drugo alinejo drugega odstavka 68. člena zakona.

102. člen

(prekrški pooblaščenega inženirja s področja geodezije)

Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, če kot pooblaščen inženir s področja geodezije:

- izvede zakoličenje brez spremenjenega ali novega gradbenega dovoljenja, pa ne gre za dopustna odstopanja v skladu s 66. členom tega zakona (60. člen tega zakona),
- o izvedenem zakoličenju ne sestavi zakoličbenega zapisnika ali ga sestavi na način, da ta ne vsebuje vseh predpisanih podatkov (tretji odstavek 60. člena tega zakona).

103. člen

(prekrški v zvezi s posebnimi prepovedmi)

(1) Z globo od 10.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po predpisu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v razponu od 20.000 do 60.000 eurov, če pred izvedbo dejanj, za katera je pristojna, ne preveri, ali je v zemljiški knjigi vpisana zaznamba o prepovedi (peti odstavek 93. člena tega zakona).

(2) Z globo od 5.000 do 15.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.500 eurov do 7.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.

104. člen (posebno hudi prekrški)

Če je narava prekrška iz prve alineje prvega odstavka 98. člena, prve alineje prvega odstavka 101. člena ali devete alineje prvega odstavka 101. člena tega zakona posebno huda zaradi višine povzročene škode ali višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se kaznuje s trikratnikom predpisane globe.

105. člen (višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške po tem zakonu se v hitrem postopku lahko izreče globa v znesku, ki je višji od najnižje globe, določene po tem zakonu.

Deveti del: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

I. poglavje: Končanje postopkov

106. člen (končanje postopkov)

(1) Postopki, začeti pred začetkom uporabe tega zakona na podlagi Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13 in 19/15; v nadaljnjem besedilu: ZGO-1), se končajo po določbah ZGO-1.

(2) Ne glede na določbe ZGO-1 gradbeno dovoljenje, ki je bilo izdano na podlagi ZGO-1 in je na dan 1. 6. 2018 še veljalo, preneha veljati v petih letih od pravnomočnosti, če investitor v tem času ne vloži prijave začetka gradnje.

(3) Inšpekcijski postopki in postopki izvršbe, začeti pred začetkom uporabe tega zakona zaradi dejanja, ki v skladu z določbami tega zakona ne pomeni več kršitve, se ustavijo po uradni dolžnosti.

(4) Če je izdana odločba v skladu s V. poglavjem tega dela zakona, se inšpekcijski postopki in postopki izvršbe ustavijo po uradni dolžnosti.

(5) Postopki izdaje okoljevarstvenih soglasij, začeti na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrtA, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16; v nadaljnjem besedilu: ZVO-1) pred začetkom uporabe tega zakona, se končajo po določbah ZVO-1.

(6) Če je okoljevarstveno soglasje izdano pred začetkom uporabe tega zakona ali če se v skladu s prejšnjim odstavkom izda po začetku uporabe tega zakona, se postopek izdaje gradbenega dovoljenja, začel po začetku uporabe tega zakona, vodi po določbah II. poglavja četrtega dela tega zakona, pri čemer se v teh primerih ob spremembi okoljevarstvenega soglasja uporablja 61.a in 62. člen ZVO-1.

(7) Postopki izdaje soglasij, določenih v drugem odstavku 112. člena tega zakona, začeti pred začetkom uporabe tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih in se z dnem njihove izdaje štejejo za mnenja po tem zakonu.

II. Poglavje: **Uskladitev pristojnosti**

107. člen

(uskladitev postopkov za objekte z vplivi na okolje)

(1) Do uskladitve Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16 in 41/17) s tem zakonom je za vodenje integralnega postopka v skladu s tem zakonom pristojno ministrstvo, razen predhodnega postopka in izdajanja predhodnih informacij v skladu s predpisom, ki ureja varstvo okolja, za katere je pristojna Agencija Republike Slovenije za okolje.

(2) Do uskladitve ZVO-1 s tem zakonom je Agencija Republike Slovenije za okolje obvezni mnenjedajalec v integralnem postopku za mnenja glede emisij v tla, vode, zrak, hrupa, svetlobnega onesnaževanja, elektromagnetnega sevanja, vibracij, podnebnih sprememb in ravnanja z odpadki.

108. člen

(prehodno obdobje za začetek izvajanja nalog občinske inšpekcije)

Če na dan začetka uporabe tega zakona občina nima občinske inšpekcije ali za namen inšpekcijskega nadzora ni ustanovljena skupna občinska uprava, opravljajo inšpekcijski nadzor iz drugega odstavka 8. člena tega zakona do ustanovitve občinske inšpekcije ali skupne občinske uprave gradbeni inšpektorji, vendar najpozneje do 1. januarja 2020.

III. poglavje: **Uskladitev občinskih odlokov**

109. člen

(uskladitev občinskih odlokov)

Občinski odloki se uskladijo s tem zakonom v petih letih od uveljavitve tega zakona.

IV. poglavje: Druge uskladitve

110. člen

(prehodno obdobje do vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema)

(1) Določbe 9. člena tega zakona glede elektronskega poslovanja, drugega odstavka 55. člena tega zakona, šestega odstavka 57. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na javno objavo v prostorskem informacijskem sistemu, in določbe 76. člena tega zakona se začnejo uporabljati z dnem vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema.

(2) Do dneva vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema se vloge po tem zakonu vlagajo pri pristojnemu upravnemu organu za gradbene zadeve v pisni obliki.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena se do dneva vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema dokumentacija za izvedbo gradnje vložita samo na elektronskem nosilcu.

(4) Dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, dokumentacija izvedenih del ter dokazilo o zanesljivosti objekta, na podlagi katerih je bilo izdano gradbeno oziroma uporabno dovoljenje v postopku, začetem pred dnem vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema, mora lastnik objekta oziroma njegov pravni naslednik hraniti, dokler objekt stoji oziroma do njegove odstranitve, če ni s posebnimi predpisi za nekatere vrste objektov določeno, da jih je treba hraniti trajno. Dokumentacija se lahko hrani na papirju, elektronskem mediju ali mikrofilmu. Za objekt, v katerem je določen upravnik, mora hraniti dokumentacijo iz prvega stavka tega odstavka upravnik objekta.

(5) Dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, vodilno mapo dokazila o zanesljivosti in dokumentacijo za pridobitev uporabnega dovoljenja, na podlagi katerih je bilo izdano gradbeno oziroma uporabno dovoljenje v postopku, začetem pred dnem vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema, mora pristojni upravni organ hraniti deset let po izdaji dovoljenja.

(6) Če sta s tem zakonom predvideni seznanjanje in obveščanje mnenjedajalcev, gradbene inšpekcije in drugih organov, se ti do dneva vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema obveščajo po elektronski poti.

(8) Do dneva vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema se integralno dovoljenje javno objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za graditev in e-upravi.

112. člen

(uskladitve z drugimi predpisi)

(1) Z dnem začetka uporabe tega zakona se ne glede na posebne predpise soglasja, dovoljenja ali druge oblike odobritve nameravane gradnje (v nadaljnjem besedilu: odobritve), izdane za potrebe postopka izdaje gradbenega dovoljenja, štejejo za mnenja v skladu s tem zakonom, s čimer je izpolnjena obveznost pridobitve odobritve po posebnem predpisu.

(2) Odobritve iz prejšnjega odstavka so:

1. kulturnovarstveno soglasje za posege na podlagi 28. do 30. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16);
2. naravovarstveno soglasje na podlagi 105. in 105.a člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14);
3. vodno soglasje na podlagi 150. do 153.a člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15);
4. soglasje za gradnjo jedrskega in sevalnega objekta na podlagi 68. in 69. člena Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08 – ZVO-1B, 60/11 in 74/15);
5. soglasje za gradnjo v gozdnem prostoru na podlagi 21. in 24. člena Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16);
6. soglasje za gradnjo in druge posege na območju ribiškega okoliša na podlagi 19. člena Zakona o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06);
7. soglasje za gradnjo velikih obratov za rejo živine na podlagi 17. člena Zakona o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR in 45/15);
8. soglasje za gradnjo objekta pod veterinarskim nadzorom na podlagi 25. točke 78. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C in 40/14 – ZIN-B);
9. soglasje za posege v okolje divjadi na podlagi 30. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08 in 46/14 – ZON-C);
10. soglasje za gradnjo na območju mejnega prehoda na podlagi 25. člena Zakona o nadzoru državne meje (Uradni list RS, št. 35/10 – uradno prečiščeno besedilo, 15/13 – ZNPPol in 5/17);
11. soglasje za gradnjo objektov v prosti coni na podlagi 38. člena Zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije (Uradni list RS, št. 32/16);
12. soglasje za gradnjo nekaterih objektov z vidika upoštevanja obrambnih potreb na podlagi 28. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo in 95/15);
13. soglasje za gradnjo z vidika varovanja javnih cest na podlagi 66., 68., 70., 97. in 99. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US in 46/15);
14. soglasje za gradnjo z vidika varovanja železnic na podlagi 16., 45. in 46. člena Zakona o varnosti v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 56/13 – uradno prečiščeno besedilo, 91/13, 82/15, 84/15 – ZZelP-J, 85/16 in 41/17);
15. soglasje za gradnjo z vidika varovanja letališč na podlagi 97., 98., 101., 112., 114. in 119. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/10 – uradno prečiščeno besedilo in 46/16);
16. soglasje za gradnjo z vidika varnosti plovbe na podlagi 10. člena Zakona o plovbi po celinskih vodah (Uradni list RS, št. 30/02, 29/17 – ZŠpo-1 in 41/17 – PZ-G) in 64. člena Pomorskega zakonika (Uradni list RS, št. 62/16 – uradno prečiščeno besedilo in 41/17);
17. soglasja v zvezi z energetskimi sistemi, in sicer: soglasje za priključitev objektov na elektroenergetski sistem na podlagi 147. člena, soglasje za priključitev objektov na sistem zemeljskega plina na podlagi 270. člena, soglasje za priključitev objektov na sistem toplote in drugih energetskih plinov iz zaključenih distribucijskih sistemov na podlagi 306. člena in soglasje z vidika varovanja energetskih sistemov na podlagi 465. in 467. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15);
18. soglasje za gradnjo v mejah rudniškega prostora na podlagi 65. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo) in
19. soglasje za gradnjo z vidika varovanja žičnic na podlagi tretjega odstavka 61. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13 in 33/14).

(3) Z dnem začetka uporabe tega zakona odobritve, ki so določene v prostorskih izvedbenih aktih, za izdajo dovoljenj po tem zakonu niso potrebne, razen če je z zakonom določeno drugače.

(4) Do uskladitve predpisov, ki urejajo ohranjanje narave, s tem zakonom izdaja mnenje iz 2. točke drugega odstavka tega člena Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, pri čemer se presoja sprejemljivosti opravi v postopku izdaje gradbenega dovoljenja.

(5) Do uskladitve predpisov, ki urejajo vode, s tem zakonom izdaja mnenje iz 3. točke drugega odstavka tega člena Direkcija Republike Slovenije za vode.

(6) Do uskladitve posebnih predpisov se ukrepi pristojnih inšpekcij, ki so s temi predpisi določeni zaradi nepridobitve odobritev ali neizpolnjevanja pogojev, določenih v odobritvah, uporabljajo za izvajanje pristojnosti teh inšpekcij v skladu z določbo četrtega odstavka 8. člena tega zakona.

(7) Do uskladitve predpisa, ki ureja kmetijska zemljišča, s tem zakonom se za izvajanje 3.čla člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16 in 27/17 – ZKme-1D) še naprej uporablja Uredba o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (Uradni list RS, št. 18/13, 24/13 in 26/13).

(8) Ne glede na določbe posebnih predpisov, ki določajo obveznost pridobitve uporabnega dovoljenja za objekte, za katere po tem zakonu ni predpisana pridobitev uporabnega dovoljenja, pridobitev uporabnega dovoljenja ni obvezna.

(9) Odobritve, izdane pred začetkom uporabe tega zakona v skladu s predpisi iz drugega odstavka tega člena, se štejejo za mnenja, z rokom veljavnosti dveh let od njihove pravnomočnosti, če v odobritvi ali predpisu ni določeno drugače.

(10) Z začetkom uporabe tega zakona se sedmi odstavek 51.a člena ZVO-1 uporablja tako, da upravni organ za gradbene zadeve, pri katerem je vložena zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja, v primeru posegov, za katere je po zakonu, ki ureja varstvo okolja, predpisan predhodni postopek, preveri, ali je ministrstvo, pristojno za varstvo okolja o tem, da presoja vplivov na okolje ni potrebna, izdalo sklep. Če pristojni upravni organ za gradbene zadeve ugotovi, da ministrstvo, pristojno za varstvo okolja za nameravani poseg v okolje ni izdalo sklepa, da zanj presoja vplivov na okolje ni potrebna, se vloga za izdajo gradbenega dovoljenja zavrže. Če je v predhodnem postopku izdan sklep, da je za poseg potrebna presoja vplivov na okolje, se izvede integralni postopek v skladu z določbami tega zakona.

(11) Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja v postopkih iz petega odstavka 106. člena tega zakona.

V. poglavje: **Legalizacija izvedenih gradenj pred uveljavitvijo zakona**

112.a člen (splošno)

(1) Če so bili objekti ali deli objekta zgrajeni v različnih časovnih obdobjih, ki so mejniki za način legalizacije po zakonu, se za posamezne objekte ali dele objekta vodi en postopek ob upoštevanju določb, ki veljajo za ta objekt ali del objekta.

(2) Rok za pritožbo zoper odločbe, ki so izdane na podlagi določb tega poglavja, je 8 dni.

1. Legalizacija neskladnega objekta v okviru dopustnih odstopanj od gradbenega dovoljenja po tem zakonu

113. člen
(dopustna odstopanja pri neskladnih objektih)

(1) Če je bila gradnja z dopustnimi odstopanji iz 66. člena tega zakona izvedena pred uveljavitvijo tega zakona, se lahko pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve vloži zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja v skladu s tem zakonom.

(2) Z dnem dokončnosti uporabnega dovoljenja iz prejšnjega odstavka se šteje, da objekt ni nelegalen ali neskladen.

(3) Za pripravo dokumentacije, ki se priloži zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja iz prvega odstavka tega člena, se uporabljajo predpisi, ki so veljali v času gradnje objekta, ali predpisi, veljavni v času izdaje uporabnega dovoljenja, če je to za vlagatelja zahteve za legalizacijo ugodneje.

2. Legalizacija neskladnega objekta zunaj okvirov dopustnih odstopanj od gradbenega dovoljenja po tem zakonu, nelegalnega objekta ali neskladne uporabe objekta

114. člen
(zahteva za legalizacijo)

(1) Če je stavba ali del stavbe ali rekonstrukcija stavbe vsaj do faze grobih gradbenih del izvedena pred uveljavitvijo tega zakona ali če je gradbeno inženirski objekt dokončan in pomeni nelegalen ali neskladen objekt ali neskladno uporabo objekta zunaj okvirov dopustnih odstopanj od gradbenega dovoljenja po tem zakonu, se lahko pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve v petih letih od uveljavitve tega zakona vloži zahteva za legalizacijo.

(2) Za postopek odločanja o zahtevi iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo izdajo gradbenega dovoljenja, če v tem podpoglavju ni določeno drugače.

- (3) Zahteva za legalizacijo vsebuje:
- podatke o vlagatelju zahteve (osebno ime ali firmo in prebivališče ali sedež vlagatelja);
 - dokazilo o obstoju gradnje in podatke o gradnji, ki je predmet zahteve (številka parcele oziroma parcel, na katerih objekt stoji, katastrska občina in hišna številka stavbe, če je določena);
 - dokazilo iz 3. točke drugega odstavka, tretjega in četrtega odstavka 35. člena tega zakona, če vlagatelj zahteve za legalizacijo v zemljiški knjigi ni vpisan kot lastnik ali imetnik stvarne pravice, ki mu daje pravico graditi na tuji nepremičnini;
 - mnenja mnenjedajalcev in
 - dokumentacijo za legalizacijo, izdelano v skladu z določbami 115. člena tega zakona.

115. člen
(dokumentacija za legalizacijo)

- (1) Dokumentacija za legalizacijo vsebuje:
- osebno ime in naslov ter podpis pooblaščenega arhitekta in inženirja, ki je izdelal dokumentacijo za legalizacijo,

- zemljiškokatastrski prikaz, če je objekt evidentiran, oziroma geodetski načrt z vrisanim objektom, če ta še ni evidentiran, kadar evidentiranje zahtevajo predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin,
- opis objekta, podatke o bruto tlorisni površini objekta, vrsto objekta in pri stavbah ter gradbeno inženirskih objektih klasifikacijsko številko v skladu s predpisom, ki ureja uvedbo in uporabo enotne klasifikacije vrst objektov, ter navedbo parcelnih števil za zemljiške parcele, na katerih se nahaja objekt,
- podatke o prostorskem aktu in opis skladnosti z njim,
- razvrstitev objekta glede na njegov namen v skladu s predpisom, ki ureja enotno klasifikacijo vrst objektov glede na njihov namen,
- če gre za nadzemni objekt, najmanj štiri fotografije, ki prikazujejo objekt z vseh strani neba, pri stavbah pa tudi vseh fasad stavbe,
- posnetek obstoječega stanja izvedenega objekta: pri stavbah v merilu 1:100, pri drugih vrstah objektov pa 1: 200 (priključki na komunalno opremo, tlorisi, prerezi in pogledi na vse fasade pri stavbah oziroma drugi posnetki, potrebni za prikaz objekta, če gre za gradbeni inženirski objekt), ki ustreza dejanskemu stanju na terenu.

(2) Dokumentacijo za legalizacijo podpiše projektant in pooblaščen arhitekt ali inženir iz stroke, ki pri gradnji glede na vrsto gradnje, klasifikacijo objekta in okoliščine gradnje prevladuje in je bil v času izdelave dokumentacije za legalizacijo vpisan v imenik pristojne poklicne zbornice.

116. člen (postopek legalizacije)

(1) Ko je zahteva za legalizacijo vložena, pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda odločbo o odmeri nadomestila za degradacijo in uzurpacijo v skladu z določbami tega zakona, razen če je bilo to nadomestilo že plačano.

- (2) Zahtevi za legalizacijo se ugotovi, če:
- je objekt skladen z veljavnimi predpisi ali s predpisi, ki so veljali v času začetka gradnje, ki je predmet legalizacije;
 - je dokumentacijo za legalizacijo podpisal pooblaščen arhitekt ali inženir, ki je bil v času izdelave dokumentacije vpisan v imenik pristojne poklicne zbornice, ter je njen sestavni del njegova podpisana izjava, da so izpolnjene zahteve iz 15. člena tega zakona po veljavnih predpisih ali predpisih, ki so veljali v času začetka gradnje;
 - so bila pridobljena mnenja mnenjedajalcev, da izvedena gradnja izpolnjuje pogoje po veljavnih predpisih ali predpisih, ki so veljali v času začetka gradnje;
 - je bil plačan komunalni prispevek oziroma so bile na drug zakonit način izpolnjene investitorjeve obveznosti v zvezi s plačilom komunalnega prispevka;
 - je izkazana pravica graditi v skladu s 35. členom tega zakona;
 - je stavba, ki je predmet zahteve, evidentirana v katastru stavb in objekt gospodarske javne infrastrukture evidentiran v katastru gospodarske javne infrastrukture, ali je predloženo dokazilo, da je vložena vloga za evidentiranje vključno z elaboratom;
 - je zagotovljena minimalna komunalna oskrba objekta v skladu z določbami tega zakona in
 - je objekt dokončan.

(3) Velja, da je objekt skladen s predpisi, ki so veljali v času gradnje tudi, če je bilo zanj pridobljeno lokacijsko dovoljenje in objekt od njega bistveno ne odstopa. (4) Postopek legalizacije se prekine, dokler vlagatelj s potrdilom o plačilu ne dokaže, da je plačal odmerjeno nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo. Če ni plačano v 30 dneh od pravnomočnosti odločbe o odmeri nadomestila, se zahteva za legalizacijo zavrže. Če je

odobreno obročno odplačilo, se postopek legalizacije nadaljuje, ko vlagatelj s potrdilom o plačilu dokaže, da je plačal prvi obrok nadomestila za degradacijo in uzurpacijo .

(5) Če objekt ali del objekta ni dokončan in zato ni mogoče podati izjave iz druge alineje drugega odstavka tega člena, se postopek izdaje odločbe o legalizaciji prekine do predložitve izjave, vendar ne več kot za eno leto.

(6) Ne glede na izrečen inšpekcijski ukrep o ustavitvi gradnje in odstranitvi zgrajenega objekta sme investitor objekta iz prvega odstavka 114. člena tega zakona pred izdajo odločbe o zahtevi za legalizacijo objekt dokončati, če je občina podala pozitivno mnenje o skladnosti zgrajenega objekta s prostorskim izvedbenim aktom, ki se šteje za mnenje mnenjedajalca iz tretjega odstavka 114. člena tega zakona.

(7) Če iz mnenja občine izhaja, da zgrajen objekt ni v skladu s prostorskim izvedbenim aktom, lahko občina zahteva, da investitor da pobudo za izvedbo lokacijske preveritve za namen omogočanja legalizacije.

(8) Ne glede na drugo alinejo četrtega odstavka tega člena podpis ter izjava pooblaščenega arhitekta in inženirja ni potrebna pri nezahtevnih objektih in spremembi namembnosti.

(9) Odločba o zahtevi za legalizacijo se izda v 90 dneh od vložitve zahteve za legalizacijo.

(10) Z dnem dokončnosti odločbe iz prejšnjega odstavka se šteje, da objekt ni nelegalen ali neskladen in da ima uporabno dovoljenje v skladu s tem zakonom.

(11) Legalizacija objekta ni mogoča za objekt, ki je zgrajen po 30. aprilu 2004, če gre za objekt z vplivi na okolje ali objekt, za katerega je obvezna presoja sprejemljivosti, razen če je bilo za objekt izdano pravnomočno okoljevarstveno soglasje oziroma pravnomočno naravovarstveno soglasje z opravljeno presojo sprejemljivosti.

3. Objekti daljšega obstoja

117. člen (objekti daljšega obstoja)

(1) Za objekt, njegovo rekonstrukcijo ali del objekta, ki je bil zgrajen brez gradbenega dovoljenja ali v nasprotju z njim in od tega datuma obstaja v bistveno enakem obsegu in bistveno enake namembnosti na istem mestu in je, če gre za stavbo, evidentiran v katastru stavb, ali če gre za objekt gospodarske javne infrastrukture, v katastru gospodarske javne infrastrukture, se lahko na zahtevo investitorja, lastnika ali imetnika stavbne pravice izda dovoljenje za objekt daljšega obstoja. Objekt je v bistveno enakem obsegu, če se njegova bruto prostornina od 1.1. 1998 do uveljavitve tega zakona ni povečala za več kot 20 % ali se je zmanjšala. Povečanje ne sme obsegati izvedbe novega nadstropja pri stavbah.

(2) V zahtevi za izdajo dovoljenja za objekt daljšega obstoja se navedeta podatek o priključkih na komunalno infrastrukturo in podatek o namembnosti objekta in priložijo:

- dokazilo iz 3. točke drugega odstavka, tretjega ali četrtega odstavka 35. člena tega zakona, če v zemljiški knjigi ni vpisan kot lastnik ali imetnik stvarne pravice, ki mu daje pravico graditi na tuji nepremičnini;
- posnetek obstoječega stanja (tloris, prerez in dimenzije objekta, pri stavbah tudi pogled in tlorise vseh etaž z osnovnimi merami prostorov ter seznamom prostorov s površinami),

- dokazilo o daljšem obstoju objekta.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena se dovoljenje za objekt daljšega obstoja ne izda, če gre za nevaren objekt, za katerega je bil izrečen inšpekcijski ukrep.

(4) V postopku izdaje dovoljenja za objekt daljšega obstoja se preverjajo dejstva iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena. Za izdajo dovoljenja za objekt daljšega obstoja je treba plačati komunalni prispevek oziroma dokazati, da so na drug zakonit način izpolnjene investitorjeve obveznosti v zvezi s plačilom komunalnega prispevka, ter plačati nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo v skladu z 92. členom tega zakona ali prvi obrok nadomestila, če je odobreno obročno odplačevanje.

(5) Stranski udeleženci iz drugega odstavka 36. člena tega zakona lahko v postopku izdaje dovoljenja za objekt daljšega obstoja nasprotujejo le obstoju dejstev iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena.

(6) Dovoljenje za objekt daljšega obstoja velja pogojno in ga pristojni upravni organ za gradbene zadeve lahko razveljavi na zahtevo vlade ali občine brez odškodninske odgovornosti, če je to potrebno zaradi zavarovanja javnega interesa po predpisih, veljavnih v času gradnje objekta, in sicer ob neposredni ogroženosti zdravja in življenja ljudi ter delov okolja v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja. Razveljavitev ni mogoča, če je ogroženost mogoče odpraviti z drugimi milejšimi sredstvi.

(7) Šteje se, da je objekt daljšega obstoja evidentiran, če je zahtevi za izdajo dovoljenja za objekt daljšega obstoja iz drugega odstavka tega člena priloženo dokazilo, da je vložena vloga za evidentiranje vključno z elaboratom.

(8) Ne glede na izdajo dovoljenja po določbah tega člena lastnik objekta ni upravičen od občine zahtevati gradnje manjkajoče komunalne opreme, če je objekt zunaj določenega območja komunalnega opremljanja.

(9) Za objekte daljšega obstoja, za katere je bilo izdano dovoljenje iz tega člena, se šteje, da niso nelegalen ali neskladen objekt in da imajo v času veljavnosti dovoljenja uporabno dovoljenje.

117.a člen **(objekti daljšega obstoja z gradbenim dovoljenjem)**

(1) Za objekt, ki je bil pred 1. 1. 1998 zgrajen skladno z gradbenim dovoljenjem, pridobi dovoljenje za objekt daljšega obstoja, če:

- je evidentiran v katastru stavb,
- zanj ni bil izrečen inšpekcijski ukrep,
- je zahtevi priložena izjava pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega inženirja, iz katere izhaja, da je objekt izveden v skladu z gradbenim dovoljenjem in dopustnimi manjšimi odstopanji.

(2) Izdajo odločbe iz prejšnjega odstavka lahko zahteva investitor objekta ali lastnik ali solastnik objekta.

(3) V postopku, ki se vodi na podlagi tega člena, ni stranskih udeležencev.

4. Posebni primeri gradbenega in uporabnega dovoljenja za obstoječe stavbe ter vračanje depozitov

117.b člen (obstoječe enostanovanjske stavbe)

(1) Šteje se, da imajo uporabno dovoljenje po tem zakonu vse enostanovanjske stavbe, ki :

- so bile zgrajene na podlagi gradbenega dovoljenja in dopustnimi manjšimi odstopanji pred 1. 6. 2018,
- zanje ni bil izrečen inšpekcijski ukrep,
- so evidentirane v katastru stavb.

(2) Lastnik objekta izkaže, da je bila enostanovanjska stavba zgrajena na podlagi gradbenega dovoljenja in dopustnimi manjšimi odstopanji pred 1. 6. 2018 z izjavo pooblaščenega arhitekta, iz katere to izhaja.

(3) Šteje se, da imajo uporabno dovoljenje po tem zakonu tudi stanovanjske stavbe, ki so bile zgrajene kot enostanovanjske na podlagi gradbenega dovoljenja, pa je bila na njih do uveljavitve tega zakona etažna lastnina ali delitev stavbe na dele stavbe vzpostavljena na podlagi sodne odločbe, če so z dnem uveljavitve tega zakona v uporabi, zanje ni bil izrečen inšpekcijski ukrep in so evidentirane v katastru stavb. Pogoji, da je bila stavba zgrajena na podlagi gradbenega dovoljenja lastnik izkaže na način iz prejšnjega odstavka.

(4) V postopku, ki se vodi na podlagi tega člena, ni stranskih udeležencev.

(5) Na zahtevo lastnika ali enega od lastnikov stanovanjske stavbe iz tega člena pristojni upravni organ za gradbene zadeve ob izpolnjevanju pogojev iz prvega ali tretjega odstavka, izda odločbo, da ima stavba uporabno dovoljenje po samem zakonu.

118. člen (domneva izdanega gradbenega in uporabnega dovoljenja po ZGO-1)

(1) Šteje se, da imajo objekti ali deli objekta, ki izpolnjujejo pogoje iz 197. in 198. člena ZGO-1 ali pogoje iz 124. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 126/07), pridobljeno gradbeno in uporabno dovoljenje po tem zakonu, o čemer se na zahtevo stranke izda odločba.

(2) Zadostuje, da stranka izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka dokaže z verjetnostjo.

(3) V postopku, ki se vodi na podlagi tega člena, ni stranskih udeležencev.

119. člen (vračanje vplačanih depozitov)

(1) Za depozite, vplačane na podlagi 11. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list RS, št. 18/93 in 47/93), je treba zahtevo za vračilo depozita vložiti najkasneje v dveh letih od začetka uporabe tega zakona.

(2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka vračilo vplačanih depozitov ni več mogoče. Vplačana sredstva postanejo dohodek Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, namenjena gradnji neprofitnih stanovanj.

(3) Za potrebe vračanja depozitov iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo določbe Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list RS, št. 18/93 in 47/93).

VI. poglavje: **Pridobljene pravice**

120. člen

(pridobljene pravice izvajalcev, vodij del in gradbenih inšpektorjev)

(1) Izvajalci, ki so do začetka uporabe tega zakona opravljali dejavnost gradbeništva in ne izpolnjujejo pogojev za opravljanje dejavnosti po tem zakonu, se morajo uskladiti s 14. členom tega zakona v roku dveh let od začetka uporabe tega zakona.

(2) Osebe, ki lahko ob začetku uporabe tega zakona na podlagi ZGO-1 nastopajo kot odgovorni vodje del ali odgovorni vodje posameznih del, morajo podati vlogo za vpis v imenik vodij del za tisto stroko, s področja katere imajo opravljen strokovni izpit po ZGO-1 in za objekte iste stopnje zahtevnosti kot po ZGO-1, pri čemer morajo predložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za vpis v imenik vodij del v skladu z določili tega zakona. Če posamezniki ne vložijo vloge za vpis v roku dveh let po začetku uporabe tega zakona, izgubijo že pridobljene pravice.

(3) Osebe, ki so na dan začetka uporabe tega zakona vpisane v imenik pooblaščenih inženirjev pri Inženirski zbornici Slovenije in imajo samo strokovni izpit za odgovorno vodenje del, Inženirska zbornica Slovenije vpiše v imenik vodij del v skladu s 14. členom tega zakona in jim izda pooblastilo za tisto stroko, za katero so opravili strokovni izpit, če predložijo dokazilo o zaposlitvi in dokazilo o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za škodo skladno z zahtevami tega zakona. Če navedenih dokazil v šestih mesecih od začetka uporabe tega zakona ne predložijo, jim pooblastilo za vodenje del miruje.

(4) Gradbeni inšpektorji, ki na dan začetka uporabe tega zakona izpolnjujejo pogoje po dosedanjih predpisih, nadaljujejo z delom kot gradbeni inšpektorji po določbah tega zakona.

VII. poglavje: **Izvršilni predpisi**

121. člen

(izvršilni predpisi)

(1) Izvršilni predpisi iz tretjega in četrtega odstavka 3. člena, osmega odstavka 29. člena, osmega odstavka 35. člena, petega odstavka 63. člena, sedmega odstavka 68. člena in 74. člena tega zakona se izdajo v petih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Drugi predpisi, ki določajo obveznost izdelave in vsebino projektne dokumentacije za gradnjo, se morajo uskladiti z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdatimi podzakonskimi predpisi do 1. maja 2019.

(3) Akt iz desetega odstavka 29. člena tega zakona v soglasju z ministrom sprejmeta pristojni poklicni zbornici v petih mesecih od uveljavitve izvršilnega predpisa iz osmega odstavka 29. člena tega zakona.

122. člen **(prenehanje veljavnosti in uporabe izvršilnih predpisov)**

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:
- Uredba o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (Uradni list RS, št. 18/13, 24/13 in 26/13),
 - Uredba o klasifikaciji vrst objektov in objektih državnega pomena (Uradni list RS, št. 109/11),
 - Pravilnik o projektni dokumentaciji (Uradni list RS, št. 55/08),
 - Pravilnik o obrazcih za pridobitev gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt (Uradni list RS, št. 38/08),
 - Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/13 in 49/13) in
 - Pravilnik o dokazilu o zanesljivosti objekta (Uradni list RS, št. 55/08).

(2) Predpisi iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do uveljavitve predpisov, izdanih na podlagi tega zakona.

- (3) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:
- 10. člen Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov (Uradni list RS, št. 101/05),
 - 15. člen Pravilnika o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 41/09 in 2/12),
 - 13. člen Pravilnika o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 28/09 in 2/12),
 - 15. člen Pravilnika o požarni varnosti v stavbah (Uradni list RS, št. 31/04, 10/05, 83/05, 14/07 in 12/13),
 - 19. člen Pravilnika o zaščiti stavb pred vlago (Uradni list RS, št. 29/04) in
 - 31. člen Pravilnika o prezračevanju in klimatizaciji stavb (Uradni list RS, št. 42/02, 105/02 in 110/02 – ZGO-1).

(4) Določbe iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do uskladitve zakonov, s katerimi se v skladu s tretjim odstavkom 8. člena tega zakona ureja pristojnost inšpektorjev na posameznem delovnem področju, s tem zakonom.

(5) Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati Pravilnik o tehničnih normativih za projektiranje in izvajanje zaključnih del v gradbeništvu (Uradni list SFRJ, št. 21/90, Uradni list RS, št. 14/99, 42/02, 125/03, 110/05 – popr. in 29/04).

(6) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Odredba o seznamu izdanih tehničnih smernic (Uradni list RS, št. 28/14).

123. člen **(podaljšanje veljavnosti izvršilnih predpisov)**

(1) Kot predpisi, izdani na podlagi prvega odstavka 24. člena tega zakona, ob upoštevanju prejšnjega člena še naprej veljajo naslednji izvršilni predpisi:

- Pravilnik o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov (Uradni list RS, št. 101/05),
- Odredba o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva skladnost z zahtevami Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov (Uradni list RS, št. 8/11),

- Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 41/09 in 2/12),
- Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 28/09 in 2/12),
- Pravilnik o požarni varnosti v stavbah (Uradni list RS, št. 31/04, 10/05, 83/05, 14/07 in 12/13),
- Pravilnik o zaščiti stavb pred vlago (Uradni list RS, št. 29/04) in
- Pravilnik o prezračevanju in klimatizaciji stavb (Uradni list RS, št. 42/02, 105/02 in 110/02 – ZGO-1),
- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb (Uradni list RS, št. 97/03, 33/07 – ZPNačrt, 77/09 – odl. US),
- Pravilnik za vgradnjo kurilnih naprav (Uradni list RS, št. 100/13),
- Pravilnik o zaščiti pred hrupom v stavbah (Uradni list RS, št. 10/12),
- Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev stanovanjskih stavb in stanovanj (Uradni list RS, št. 1/11),
- Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 52/10),
- Pravilnik o tehničnih zahtevah za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivi (Uradni list RS, št. 111/09),
- Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati bivalne enote, namenjene začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb (Uradni list RS, št. 123/04).

(2) Pravilnik o javnih natečajih za izbiro strokovno najprimernejših rešitev prostorskih ureditev in objektov (Uradni list RS, št. 108/04, 114/06 – ZUE, 33/07 – ZPNačrt in 57/12 – ZGO-1D) še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi devetega odstavka 29. člena tega zakona.

(3) Uredba o kriterijih za izračunavanje višine nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora in o načinu njegovega plačila (Uradni list RS, št. 33/03, 79/09 in 6/14) še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi sedmega odstavka 92. člena tega zakona.

(4) Pravilnik o obliki tehničnih smernic za projektiranje, gradnjo in vzdrževanje objektov (Uradni list RS, št. 54/03) še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi šestega odstavka 26. člena tega zakona.

(5) Pravilnik o gradbiščih (Uradni list RS, št. 55/08 in 54/09 – popr.) še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi petega odstavka 65. člena tega zakona.

124. člen **(podaljšanje uporabe izvršilnih predpisov)**

Do začetka uporabe predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, se še naprej uporabljajo naslednji predpisi:

- Pravilnik o tehničnih predpisih za vzdrževanje jeklenih konstrukcij med eksploatacijo pri jeklenih nosilnih konstrukcijah (Uradni list SFRJ, št. 6/65),
- Pravilnik o tehničnih predpisih za pregled in preizkušanje jeklenih nosilnih konstrukcij (Uradni list SFRJ, št. 6/65 in Uradni list RS, št. 52/00 – ZGPro),
- Pravilnik o tehničnih normativih za naprave za avtomatično zapiranje protipožarnih vrat ali loput (Uradni list SFRJ, št. 35/80 in Uradni list RS, št. 52/00 – ZGPro in 83/05), razen 7. do 10. člena,
- Pravilnik o tehničnih normativih za elektroenergetske naprave nazivne napetosti od 10kV za obratovanje pod napetostjo 20 kV (Uradni list SFRJ, št. 10/79),
- Pravilnik o tehničnih normativih in pogojih za projektiranje in izvajanje električnih postrojev v prostorih, v katerih se dela z eksplozivi (Uradni list SFRJ, št. 17/74),

- Pravilnik o tehničnih normativih za zaščito elektroenergetskih postrojev pred prednapetostjo (Uradni list SFRJ, št. 7/71 in 44/76).

VIII. poglavje: **Prenehanje in začetek veljavnosti zakona**

125. člen (prenehanje veljavnosti in uporabe zakonov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13 in 19/15), uporablja pa se do začetka uporabe tega zakona.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati 30. člen ter 5., 6. in 7. točka prvega odstavka 61. člena Zakona varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 in 83/12), uporabljajo pa se do začetka uporabe predpisa iz osmega odstavka 29. člena tega zakona.

(3) Z dnem začetka uporabe zakona se preneha uporabljati 92. člen Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo) v delu, ki se nanaša na obveznost določanja načina uporabe nekovinske mineralne surovine v izreku gradbenega dovoljenja.

(4) Z začetkom uporabe tega zakona se v postopkih izdaje gradbenega dovoljenja v integralnem postopku v skladu s tem zakonom prenehajo uporabljati:

- šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek 61. člena ZVO-1,
- 61.a člen ZVO-1,
- 62. člen ZVO-1, razen sedmega odstavka, in
- drugi odstavek 63. člena.

(5) Z uveljavitvijo tega zakona prenehajo veljati tretji odstavek 69. člena, četrti odstavek 82. člena in tretji odstavek 86. člena ZVO-1, uporabljajo pa se do začetka uporabe tega zakona.

126. člen (začetek veljavnosti in uporabe zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. junija 2018.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

AA. člen (dokončanje postopkov)

(1) Postopki za izdajo dovoljenj in legalizacijskih odločb, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah tega zakona.(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se postopki za pridobitev gradbenih dovoljenj za spremembo namembnosti zaradi katere se objekt razvrsti v višjo vrsto zahtevnosti, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, končajo po določbah Gradbenega zakona (Uradni list RS, št.

61/2017 in 72/17-popr). Za takšne spremembe namembnosti se tudi glede prijave začetka gradnje in pridobitve uporabnega dovoljenja upoštevajo določbe do sedaj veljavnega zakona, če je bilo gradbeno dovoljenje pridobljeno ali je bila zahteva podana pred uveljavitvijo tega zakona.

(3) Inšpekcijski postopki in postopki izvršbe, ki so bili začeti na podlagi določb Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/2017 in 72/17-popr) se končajo po določbah tega zakona.

(4) Postopki za izdajo predodločbe, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah do sedaj veljavnega zakona.

(5) Odločitve in pogoji, o katerih je pravnomočno odločeno v predodločbi, s katero se ugotovi zahtevi, so pri odločanju o izdaji gradbenega dovoljenja zavezujoči.

(6) Predodločba neha veljati, če v dveh letih od njene pravnomočnosti ni vložena popolna zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja.

(7) Predodločba se razveljavi:

- s pravnomočnostjo gradbenega dovoljenja, ali
- če je zahteva za gradbeno dovoljenje pravnomočno zavrnjena.

(8) Če so bile za isto zemljišče predodločbe izdane več vlagateljem, se o izdaji vsake predodločbe pisno obvestijo pridobitelji že izdanih predodločb. S pravnomočnostjo prvega gradbenega dovoljenja za isto zemljišče se razveljavijo predodločbe drugih pridobiteljev. Razveljavijo se s posebno odločbo, ki se izda po pravnomočnosti gradbenega dovoljenja in vroči imetnikom izdanih predodločb.

(9) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve na predlog občine ali države predodločbo odpravi, če je ta v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom ali predpisom, uveljavljenim po njeni izdaji, in je s tem ogrožen javni interes ali če je to potrebno zaradi spremembe predpisov, potrebnih za uskladitev s predpisi Evropske unije. Imetnik predodločbe, ki utrpí škodo zaradi odprave predodločbe, ima pravico do povračila celotne škode.

(10) Postopki odmere nadomestila za degradacijo in uzurpacijo, ki so se začeli na podlagi odločbe gradbenega inšpektorja, in postopki, ki se nanašajo na neskladne gradnje, se ustavijo. Če odločba o odmeri nadomestila ob uveljavitvi tega zakona še ni dokončna, se odpravi in postopek ustavi.

AB. člen **(preprečitev podvajanja)**

(1) Če nosilec nameravanega posega v okolje, ki ga predstavlja objekt z vplivi na okolje, na katerega zahtevo na Agenciji RS za okolje že teče postopek za izdajo okoljevarstvenega soglasja za nameravani poseg, začel pred začetkom veljavnosti tega zakona, kot investitor vloži zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja, ki se vodi v integralnem postopku po določbah tega zakona, se postopek za izdajo okoljevarstvenega soglasja po uradni dolžnosti prekine in nadaljuje kot postopek za izdajo pisnega mnenja o sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika njene pristojnosti, ko organ za gradbene zadeve v skladu z 52. in 107. členom tega zakona tako zaprosilo posreduje Agenciji RS za okolje.

(2) Agencija RS za okolje pri izdaji mnenja iz 52. in 107. člena zakona upošteva stanje postopka za izdajo okoljevarstvenega soglasja kakršno je do trenutka prejema zaprosila pristojnega organa iz prejšnjega odstavka.

(3) Če je bil v primeru iz prvega odstavka tega člena v postopku pred Agencijo RS za okolje že opravljen postopek določen v 59. členu Zakona o varstvu okolja, se v integralnem postopku že opravljena dejanja ne ponovijo.

(4) Če se poročilo o vplivih na okolje predloženo v zahtevi za izdajo okoljevarstvenega soglasja razlikuje od poročila o vplivih na okolje predloženo v integralnem postopku morajo biti vse spremembe jasno razvidne.

(5) Stranski udeleženci v postopku za izdajo okoljevarstvenega soglasja lahko pridobijo status stranskega udeleženca v skladu s pravili tega zakona.

AC. člen **(elaborati in študije v drugih predpisih)**

(1) Ne glede na določbe drugih predpisov so z dnem začetka uporabe tega zakona elaborati, načrti ali druge oblike študij, ki se jih v skladu s posebnimi predpisi prilaga h projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja ali v postopkih izdaje gradbenega dovoljenja, sestavni del dokumentacije za izvedbo.

- (2) Elaborati, načrti in druge oblike študij iz prejšnjega odstavka so:
- načrt gospodarjenja z gradbenimi odpadki, kot ga določa prvi odstavek 5. člena Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08),
 - študija izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo, kot jo določa 332. člen Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 in 65/20),
 - strokovna ocena vplivov emisije snovi v zrak iz naprave, kot jo določa tretji odstavek 45. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09 in 50/13),
 - strokovna ocena o vplivih vira svetlobe na okolje, kot jo določa tretji odstavek 20. člena Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10 in 46/13),
 - strokovna ocena skladnosti za obratovanje virov hrupa, kot jo določa 19. člen Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18 in 59/19),
 - konservatorski načrt, kot ga določa 29. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNorg),
 - študija in izkaz požarne varnosti, kot ju določa Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/13, 49/13 in 61/17 – GZ),
 - elaborat in izkaz o učinkoviti rabi energije v stavbah, kot ju določa Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 52/10 in 61/17 – GZ),
 - elaborat in izkaz zaščite stavbe pred hrupom v stavbah, kot ju določa Pravilnik o zaščiti pred hrupom v stavbah (Uradni list RS, št. 10/12 in 61/17 – GZ),
 - izkaz energijskih karakteristik prezračevanja stavbe, kot ga določa Pravilnik o prezračevanju in klimatizaciji stavb (Uradni list RS, št. 61/17 (glej 122. člen GZ).

AD. člen **(prenehanje veljavnosti in uporabe izvršilnih predpisov)**

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Uredba o kriterijih za izračunavanje višine nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora in o načinu njegovega plačila (Uradni list RS, št. 33/03, 79/09, 6/14 in 61/17 – GZ),
- 9. člen Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč (Uradni list RS, št. 21/11).

(2) Predpis iz prve alineje prejšnjega odstavka se uporablja do uveljavitve predpisa iz sedmega odstavka 92. člena zakona.

(3) Določba predpisa iz druge alineje prvega odstavka tega člena se uporablja še šest mesecev po uveljavitvi predpisa iz šestega odstavka 65. člena tega zakona.

AE. člen (pridobljene pravice izvajalca)

Izvajalec lahko izvaja posamezna dela na novogradnjah, če:

- je obrtno dovoljenje pridobljeno pred 1. 6. 2018 in
- zaposluje v imenik vpisanega vodjo del, ki ima dokončano vsaj srednjo poklicno izobrazbo s področja opravljanja dejavnosti ali ustrezno višjo stopnjo strokovne izobrazbe.

AF. člen (pristojni organ za sprejem prijave začetka gradnje)

Prijava začetka gradnje novogradnje, rekonstrukcije, manjše rekonstrukcije, odstranitve in vzdrževalnih del v javno korist se do začetka uporabe storitev za elektronsko poslovanje prostorskega informacijskega sistema vloži pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve.

AG. člen (pregled v prehodnem obdobju)

Določba 29.a se ne uporablja, če je bila pogodba za izdelavo projektne dokumentacije za izvedbo sklenjena pred 1. 1. 2021.

AH. člen (uporaba določb odlogu izvršbe)

V inšpekcijskih postopkih, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, se uporabljajo določbe 89.a, 89.b in 89.c člena tega zakona.

AI. člen (vpis vodje del)

(1) Osebe, ki na dan pred pričetkom uporabe GZ na podlagi ZGO-1 izpolnjujejo pogoje za vpis v imenik pooblaščenih inženirjev kot odgovorni vodja del za zahtevne objekte, morajo podati vlogo za vpis v imenik vodij del za zahtevne objekte za tisto stroko, s področja katere imajo opravljen strokovni izpit po ZGO-1, pri čemer morajo predložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za vpis v imenik vodij del v skladu z določili ZGO-1, z izjemo dokazila o zavarovanju odgovornosti za škodo in zaposlitvi, ki ju morajo predložiti v skladu z določili

GZ. Če posamezniki ne vložijo vloge za vpis v imenik v roku dveh let po začetku uporabe tega zakona, izgubijo pričakovane pravice.

(2) Osebe, ki lahko ob začetku uporabe GZ na podlagi ZGO-1 nastopajo kot odgovorni vodje del za manj zahtevne objekte in bi se ob izpolnitvi pogoja delovnih izkušenj po drugem odstavku 77. člena ZGO-1 lahko vpisale v imenik pooblaščenih inženirjev kot odgovorni vodje del za zahtevne objekte, morajo podati vlogo za vpis v imenik vodij del za zahtevne objekte za tisto stroko, s področja katere imajo opravljen strokovni izpit po ZGO-1, pri čemer morajo predložiti dokazila o izpolnjevanju delovnih izkušenj v skladu z določili ZGO-1 in dokazila o izpolnjevanju drugih pogojev za vpis v imenik vodij del v skladu z določili GZ. Če osebe ne vložijo vloge za vpis v imenik v roku petih let po začetku uporabe tega zakona, izgubijo pričakovane pravice.

AJ. člen
(veljavnost zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OSNUTEK